శ్రీలలిత

పంచమ భాగము

(401 నుండి 494 వరకు నామములకు వివరణము)

5

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

ధనిష్ఠ

ప్రథమ ముద్రణ : 2010 శ్రీ వికృతి - ఉగాది

ప్రతులు : 1,000

వెల : రూ॥ **40-00**

ప్రాప్తిస్థానము :

జగద్గురు మందిరము

(ది వరల్డ్ టీచర్ టెంపుల్)

'రాధామాధవమ్'

14-38-2, ముప్పిడి కోలనీ,

విశాఖపట్నం - 530 002.

e-mail : dhanishta@rediffmail.com

ముద్రణ :

ఎక్వేరియన్ ప్రింటింగ్ స్కూల్

విశాఖపట్నం - 530 016.

☏ 0891-2747320.

ధనిష్ఠ

స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ

"ధనిష్ఠ" అనగా ధనపూరిత దివ్యవాయువు. ధనమనగ దివ్య సంపద. అది కేవలము డబ్బుకాదు. డబ్బుతో సంపదను కొలువ లేము, కొనలేము. సంపద జీవన వైభవమునకు సంబంధించినది. మన శ్రుతులలో అగ్ని, వాయువు, ఇంద్రుడు, బృహస్పతి యిత్యాది దివ్య ప్రజ్ఞలను ధనమనిరి. ఆర్ష విజ్ఞానమే నిజమైన ధనము. అట్టి ధనమును కూర్పుచేసి వ్యాప్తి చేయుటకు "ధనిష్ఠ" 1992లో జన్మించినది.

"ధనిష్ఠ" మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వాక్కును సి.డి., ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్ల రూపములోను, పుస్తకముల రూపములోను భద్రపరచి సత్సాధకుల కందించునట్టి యజ్ఞార్థకర్మను చేపట్టినది.

"ధనిష్ఠ" ఒక చక్కని గ్రంథాలయమును, ధ్యాన మందిరమును సద్గోష్ఠికై వలసిన వాతావరణమును – "జగద్గురు మందిరము"గ ఏర్పరచి, ఆసక్తి కలవారికి ధ్యానము, స్వాధ్యాయము నేర్పుచున్నది.

సంకలనకర్త : మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

మాతృదేశము మొదలుగా ఉత్తర అమెరికా, లాటిన్ అమెరికా మరియు ఐరోపా ఖండములలోగల ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసువులకు ప్రచోదనము కలిగించుచూ, భక్తి, జ్ఞానము, వైరాగ్యము, యోగాభ్యాసము యిత్యాది విషయములలో బోధనలు గావించుచూ, పరమగురువుల మార్గానుయాయులకు వెలుగుదారి చూపించు చున్న సత్సాధనా సంపత్తిగల నవయుగ యోగ మార్గదర్శి **మాస్టర్ పార్వతీకుమార్**గారు. వారి బోధనలు లెక్కకుమించి యున్ననూ, పలురకములైన విషయ, విజ్ఞాన బోధనలుగా తెలియవచ్చును. అవి బోధనలుగానే కాకుండా నిత్యజీవితమున అనుసరణీయమై, ఆచరణ యోగ్యమై, ఆచరించువారికి సత్యదర్శనమున సత్వర ఫలితముల నందించు చున్నవని తెలుపుట అతిశయోక్తి కానేరదు.

సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, కళారంగములలో వారి నిరంతర సేవలను గుర్తించి, గౌరవించి, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్ **"డాక్టర్ ఆఫ్ లెటర్స్"** పట్టానందించి, ఆదర్శవంతమైన వారి సేవలను కొనియాడినది.

ఆర్థిక, సాంఘిక, సేవారంగములలో – మానవాళి మనుగడలో సుఖము, శాంతి పరిమళింపజేయు సూత్రముగా ఆధ్యాత్మికత అలరారినప్పుడే దానికి సాఫల్యత, సార్థకత ఉండునని, *"మానవ సేవయే మాధవ సేవ"* అను మాటకు

సరియైన అర్థము యిదేనని మాస్టరుగారు తమ ప్రవర్తన ద్వారా తెలియ పరచుచున్నారు. మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు బాధ్యతగల గృహస్థులు, పేరున్న ఆర్థిక సలహాదారు, విజ్ఞానమును వికసింపజేయు గురువు, శారీరక – మానసిక రుగ్మతలను తొలగింపజేయు వైద్యులు, శతాధిక గ్రంథముల సంకలన కర్త, నిగర్వి, నిర్మల హృదయులు.

జ్ఞానము ఏ ఒక్కరికి చెందినది కాదనియు, జ్ఞానులు సైతము అందరునూ జ్ఞానమునకే చెందిన వారనియూ, జ్ఞానమే సరియగు వాహికల నెన్నుకొని తనను తాను ప్రకటించుకొనుచుండు ననియూ, అందుచే నిజముగా ఎవ్వరూ గ్రంథకర్తలు కాజాల రనియూ, సంకలన కర్తలే ననియు మాస్టరుగారి దృఢ విశ్వాసము. విశేష పరిజ్ఞానముగల ప్రతిభావంతు లైనప్పటికి సౌశీల్యముతో సామాన్యుల మిత్రత్వము నభిలషించు సమవర్తి.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి ఆధ్వర్యమున ఎన్నియో ధార్మిక సంస్థలు దేశ విదేశములలో పరహితసేవ గావించుచున్నవి. "పరహితము పరమధర్మ" మను ఆర్యోక్తి వారి జీవితమును నడిపించుచున్నది. భగవద్ధ్యానము, స్వాధ్యాయము, పరహితములకు త్రిధాబద్ధులుగా ఎందరో ఆస్తికులకు వారు ప్రపంచమున ప్రచోదనము గావించుచున్నారు. పరమగురు పరంపర వారి కాదర్శము.

- ధనిష్ఠా ఫౌండేషన్

తొలిపలుకు

"శ్రీలలిత" అను శీర్షికగా మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు లలితా సహస్రనామములకు వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచున్నారు. అవి ప్రతిమాసము 'నావాణి' దర్శన మాస పత్రికయందు ప్రచురింపబడుచున్నవి. పాఠకుల కోరికపై అమ్మవారి "సహస్ర" నామములను "శత" నామములు ఒక భాగముగ ప్రచురించుటకు సంకల్పించితిమి. ఇప్పటికి 400 నామము లను 4 భాగములుగ ధనిష్ఠ ప్రచురించినది. ప్రస్తుతము 401 నుండి 494 వరకు 5వ భాగముగ అందించుచున్నాము.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వివరణము ఎల్లవేళల సత్సాధకుల నుద్దేశించియే యుండును. వారి భాష కూడ చాల సరళము. గంభీర మగు విషయములను పామరులకు సహితము అందించగల స్పష్టత ఆయన భాషణమందు, రచనలయందు గోచరించును. వారినుండి వెలువడిన విజ్ఞానాంశ మేదైననూ ఆచరణకు స్ఫూర్తి కలిగించునట్లుగ నుండును.

ఆవేశములేని ఆచరణ వారి యందు, వారి భాషణయందు నిత్యము గోచరించు చుండును. ఆచరణయే ఇహపరములకు పరిష్కార మని వారి బోధనలు ప్రస్ఫుటము చేయుచుండును.

అందులకే ఈ ముద్రణము.

– ధనిష్ఠ

పరిచయము

లలితాదేవి, శ్రీదేవి, దుర్గ, మహాలక్ష్మి, మహాసరస్వతి, మహాకాళి, రాజరాజేశ్వరి, త్రిపురసుందరి, ఇవియన్నియు జగదంబ నామములే. విశ్వ చైతన్యమే జగదంబ. ఆమె నుండియే త్రిగుణములు, పంచభూతముల సృష్టి ఏర్పడుచున్నది. ఇవియే ఆమె అష్ట ప్రకృతులు. అందలి చైతన్యమామెయే. అష్ట ప్రకృతులకు మూలము కనుక ఆమెయే మూల ప్రకృతి. సృష్టికి మూలాధారము ఆమెయే. అవ్యక్త స్థితియందు సత్యముగను, వ్యక్త స్థితియందు మహాచైతన్యముగను విరాజిల్లునదియే శ్రీమాత.

సమస్త దేవతామూర్తులు, గ్రహగోళములు, సర్వజీవకోటి శ్రీలలిత నుండి ఏర్పడినవే. ఆమె లీలావిలాసము, సృష్టివైభవము సహస్ర నామములతో కొనియాడబడినది. వర్ణన కతీతమైనను ఆమెను వర్ణించు ప్రయత్నము, ఆ మహా చైతన్యమున స్థితి గొనుటకు వినియోగ పడును. అందులకే పారాయణము.

అవగాహనతో కూడిన పారాయణము చేయుట వలన రుచి తెలియును. రుచియనగ వెలుగు. రుచియనగ అనుభూతి కూడ. అట్టి దర్శనము అందరికి దక్కవలెనని, అనుభూతి అందరికిని కలుగవలెనని ఋషుల ఆకాంక్ష. అవగాహన అనుభూతికి మార్గము చూపును గనుక వ్యాఖ్యానములు సరళముగనున్నచో అవగాహన సులభము. అందులకే ఈ వ్యాఖ్యానము. సామాన్యులకు వినియోగపడినచో ఈ ప్రయత్నము సఫలము.

- పార్వతీకుమార్

విషయసూచిక

401.	వివిధాకారా	....	15
402.	విద్యా అవిద్యా స్వరూపిణి	....	16
403.	మహాకామేశ నయనా కుముదాహ్లాద కౌముదీ	....	19
404.	భక్తహార్ద తమోభేద భానుమత్ భానుసంతతిః	......	22
405.	శివదూతీ	....	24
406.	శివారాధ్యా	....	25
407.	శివమూర్తి	....	27
408.	శివంకరీ	....	29
409.	శివప్రియా	....	30
410.	శివపరా	....	31
411.	శిష్టేష్టా	....	33
412.	శిష్టపూజితా	....	35
413.	అప్రమేయా	....	36
414.	స్వప్రకాశా	....	37
415.	మనోవాచామగోచరా	....	39
416.	చిచ్ఛక్తి	....	40
417.	చేతనా రూపా	....	42
418.	జడశక్తిః	....	43
419.	జడాత్మికా	....	45
420.	గాయత్రీ	....	47
421.	వ్యాహృతి	....	50
422.	సంధ్యా	....	52

423.	ద్విజబృంద నిషేవితా	....	54
424.	తత్త్వాసనా	....	55
425	తత్త్వమయీ	....	56
426.	పంచకోశాంతర స్థితా	....	58
427.	నిస్సీమ మహిమ	....	60
428.	నిత్య యౌవనా	....	62
429.	మదశాలినీ	....	63
430.	మదఘూర్ణిత రక్తాక్షి	....	64
431.	మదపాటల గండభూ	....	65
432.	చందనద్రవ దిగ్ధాంగీ	....	66
433.	చాంపేయ కుసుమప్రియా	....	68
434.	కుశలా	....	69
435.	కోమలాకారా	....	71
436.	కురుకుళ్ళా	....	72
437.	కుళేశ్వరీ	....	74
438.	కుళ కుండాలయా	....	76
439.	కౌళమార్గ తత్పర సేవితా	....	78
440.	కుమార గణనాథాంబా	....	80
441.	తుష్టిః	....	82
442.	పుష్టి	....	83
443.	మతిః	....	84
444.	ధృతిః	....	85
445.	శాంతిః	....	87
446.	స్వస్తిమతిః	....	89

447.	కాంతిః	....	91
448.	నందినీ	....	92
449.	విఘ్ననాశిని	....	94
450.	తేజోవతి	....	95
451.	త్రినయనా	....	96
452.	లోలాక్షీ	....	97
453.	కామరూపిణీ	....	99
454.	మాలినీ	....	101
455.	హంసినీ	....	103
456.	మాతా	....	105
457.	మలయాచల వాసినీ	....	107
458.	సుముఖీ	....	109
459.	నళినీ	....	112
460.	సుభ్రూ	....	114
461.	శోభనా	....	117
462.	సురనాయికా	....	119
463.	కాలకంఠి	....	121
464.	కాంతిమతి	....	123
465.	క్షోభిణీ	....	125
466.	సూక్ష్మరూపిణి	....	127
467.	వజ్రేశ్వరీ	....	129
468.	వామదేవీ	....	131
469.	వయోవస్థా వివర్జితా	....	132
470.	సిద్ధేశ్వరి	....	134

471.	సిద్ధవిద్యా	....	136
472.	సిద్ధమాతా	....	138
473.	యశస్విని	....	139
474.	విశుద్ధిచక్ర నిలయా	....	140
475.	రక్తవర్ణా	....	140
476.	త్రిలోచనా	....	140
477.	ఖట్వాంగాది ప్రహరణా	....	140
478.	వదనైక	....	140
479.	సమన్వితా	....	141
480.	పాయసాన్న ప్రియా	....	141
481.	త్వక్థ్సా	....	141
482.	పశులోక భయంకరీ	....	141
483.	అమృతాది మహాశక్తి సంవృత	....	141
484.	డాకినీశ్వరీ	....	142
485.	అనాహతాబ్జ నిలయా	....	146
486.	శ్యామాభా	....	146
487.	వదనద్వయా	....	146
488.	దంష్ట్రోజ్వలా	....	146
489.	అక్షమాలాధిధరా	....	146
490.	రుధిర సంస్థితా	....	147
491.	కాళారాత్ర్యాది శక్త్యౌఘవృతా	....	147
492.	స్నిగ్ధౌదన ప్రియా	....	147
493.	మహా వీరేంద్ర వరదా	....	147
494.	రాకిణ్యంబా స్వరూపిణి	....	147

శ్రీ లలిత - 5

పంచమ భాగము

శ్రీ లలిత

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః ।

401. 'వివిధాకారా'

ప్రాకృత సర్గము, వైకృత సర్గము, కౌమార సర్గము అను వివిధ ఆకారములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మహదహంకారము నుండి సాత్త్విక, రాజస, తామస అహంకారము లేర్పడుచున్నవి. వానినుండి తైజస, వైకారిక, భూతాది ప్రకృతి ప్రకాశించును. తైజసము నుండి మనస్సు, వైకారికము నుండి ఇంద్రియములు, భూతాది నుండి తన్మాత్రలు పుట్టినవి. ఈ మొత్తము ఆరు సర్గలు మహత్తు నుండి జరిగినవి. వీటిని ప్రాకృత సర్గము లందురు. వీనినుండి వృక్షములు, పశువులు, ఇతర భూతములు పుట్టినవి. వీటిని వైకృత సర్గము లందురు. ప్రాకృతము, వైకృతాకృతము అయిన ఒక సృష్టిని కౌమార సర్గము అని చెప్పిరి. ఇందు మొదటి సర్గము మహత్తు, రెండవది అహంకారము, మూడవది భూతము.

మహత్తు నుండి గుణములు, అహంకారము నుండి ద్రవ్యజ్ఞాన క్రియలు, భూత సర్గము నుండి ద్రవ్యశక్తి పుట్టినవి. వీని వివరములు భాగవతము రెండవ అధ్యాయమున బ్రహ్మదేవుడు నారదునకు తెలిపిన ఉపదేశమున చూడవచ్చును.

402. 'విద్యా అవిద్యా స్వరూపిణి'

శ్రీమాత విద్యా స్వరూపిణియే గాక, అవిద్యా స్వరూపిణి యని కూడ అర్థము.

విద్యను, అవిద్యను రెండింటిని ఎఱుంగువాడు మృత్యువును దాటి అమృతత్త్వము ననుభవించు చుండును. సృష్టి యందలి ద్రవ్య మంతయూ నశించు చుండును. ఇంద్రియ ప్రవృత్తులునూ అట్లే తాత్కాలికములు. గుణములు కూడ ప్రాకృత సంబంధములే. గుణములు, ఇంద్రియములు, రూపములు మూడును ప్రకృతి సంబంధితములు. అనుభూతికి ఈ మొత్తము వేదిక. జీవుడు పరమాత్మ నుండి వ్యక్తమైన అంశ. ప్రకృతి కూడ పరమాత్మ నుండి వ్యక్తమైనదే. మూలప్రకృతి అష్టప్రకృతిగ మారి జీవుని అనుభూతికి వేదిక యగు చున్నది. వేదిక శాశ్వతము కాదు. అది అవిద్యా స్వరూపము. జీవుడు శాశ్వతుడు. మూలప్రకృతి, దాని కాధారమైన పరతత్త్వము శాశ్వతము. మూల ప్రకృతి, పరతత్త్వములతో అనుసంధానము చెందు ఆత్మ విద్యా స్వరూపమై యుండును. అష్టప్రకృతులలో బంధింపబడినపుడు అవిద్య ఆవరించును.

విద్య అవిద్యలను తెలిసి జీవించువాడు అమృత స్వరూపుడు. విద్య భేద జ్ఞానము నిచ్చును. అవిద్య అభేద జ్ఞానము నిచ్చును. అదియే ఆత్మ జ్ఞానము, పరమాత్మ జ్ఞానము. జీవుడు తాను ఆత్మ యని యెఱిగి భేద జ్ఞానముతో సృష్టియందు, పరమాత్మ జ్ఞానముతో

పరమాత్మ యందు ఉభయతారకముగ జీవించవలెనన్నచో విద్య అవిద్యలను తెలిసి యుండవలెను. అట్టివాని జీవితమే సమగ్రము, పరిపూర్ణము.

అవిద్యా స్వరూపము తెలియనివాడు సృష్టియందు సుఖించలేడు. విద్యాస్వరూపము తెలియనివాడు కూడ సృష్టియందు సుఖించలేడు. ఏకత్వము తెలిసిననూ లేక భిన్నత్వము తెలిసిననూ పూర్ణసుఖ ముండదు. సంపూర్ణ ఆనందము కలుగవలె నన్నచో భిన్నత్వ మందలి ఏకత్వము తెలియవలెను. ఏక కాలమున రెండునూ తెలిసినప్పుడే జీవుడు పరిపూర్ణ ఆనందమును పొందగలడు.

పూర్ణయోగి ఇహపరములందు సమవర్తనము కలిగి యుండును. ఇహమును నిరసించుట, పరమును గొప్పదని భావించుట సమ వర్తనమునకు దారి చూపదు. పూర్ణయోగి ఇహమునందు పరమును దర్శించగల దిట్ట. అట్టి యోగులు స్మశానమున కావలివాడుగ నుండు టకు గాని, చెప్పులు కుట్టువాడుగ నుండుటకు గాని, మాంసము అమ్ముకొనువాడుగ నుండుటకు గాని, గోవులు, గొఱ్ఱెలకాపరిగ నుండుటకు గాని, రాజకీయముల యందుండుటకు గాని, యుద్ధము లందు పాల్గొనుటకు గాని, వ్యాపారాదులు చేయుటకు గాని సందేహింపరు. కేవలము పాండిత్యమును ఒలకపోయుచు శాస్త్ర పురాణాదులను మాత్రమే వివరించుకొనుచు జీవించవలెనను నియమ ముండదు. ప్రకృతి తనకేది లభింపజేసిన దానియందే వర్తించును. ***"యదృచ్ఛాలాభ సంతుష్టో"*** అని గీతలో భగవానుడు పలికినాడు.

ధర్మవ్యాధుడు, హరిశ్చంద్రుడు, శ్రీకృష్ణుడు అట్టివారు. వీరికి అవిద్య యందు నీరస భావము లేదు. విద్యా అవిద్యల యందు సమమగు రస భావము కలవారు. ఇట్టి వారు శ్రీమాత స్వరూపులే.

"సమత్వం యోగ ఉచ్యతే", "పండితాః సమదర్శినః" అని యోగేశ్వరుడు శ్రీకృష్ణుడు ఈ పూర్ణతత్త్వమునే బోధించినాడు; ఆచరించి చూపించినాడు కూడ. శ్రీరాముని జీవితమందు కూడ ఇట్టి సమ వర్తనము గోచరించును. శత్రువునైననూ ప్రేమించగల తత్త్వము వారిరువురిది.

భేదముగ కనిపించుచున్న ప్రకృతి యందు అభేదముగ నున్న తత్త్వమును కూడ చూడవలెను. అభేదమగు తత్త్వమును చూచుచు భేద జ్ఞానము మరవకుండుట కూడ అవసరము.

ఆదిశంకరులు తమ శిష్యులకు భేద అభేద జ్ఞానములను ఆచరణ మార్గమున బోధించిరి. అద్వైతమును బోధించిన శంకరులు శిష్య బృందముతో అడవిలో పయనించు చున్నప్పుడు పులిని చూచి చెట్టు నెక్కుట భేద జ్ఞానమును బోధించుటకే.

403. 'మహాకామేశ నయనా కుముదాహ్లాద కౌముదీ'

మహాకామేశ్వరుని అర్ధ నిమీలిత నేత్రములకు ఆహ్లాదము కలిగించు వెన్నెల వంటిది శ్రీమాత అని అర్థము.

మహాకామేశుడు నిర్లిప్త భావమునకు అధిపతి. అతడు సతత సంతుష్టి. నిత్య తపస్వి. సృష్టికార్యములకై అతనిని ఉన్ముఖము గావించ గలిగిన ఆహ్లాద స్వరూపిణి శ్రీమాతయే. పరముతో ఏకత్వము చెంది యుండు ఈశ్వరుని కామేశునిగా చేయుట సాధ్యమా! పరమునందు ఆసక్తి గలవానిని ఇచ్ఛకు ఉన్ముఖుని చేయుట ఎవరి వశము కాదు. అట్టి పరమేశ్వరుని మెప్పించి కామేశ్వరునిగ సృష్టి కార్యమునకు ఉన్ముఖము గావించిన శ్రీదేవి ఎంతటి వెన్నెల! అతడు అగ్ని స్వరూపుడు. ఆమె వెన్నెల స్వరూపిణి. ఆ వెన్నెల ఎట్టిది? ఎఱ్ఱని కమలములను కూడ వికసింపచేయగల వెన్నెల. చల్లని వెన్నెల.

కార్తీక పౌర్ణమినాటి వెన్నెల ఆహ్లాదమగు శీతలమును కలిగించు వెన్నెల. ఆ వెన్నెలకు ఎఱ్ఱని కమలములు కూడ విచ్చుకొనును.

శివునికి లోహితాక్షుడు అను నామము కలదు. అతను తపః స్వరూపుడు. అగ్ని స్వరూపుడు. అందువలన అతని కన్నులు ఎఱ్ఱ జీరతో నుండును. ఎఱ్ఱని కమలములు ఆయన కన్నులతో పోల్చ బడినవి. ఎఱ్ఱని ఆయన నయన కమలములకు తెల్లని చల్లని వెన్నెలను

అందించునది శ్రీమాత. దానివలన శ్రీ శివునకు ఆహ్లాదము కలుగును. శివుడు తపస్వి అగుటచే అతనికి చల్లదనమును సమకూర్చుట తన ధర్మమని శ్రీమాత భావించునని కవి భావము. స్త్రీ ఆహ్లాదమును కూర్చున దైనపుడు మాత్రమే పురుషుడు పరిపూర్ణ ఆనందమును పొందగలడు. చక్రవర్తి కైననూ ఆహ్లాదము కలిగించు పట్టపురాణి అవసర మెంతయో యున్నది. చిఱ్ఱుబుఱ్ఱులాడు స్త్రీలు గృహశాంతిని, సంపదను హరించు చుందురు. స్త్రీలోకమునకు శ్రీమాత ఈ సందేశము ద్వారా పతివ్రతా ధర్మము నొకటి ఆవిష్కరించు చున్నది. ఈ కారణము గనే సీత, సావిత్రి, అనసూయ, ద్రౌపది, తార, మండోదరి ఈ ధర్మమును పాటించిరి గనుక పతివ్రతలైరి. కార్తీక మాసము శివ తత్త్వమునకు ప్రతీక. అందలి వెన్నెల శ్రీమాతకు ప్రతీక.

మహాకామేశ్వరుడు తపస్సిద్ధుడు అగుటచే అతడు సహజముగ ఆనందమయుడు. ఆనందము అతనిని ఆశ్రయించి యుండును. అతడు అర్ధనిమీలిత నేత్రుడు. తపస్వి ఎప్పుడునూ కన్నులు మూసుకునే యుండును. అంతర్ముఖముగ విశ్వవిలాసమును గమనించుచు వికసితము, ప్రశాంతము అయిన ముఖము కలిగి యుండును. అతడు కన్నులు సగము తెరచుటకు కారణము విశ్వవిలాసము శ్రీమాత రూపముగ ఎదురుగ నుండుటయే. అతడు అంతర్ముఖముగను, బహిర్ ముఖముగను సృష్టి విలాసము దర్శించుటకు శ్రీమాతయే కారణము. ఆమె విలాసము అతనికి అతిశయించిన సుఖమును కలిగించును.

మహాకామేశ నయన అను పదముల సముదాయమునకు మరియొక అర్థము కూడ యున్నది. 'నయన' అనగా చేర్చుట అను

అర్థము కూడ యున్నది. ఉపనయన మనగా దగ్గరకు చేర్చుట. బ్రహ్మము దగ్గరకు చేర్చుటకే ఉపనయన క్రతువు. అట్లే మహా కామేశుని దగ్గరకు జీవులను చేర్చుటకు కృషి చేయునది శ్రీమాత. పిల్లలను పెంచి తండ్రికి అప్పచెప్పుట తల్లుల కర్తవ్యమై యున్నది. అందువలన శ్రీమాత కృషి అంతయూ జీవులను దేవుని వద్దకు చేర్చుటయే. వెన్నెల వెలుగు మార్గము ద్వారా జీవులను దేవుని వద్దకు చేర్చును. కౌముది అనగా వెన్నెల అని తెలుపబడినది. వెన్నెల జీవుల స్థూల శరీరముపై ప్రభావము చూపును. ఆ సమయమున ప్రార్థనలు, ధ్యానము చేయువారికి సూక్ష్మశరీర నిర్మాణము జరుగును. ఆ శరీరము దివ్యకాంతితో కూడినదియై దైవమును చేరుటకు ఉపకరించును. ఇట్లు శ్రీమాత దయతో భక్తులను భగవంతుని వద్దకు చేర్చు కృషి సలుపు చున్నదని ఈ నామమున సూక్ష్మముగ తెలుపబడినది.

'కుముద' అను పదమునకు కూడ మరియొక అర్థ మున్నది. 'ముద' అనగా మోదము. కుముద అనగా హరింపబడిన మోదము. దుఃఖము కారణముగ మోదము హరింపబడును. దుఃఖితులైన భక్తులు కుముదములవంటి వారు. వారికి ఆహ్లాదము కలిగించి మహా కామేశుని వద్దకు దివ్యకాంతుల మార్గమున శ్రీమాత గొనిపోవునని ఈ నామార్థము. సంసారబద్ధులైన భక్తులకు ఈ అర్థము సమంజసమై యున్నది. భక్తుల దుఃఖములను పోగొట్టి ఆహ్లాదమును కూర్చి దివ్య మార్గమున గొనిపోయి పరమశివుని చెంతకు చేర్చు శ్రీమాతను ఎంత శ్లాఘించిననూ అల్పమే.

404. 'భక్తహార్ద తమోభేద భానుమత్ భానుసంతతిః'

భక్తుల హృదయములందుండు తమస్సును భేదించుటలో సూర్యుని వలెనూ, సూర్యకిరణముల పరంపరవలెనూ నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సత్త్వ రజస్తమో గుణములలో తమస్సు నీచమైనది. అనగా అథమ గుణము. తమస్సు అనగా అజ్ఞానమను చీకటి. అది జీవులలో బద్ధకముగను, మొద్దు నిద్రగను, మరుపుగను, అశ్రద్ధగను, నిర్లక్ష్యముగను, తిండిపోతు తనముగను గోచరించును. ఈ అలవాట్లకు లొంగినవారు అజ్ఞానమను చీకటి యందు పెనగులాడు చుందురు. కుంభకర్ణుడు దీనికి ఉదాహరణము. తమోగుణము ప్రధానముగ నున్నప్పుడు దివ్య విషయముల యందు అనాసక్తియే కాక నిరాదరణ కూడ యుండును. హేళన భావ ముండును. ఇట్టివారు వెలుగును కూడ నిరాకరింతురు. వీరికి సూర్యుని వెలుగు సరిపడదు. సూర్య కాంతిలో తిరుగాడునప్పుడు త్వరితముగ అలసిపోవుదురు. ఉదయించు సూర్యునికాంతికి వీరెన్నడునూ ఉన్ముఖులు కాలేరు. ఆ సమయమున వీరిని నిద్రాదేవి ఆవరించి యుండును.

ప్రాతః సమయముననే మేల్కాంచుట ప్రస్తుతము జాతిలో కొరవడి యున్నది. ఇక జీవన పరిష్కార మేముండగలదు. సుఖదుఃఖాదుల

చక్రములో విషయ ప్రవృష్టులై పుట్టుచు చచ్చుచూ నుందురు. ఇట్టివారికి పరిష్కారము శ్రీమాతయే. అమ్మ సంకల్పించినచో జీవుల హృదయ మందు ఆరాధించవలెనను స్ఫూర్తి కలుగును. స్ఫూర్తివంతముగ ఆరాధన సాగును. క్రమముగ హృదయ మందలి తమస్సు హరింపబడుచుండుగ సదాచారము చోటుచేసుకొనును. అపుడు జీవుడు ఉద్ధరింపబడుట ఆరంభమగును. శ్రీమాత సంకల్ప రూపమున హృదయమున సూర్యకిరణములవలె చొరపడి హృదయమును కాంతివంతము గావించి జీవుడు సూర్యుని వలె ప్రకాశించునట్లు తీర్చిదిద్దును. మాత వాత్సల్యము వర్ణింప నలవిగానిది.

405. 'శివదూతీ'

శివుని దూతగా పంపునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

శివుడనగా శుభము. శ్రీమాత దర్శన మిచ్చుటకు ముందుగా శుభములు కలిగించును. శుభములను కూర్చి అటుపై దర్శనమిచ్చుట శ్రీమాత లక్షణము. శుభములు కలిగించుటకు ముందు కూడా శుభ శకునములను పంపును. శుభ శకునములన్నియూ రాబోవు శుభములను తెలియజేయు సంకేతములే. పురుషులకు కుడి కన్ను అదురుట, కుడి భుజము అదురుట, స్త్రీలకు ఎడమ కన్ను అదురుట, ఎడమ భుజము అదురుట శుభ సంకేతములే. అట్లే పుణ్య స్త్రీ ఎదురుగా వచ్చుట, ఆహారముగొనుచున్న జంతువు గోచరించుట, జంతువులుగాని పక్షులు గాని ఎడమ నుండి కుడికి దారిన సాగుట, పండ్లు పాలు మంగళకర ద్రవ్యములు కన్పట్టుట– ఇత్యాది శకునము లన్నియూ శ్రీమాత పంపు శుభ శకునములు. శకునములను గూర్చి ప్రత్యేకముగ ఒక శాస్త్రమున్నది. ఈ శాస్త్రము ద్వారా రాబోవు శుభములు తెలియవచ్చును. ప్రకృతి యందీ విధముగ దూతల ద్వారా శ్రీమాత సందేశములను పంపు చుండును. అట్లే తన దర్శన స్పర్శన సందేశములను కూడ పంపును.

406. 'శివారాధ్యా'

శివునిచే ఆరాధింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శివుడు కూడ ధ్యానమార్గమున దేవిని ఆరాధించి సర్వసిద్ధులను పొంది సృష్టి యందు ప్రభువయ్యెను. సిద్ధులు అన్నియూ శ్రీమాతవే. శ్రీమాత అనుగ్రహము లేనిదే ఎవ్వరునూ ఎట్టి సిద్ధులను పొందలేరు. సిద్ధులు పొందుటకు కూడ ఆరాధనయే ఉపాయము.

ఆరాధన మూడు విధములుగ నున్నది. తామసికము, రాజసికము, సత్త్వము. ఇందు మొదటి రెండునూ సిద్ధులను కోరి ఆరాధించుట. మూడవది అగు సాత్త్విక ఆరాధన అమ్మ అనుగ్రహము కొరకు, సాన్నిధ్యము కొరకు మాత్రమే ప్రార్థించుట. తామసిక, రాజసిక ఆరాధకులు అహంకారము వలన పతనము చెందుదురు. సాత్త్విక ఆరాధకులు అమ్మ సాన్నిధ్యమున నుండుటచే పతనము చెందరు. తామసిక, రాజసిక ఆరాధకులు సిద్ధులను ప్రదర్శించుట, గొప్పతనము చాటుకొనుట, ఇతరులను వశపరచుకొనుట, ఇత్యాది కృత్యములలో పాల్గొని క్రమముగ నశింతురు. సాత్త్వికులు సిద్ధులను వినియోగింపరు. కాలమును దేశమును బట్టి, అవసరమును బట్టి వారి నుండి సిద్ధులు వ్యక్తమగును. సాత్త్వికులు శ్రీమాత హృదయమందే వసించుటచే శ్రీమాత సంకల్పమే వారి నుండి వ్యక్తమగును కాని, వారు ప్రత్యేకముగ చేయునది ఏదియు యుండదు. దేశకాలములందు అమ్మ సంకల్పము

నకు ప్రతీకలుగ సృష్టియందు జీవుల కొరకు ప్రశాంతముగ చరించు చుందురు. సత్త్వగుణోపేతమైన ఆరాధనమే శుభమగు ఆరాధనము. అదియే శివారాధనము. ఆమె శివారాధ్య. అట్టి వారికే ఆమె లభ్య మగును. లీలాప్రాయముగ తానుగ వారికి వశమై వారి నుండి సిద్ధులను నిర్వహించును.

అసుర ఆరాధన లన్నియూ వారికి వినియోగ పడకపోవుట, భక్తుల ఆరాధన లన్నియూ వారికి సమయమునకు తోడ్పాటు అగుట యందలి రహస్య మిదియే. అసురులు వశము చేసుకొను ప్రయత్నమున విఫలు లగుదురు. భక్తులు శ్రీమాతకు వశమగు ప్రయత్నము తమను తాము సమర్పించుకొని నిరహంకారు లగుదురు. అట్టి వారి కామె సులభ.

407. 'శివమూర్తి'

శివుడే స్వరూపముగ కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శివ శక్తులకు భేదము లేదు గనుక శివుని నుండి శక్తి రూపము వచ్చిన దనిననూ, శక్తి నుండి శివరూపము వచ్చిన దనిననూ విప్రతిపత్తి ఏమియునూ లేదు. వారు యిరువురిగ పేర్కొనబడిననూ నిజమునకు ఒక్కటియే. వారు విడదీయరాని వారు. ఒకే తత్త్వమును స్త్రీ పరముగ పురుష పరముగ తెలుపు రెండు సంప్రదాయము లుండుటచే ఇట్టి భావములు, నామములు సత్యమే.

శివుని మూర్తి ఆమె. ఆమె మూర్తి శివుడు. నిజమునకు ఒకటియే రెండుగ నున్నది. ఇట్లు ఒకదానితో నొకటి పెనవేసుకొని సమస్త లోకము లేర్పడినవి. దీని భావ మేమనగా ప్రకృతి పురుషులు ఒకరికొకరు ఆధారము. ఒకరు లేక ఇంకొకరు లేరు. ఒకరిని పూజించినచో ఇరువురినీ పూజించినట్లే. ఆమె యందు శివుడు, శివుడియం దామె యుండుటచే ఉపాధి, అందు వసించు తత్త్వము రెండునూ కలిపి పూర్ణ సత్యమగును.

'శివమూర్తి' అనగా మంగళకరమగు మూర్తి అని అర్థము. మంగళకరమగు రూపములన్నియూ శ్రీమాత రూపములే. వానియం దామె సాన్నిధ్యము మిక్కుటముగ నుండును. ఈ కారణముగనే మన సంప్రదాయమున సర్వమూ మంగళప్రదముగ ఏర్పరచుకొనుట జరుగు చున్నది. గృహమున మామిడి తోరణములు, ముఖ ద్వారము వద్ద

ముగ్గులు, గడపలకు పసుపు కుంకుమలు, ఇంటియందు సుగంధ ద్రవ్యములు, దీపములు, గంధము, పసుపు, కుంకుమ- ఇత్యాది వస్తువుల వాడకము, ప్రభాతమున మంగళ వాయిద్యములు, ఇంటి యందు దూడతో కూడిన ఆవు, ముత్తైదువ, పువ్వులు పండ్లు- ఇట్లు ఎన్నియో మన సంప్రదాయమున పెద్దలు మంగళకరమగు వస్తువులను మరియు ఆచారములను చేర్చిరి. ఇవి అన్నియూ శివప్రదములు, శివమూర్తులు.

408. 'శివంకరీ'

శుభములను, మంగళములను చేకూర్చునది మరియు భక్తుని శివునిగ చేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శుభములు గూర్చుట, తద్వారా జీవులను సంతుష్టులను చేసి క్రమముగ వారికి ఆరాధనా మార్గమున ఉన్నతి కలిగించుట, శివుని జేర్చుట, తద్వారా జీవుడు శివుడగుట- ఇట్టి సమస్త కార్యములను నిర్వర్తించునది శ్రీమాతయే. సంకల్పము శ్రీమాతయే గనుక జీవులకు శుభ సంకల్పములు కల్పించి తగు ప్రేరణ యిచ్చి, శక్తి బలముల నిచ్చి శివుని జేర్చువరకూ తోడ్పడును. తల్లి బిడ్డను కని పోషించి పెంచి తండ్రి కప్పగించుట సంప్రదాయము. తండ్రి కుమారుని తన కార్యమున వినియోగించి స్థిరపరచును. ఇట్లు శ్రీమాత తానే సర్వస్వమునూ నిర్వర్తించును. ఇట్టి బాధ్యతా నిర్వహణము స్త్రీ రూపమున నిర్వర్తింపబడు చున్నది గాన మన సంప్రదాయమున స్త్రీ అత్యంత పూజనీయురాలైనది. స్త్రీ గౌరవింపబడనిచోట శుభము లుండవు. స్త్రీని అవమానించినచో పతనము తప్పదు. మంగళమూర్తి అయిన శ్రీమాతను శుభంకరమగు రూపములందు దర్శించుచూ ఆరాధించుట జీవులు నేర్వవలెను. ఆమెయే మాయ అగుట వలన మాయ తొలగి శివదర్శనము కావలె నన్నచో శ్రీమాత అనుగ్రహము ముఖ్యము. శ్రీమాత అనుగ్రహము పొందుటకు స్త్రీలను పూజించుట, గౌరవించుట, ఆదరించుట ప్రధానము. ఇట్టివారు సృష్టియందు మాయావరణములను దాటుదురు. కారణము శ్రీమాత మాయ పొరలను తొలగించుటయే.

409. 'శివప్రియా'

శివునకు ప్రియురాలు శ్రీమాత అని అర్థము. శివుడు ప్రియుడుగా నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శివునికి శ్రీమాత ప్రియురాలు. శ్రీమాతకు శివుడు ప్రియుడు. ఒకరి యందు ఒకరికి ప్రియత్వము సమానముగ నున్న స్థితి ఇది. ఇట్టి సమానత్వము అరుదు. దంపతియం దిట్టి ప్రియత్వము సామాన్య ముగ కానరాదు. సమాన ప్రియత్వమునకు శివపార్వతులే ప్రమాణము. వారితో పోల్చదగిన వారు సీతారాములు. వీరినే ఆదర్శ దంపతులని మన సంప్రదాయము కొనియాడుచున్నది. దంపతి యందు ప్రియత్వ మున హెచ్చుతగ్గులు సామాన్యము. కొన్ని సమయములందు పురుషుడు ఆధిక్యము చూపుట, అట్లే మరికొన్ని సమయములందు స్త్రీలు ఆధిక్యము చూపుట కనబడును. ప్రేమ యున్నచోట ఆధిక్యముండదు. ప్రేమ సమానత్వమునకు నిదర్శనము. ఆధిక్యము హెచ్చుతగ్గులకు నిదర్శనము. పురుషులు తాము అధికు లనుకొందురు. అట్టి పురుషులు తెలియని వారు. అట్లే స్త్రీలు కూడ తాము అధికులమని ఋజువు చేయుటకు ప్రయత్నింతురు. ఇరువురు సమానులే గాని ఎవరునూ ఒకరి కన్న ఇంకొకరు అధికులు కారు. ఆధిక్య భావము అజ్ఞానము, సమభావము జ్ఞానము. సమదర్శనులే తెలిసినవారని శ్రీకృష్ణుడు గీతయందు తెలిపెను. సమదర్శనము లేనిచోట దివ్యసాన్నిధ్య ముండదు. శివప్రియా అను నామము ఇట్టి సమభావమును ప్రకటించుచున్నది.

410. 'శివపరా'

శివుని కంటే పరమైనది శ్రీదేవి అని అర్థము. లేక శివుడు పరుడుగా కలది, లేక భక్తులను శివపరము చేయునది, లేక సతతము శివుని గూర్చి బోధించునది అని అర్థము.

శివునికి ఆమె పరము, ఆమెకు శివుడు పరము. దీనిని తెలియ వలెను. వారు ఒకే తత్త్వము నుండి దిగివచ్చిన వారు గనుక ఇరువురిలో ఎవ్వరునూ అధికము కాదు అని తెలిపెడి నామమిది. ఆమెను పూజించిన అతని కడకు చేర్చును. అతనిని పూజించిన ఆమె కడకు చేర్చును. అనగా ఎవరిని పూజించిననూ చేర్చునది పరమునకే. వారిరువురునూ ఒకరిని గూర్చి ఒకరు బోధింతురు. ఇది అభేద స్థితికి చిహ్నము. ప్రకృతి పురుషులలో ఇట్టి అవినాభావ అభేద స్థితి సతత ముండును. ఇట్లు ఒకరి నొకరు మన్నించుకొనుట సృష్టియందు వీరిరువురి నుండియే ప్రారంభమైనది.

భక్తుడు, భగవంతుడి నడుమ కూడ ఇట్టి అభేద స్థితి యున్నది. గురుశిష్యుల సంబంధముకూడ అట్టిదే. గోచరించుటకు ఒకటి కన్న ఎక్కువగ వున్ననూ ఇరువురి నుండి వ్యక్తమగు తత్త్వ మొక్కటియే.

రామనామము చేయువానిని హనుమంతుడు అనుగ్రహించును. హనుమంతుని ఆరాధించువానిని రాము డనుగ్రహించును. నందీశ్వరుని గౌరవించినచో శివు డనుగ్రహించును. శివుని ప్రార్థించినచో

నందీశ్వరుడు సహకరించును. అనుచరుల రూపమున తానే వున్నానని సనక సనందనాదులకు నారాయణుడు బోధించెను. అనుచరులనగా సర్వకాల సర్వావస్థల యందు తనతో కూడియుండి చరించువారు. నారాయణు నకు సనక సనందనాదు లెట్టివారో జయవిజయులు కూడ అట్టివారే. ఇట్టి రమ్యము, చిత్రము, రహస్యము అగు అభేద స్థితి తెలిసినవాడే తెలిసినవాడు.

శ్రీదేవి శివుని పరము. శివుడు శ్రీదేవి పరము. వారిని భేద భావములతో చూచువారు పరమును చేరకపోగా ఇహమున కూడ ఇక్కట్ల పాలగుచుందురు.

411. 'శిష్టేష్టా'

శిష్టుల యందు ప్రియత్వము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ధర్మబుద్ధి గలవారు శిష్టులు. ధర్మము నాచరించుట శిష్టాచారము. ఆచారము నుండే ధర్మము వ్యక్తమగు చుండును. సదాచారము ధర్మమును పుట్టించును. ధర్మము సదాచారమును కాపాడుచుండును. అట్టి ధర్మమును బోధించువాడు గురువు, పాలించు వాడు ప్రభువు. విష్ణువు ప్రభువు. శివుడు గురువు. ఒకరు ధర్మమును బోధింపగ మరియొకరు ధర్మమును పాలింతురు. ధర్మ స్వరూపము ఆత్మసాక్షిగ ప్రతి వ్యక్తియందు వుండును. ఆత్మావలోకనము, ఆత్మ పరిశీలనము ప్రతినిత్యము చేసుకొనువారికి లోనుండియే తప్పొప్పులు తెలియబడును. అట్టివారు కర్మాచరణమున ధర్మము నందు చపలత్వము లేక ప్రవర్తింతురు. ధర్మమునందే యుండుటకు ప్రయత్నింతురు, ప్రార్థింతురు.

"ఆచారమున ధర్మము లేనప్పుడు ఆరాధన లెన్ని చేసిననూ దైవమునకు ప్రియులు కాలేరు." 'శిష్టు' అనగా ధర్మాచార పరాయణులు. వీరికి చపలత్వముండదు.

చపలత్వ మున్నవారిని గుర్తించుట సులభము. వారి కన్నులు సూటిగ, నిశ్చలముగ చూడలేవు. అటునిటు కదలుచుండును. హస్తములు కూడ పని లేకున్నను కదలుచుండును. పాదములు కూడ

కదుపుచుందురు. వాక్కునందు దేనినో దాచుచున్నట్లు భాషణ వ్యక్త మగును. భావములందు స్థిరత్వము, స్పష్టత్వము, అనుస్యూతమగు చేతన యుండదు. పనులయందు ఏమరుపాటు, మితిమీరిన మరపు, ఆలస్యము, అలసత్వము, అపరిపూర్ణత యుండును. ఇట్టి చపలత్వము కలవారు ముందుగ ఆచారమును సరిచేసుకొనవలెను. అందులకు ప్రార్థనలు చేయవచ్చును. కేవలము ప్రార్థనలే చేయుచు ఆచారమున మెరుగునకై ప్రయత్నింపనివారు కేవలము డంబాచారులై యుందురు. డంబాచారము అనాచారము కన్న హీనము. సదాచారులను రక్షించుట శ్రీమాత పని. వారామెకు ప్రియులు. వారి పూజలను ఆమె స్వీకరించును. వారికి శ్రియములే కాక ప్రియములు కూడ కలిగించును. అనగా మిక్కుటమగు వైభవమును కలిగించును. శివుని సాన్నిధ్యమును కూడ కల్పించును.

412. 'శిష్టపూజితా'

శిష్టులచే పూజింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సదాచార సంపన్నులైన శిష్టులచే పూజింపబడి శ్రీమాత వారి ననుగ్రహించుచూ నుండును. శిష్టాచారులు చేయు పూజలు శ్రీమాతకు చాల ప్రియము. ఆచారము లేక చేయు పూజలు దంబము గనుక శ్రీమాత సదాచారమునకు ప్రేరణ కలిగించునేగాని అంతకు మించి అనుగ్రహించుట యుండదు. అనాచారులను, డంబాచారులను చిత్రమైన రీతిలో శ్రీమాత ఉద్ధరించుచుండును. అందరూ తన సంతతియే గనుక శిష్టులకు రక్షణ, ఇతరులకు శిక్షణ యిచ్చుచుండును. అనాచారము మితిమీరినపుడు దండించును. అనాచారమున స్థిరపడినవారిని కష్ట నష్టముల ద్వారా మెత్తబరిచి ఆచారము నవలంబింప చేయును. సదాచారుల పూజలు మన్నించి అనుగ్రహించును. కొందరిని అనుగ్రహించుట, కొందరిని అనుగ్రహింపకుండుటకు కారణము ధర్మాచరణ యందుగల వ్యత్యాసమే అని తెలియవలెను. ధర్మమును నమ్మి తనను పూజించు వారిని ఎల్లప్పుడూ రక్షించుచుండును.

413. 'అప్రమేయా'

కొలతలకు అందనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఆకాశమును కొలుచుటకు సాధ్యపడదు. అట్లే శుద్ధ చైతన్యమగు శ్రీమాత మొత్తము తెలియుట సాధ్యము కాదు. బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు సైతము శ్రీమాత పారము తెలిసినవారు కారు. అపరిమితమై వ్యాపించిన వెలుగు నందు ఏర్పడిన అణువులవంటి వారు జీవులు. ఆమె కొలతలు సృష్టిని అతిక్రమించి యుండును. సృష్టిలోనివారు ఇక ఎట్లు కొలువగలరు? సృష్టికి పరము ఆమెయే. ఆమెకు పరము లేదు కనుక ఆమె మొత్తముగా తెలియుట ఎవ్వరికినీ సాధ్యము కాదు.

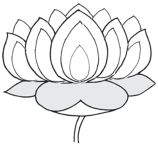

414. 'స్వప్రకాశా'

స్వయముగ ప్రకాశము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ప్రకాశము శ్రీమాత సహజ లక్షణము. ఆమెయే మూల ప్రకృతి. ఆమె నుండి దిగివచ్చిన జీవాత్మలు కూడ స్వయంప్రకాశము కలవారు. ప్రకాశము ఎక్కడ గోచరించిననూ అది శ్రీమాతయే అని తెలియవలెను. మణుల యందు ప్రకాశము ఎక్కువగ నుండును. అందువలన అవి పూజనీయములు. అట్లే వెండి, బంగారము, రాగి, ఇత్తడి, కంచు మొదలగునవి. ప్రకాశము తీవ్రముగ నున్నది, ఆకర్షణీయముగ నున్నది, శక్తివంతముగ గోచరించునది అగు వస్తువేదైననూ శ్రీమాత అస్థిత్వము. వృక్షములయందు, జంతువులయందు, మానవులయందు, దేవతల యందు ప్రకాశమును బట్టే వ్యత్యాసములు. పూర్ణ ప్రకాశము ఎచ్చట నుండునో అచ్చట శ్రీమాత పదహారు కళలతో నిండియున్నట్లు తెలియవలెను.

ఇనుము, సత్తు వంటి లోహములు; గాడిద, వూరకుక్క వంటి జంతువులు; తుమ్మ, తాడి వంటి వృక్షములు; తమోగుణ ప్రధానులైన మానవులు; తమస్సుతో కూడిన అసురులు; తక్కువ ప్రకాశము గల వారగుటచే అంతగ పూజనీయులు కారు. అమ్మ అస్థిత్వమును బట్టే ఎవ్వరికైనను పూజార్హత. ఆమె ఎవరియందు ఎక్కువ భాసించునో వారిని ఇతరులు పూజింతురు. పూజలన్నియూ చేరునది శ్రీమాతనే. పూజ లందుకొనువారు కూడ అమ్మకు అందించ వలసినదే. తమను

పూజించు చున్నారని భ్రమపడినచో పతనము చెందుదురు. ***"సర్వదేవ నమస్కారః కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి"*** అనునది సత్యము. ఈ సత్యమును మరచినవారు పూజనీయులు కారు.

415 'మనోవాచామగోచరా'

మనస్సునకు, వాక్కునకు గోచరము కానిది శ్రీమాత అని అర్థము.

మనస్సుచేత పూర్ణముగ ఊహింపబడునది, వాక్కుచేత సంపూర్ణ ముగ ప్రకటింపబడునది శ్రీమాత. మనస్సుతో గాని, కన్నుతోగాని, చెవితోగాని, స్పర్శతోగాని, సుగంధ స్పర్శతోగాని, రుచితోగాని శ్రీమాతను లేశమాత్రము అనుభూతి చెందవచ్చును. మనస్సు, ఇంద్రియములు ఇత్యాదివి పరిమితములు. అట్టి వానిద్వారా అపరిమితమగు తత్త్వము ఎట్లు తెలియగలము. కాని తెలియు ప్రయత్నము చేయుచున్నచో మనస్సు, ఇంద్రియములు అపరిమిత తత్త్వమునకు ఉన్ముఖమై క్రమముగ అనుభూతి వృద్ధి యగుచుండును. అవగాహన పెరుగుచుండును. ఆనందము హెచ్చగు చుండును. మనో యింద్రియములు పరిశుద్ధత చెందుచు యుండును. అపుడు కూడ మొత్తము తెలియుట వీలుపడదు. తెలియ చెప్పుటకు అసలే వీలుపడదు. కాని ఈ మార్గమున మనో యింద్రియములందు స్థితిగొన్న మానవ ప్రజ్ఞ క్రమముగ వికాసము చెందుచు దివ్య ప్రజ్ఞలోనికి ప్రవేశించును. అపుడు కూడ అంతయూ తెలియదు. తాను, నేను అను ప్రజ్ఞ కలిగినపుడు తా నుండక పర ముండును. అట్టివారు మరల తానుగ, నేనుగ మేల్కాంచినపుడు పరి శుద్ధులగుటచే శ్రీమాతను గూర్చి తెలుపగలిగిన వారగుదురు. అపుడు కూడ ఆ తెలుపుట పరిమితమే. అట్టివారు శ్రీమాత స్పర్శకు వాహికలై యుందురు.

416. 'చిచ్ఛక్తి'

చైతన్యశక్తి శ్రీమాత అని అర్థము.

చైతన్యశక్తియే సమస్త సృష్టికి ఆధారము. ఎందు చైతన్యము లేదో అందు కదలిక యుండదు. చైతన్యశక్తి లేని రూపములు అచేతనములై యుండును. నిజమునకు అందుకూడ చైతన్యమున్నది. కాని నిద్రాణమై యున్నది. ఒక వస్తువునందు చైతన్యమెంత మేల్కొంచిన అంత ప్రకాశము కలుగుచున్నది. అట్టి ప్రకాశము వలన తెలియుట వుండును. అట్టి ప్రకాశము లేనప్పుడు తెలియకపోవుట వుండును. తెలియుట విద్య, తెలియకపోవుట అవిద్య. సృష్టి అంతయూ విద్య, అవిద్యల స్వరూపము. అవిద్య యందున్న జీవులను విద్యయందు ప్రవేశింపచేయుట, విద్యావంతులను చేయుట, ప్రకాశింపచేయుట, ఆనందమున స్థిరపరచుట- ఇట్టి కార్యము లన్నియూ శ్రీమాత తన చైతన్యముతో నిర్వర్తించును. ఉద్ధారణకు ఈ శక్తియే శ్రీమాత వినియోగించును.

విద్యను అవిద్యను పరిపాలించు శ్రీమాత విద్య ద్వారా అమృతత్వమును, అవిద్య ద్వారా నశింపును పాలించును. అవిద్యను విద్య ద్వారా తొలగించగల శక్తి చిత్ శక్తి.

అన్ని భూతముల యందు కూడ చిచ్ఛక్తి స్వరూపిణియై శ్రీమాత యున్నది. ఆమె సంకల్పించినపుడే విద్యలు ప్రకాశించును. అవిద్యలు

తొలగును. శ్రీమాత చిత్‌శక్తి నెరిగిన జ్ఞానేశ్వరుడు ప్రతిష్ఠానపురమున పండితులగు సభికుల నడుమ గోముఖము నుండి వేదములను పలికించెను. జ్ఞానేశ్వరుడు రూపు కట్టుకొని వచ్చిన జ్ఞానము. అతడు ఈశ్వరుడు అగుటచేత గోవు నందలి చిత్ శక్తికి ప్రేరణ కలిగించి వేదములను ఉచ్చరింపజేసెను. జంతువుల యందుకూడ చిత్‌శక్తి యుండునని తెలుపు తార్కాణమిది. అట్లే వృక్షములు మాటలాడుట, శిలలు సందేశమిచ్చుట, పక్షులు పలుకుట- ఇత్యాది వన్నియూ సంభవములే. అసంభవ మనునది అమ్మ చిత్ శక్తికి లేదు.

417. 'చేతనా రూపా'

చైతన్య స్వరూపిణి శ్రీదేవి అని అర్థము.

నిర్మలమైన చైతన్యమే రూపముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము. అదియే పరిపూర్ణమగు పరమేశ్వరుని శక్తి. ఇందుండియే త్రిశక్తులు ఉద్భవించును. త్రిశక్తులుగా ఉద్భవించినపుడు అందు మరల సాత్త్విక శక్తిగా ఉద్భవించును. జీవులలో బుద్ధి రూపమున యుండును. ఇట్లు శ్రీమాత అవతరణము పరాశక్తి నుండి చైతన్య శక్తిగను, చైతన్యశక్తి నుండి సాత్త్విక శక్తిగను, సాత్త్విక శక్తి నుండి ధీశక్తిగను అవతరించును. ధీశక్తియే బుద్ధి. సాత్త్విక శక్తికి కుడి ఎడమలుగ, హెచ్చు తగ్గులుగ, రాజసిక తామసిక శక్తు లుద్భవించును. అట్లే ధీశక్తియగు బుద్ధికి అటు నిటుగ అహంకారము, చిత్తము ఏర్పడును.

అన్ని స్థితుల యందు సమతూకముగ నుండునది చిత్‌శక్తి. ఏడు లోకములందును చైతన్యశక్తికి స్థానము కలదు. సమతూకముగ ఎక్కడ గోచరించునో ఆ రూపములన్నియు చైతన్యరూపములే. చైతన్య రూపము సృష్టియందు శ్రీమాత శాశ్వత రూపము. ఇతర రూపములు కార్యార్థమును బట్టి శ్రీమాత యేర్పరచుకొనును.

418. 'జడశక్తిః'

జడమును సృష్టించునటువంటి శక్తి శ్రీమాత. జడశక్తి మూలమున ఉపాధుల నేర్పరచుచు అందు జీవులను వసింపచేయుట సృష్టియందొక మహత్తర కార్యము. నివాసముల నేర్పరచి జీవులను ప్రవేశపెట్టవలెను. గృహములను కట్టి అందు వసించుటకు మానవులు కృషి సలుపుదురు కదా! జీవుడుండుటకు ఉపాధి వలయును. నీరు వలయునన్నచో పాత్ర కావలయును. కప్పులేనిదే కాఫీ, టీలు త్రాగలేరు. కనీసము దోసిలి లేనిదే నీరు త్రాగలేము కదా! త్రాగుటకు నోరు, గొంతు కూడ వుండవలెను. జీవులకు దేహమే ఉపాధి.

జీవులకు దేహములే ఉపాధి. దేహములే లేనిచో జీవునికి అనుభవము, అనుభూతి, ఆనందము వుండుట కవకాశము లేదు. చైతన్య శక్తిని క్రమముగ ఉపసంహరించుచూ ఎనిమిది రకములుగ ప్రకృతి ఎనిమిది పొరల పదార్థము నేర్పరచును. అహంకారము నుండి భౌతిక దేహము వరకూ క్రమముగ పదార్థము జడమగు చుండును. త్రిగుణములు, పంచభూతములతో కూడిన దేహ మేర్పడి అందు జీవుడు వసించుటకు వీలుపడును. జీవుడు చైతన్య స్వరూపుడు. అతనిని ఆవరించియున్న అష్ట ప్రకృతులు క్రమముగ జడములగును. ఇందు ఒక్కొక్క ఆవరణ యందు మరల ఏడు పొరలున్నవి. భౌతిక దేహమున కూడ శుక్రము నుండి ఎముకల వరకు ఏడు ధాతువుల శరీరమున్నది. మానవ శరీరమున ఎముకలే అత్యంత ఘనమగు పదార్థము. ఈ

ఆవరణ లన్నియూ వాని వాని శక్తులు కలిగి యున్నవి. ఇవన్నియూ జడముచే ఆవరింపబడిన శక్తులే. ఇట్లు చిత్ శక్తి, జడశక్తి రెండు శక్తులను వినియోగించుచు శ్రీమాత ఏడు లోకముల నేర్పరచును. వీరే శ్రీ భూ దేవతలు.

చిత్ శక్తి ఎంత అవసరమో, సృష్టికార్యమున జడశక్తి కూడ అంతయే అవసరము. నిజమునకు శ్రీమాతయే రెండుగ భాసించు చున్నది. ఆవిరి, నీరు, మంచుగడ్డవలె అవరోహణ క్రమమును మరల మంచుగడ్డ నీరు ఆవిరి వలె ఆరోహణ క్రమము నేర్పరచును. ఇందు జీవులు వారి వారి చైతన్య స్థితిని బట్టి ఏడు లోకములందు వసించు చుందురు.

419. 'జడాత్మికా'

జడ పదార్థములకు మూలముగ నున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

దివ్యమందు మాత్రమే కాక జడమందు కూడ యుండునది శ్రీమాత. దివ్య వస్తువుల యందు దైవత్వము చూచుట ఒక యెత్తు. జడ పదార్థములయందు చూచుట కూడ మరియొక ఎత్తు. దివ్య విషయముల యందు ఆసక్తి, వాని దర్శన స్పర్శన భాషణముల వలన వికాసము ఆనందము కలుగుట సాధారణము. జడమగు విషయముల యందు కూడ శ్రీమాత యున్నదని తెలిసి అనాదరణ లేక యుండుట అసాధారణము. ఇది సమదర్శనులకే సాధ్యము. గుఱ్ఱమును ఆదరించి నట్లే గాడిదను, పండితుని ఆదరించినట్లే పతితుని, కుల స్త్రీని ఆదరించి నట్లే వేశ్యను, ధనికుని ఆదరించినట్లే పేదను ఆదరించుట సామాన్యము కాదు. చెప్పునంత సులభము కాదు. ఈశ్వరుడు అన్ని భూతముల యందు వున్నాడు అనుచూ సంస్కృత శ్లోకములను వల్లించువారు కూడ పేదబుద్ధి కలిగి యుందురు.

"ఈశ్వరః సర్వభూతానాం, హృద్దేశే తిష్ఠతి", "ఈశావాస్య మిదం జగత్", "వాసుదేవ సర్వమితి" అను సూక్తులు సతతము ఆస్తిక జనులు వినుచునే యుందురు. పండితులు చెప్పుచునే యుందురు. కాని ఎవ్వరునూ ఆచరించరు. అట్టి ఆచరణ గలవారు కోటి కొక్కరుందురేమో! కేవలము యోగీశ్వరులే అట్లుండగలరు. వారే సమదర్శనులు. వారు

జడమును అనాదరణ చేయరు. అందు కూడ దైవమున్నాడన్న ఎఱుక కలిగి యుందురు. ఇటీవలి కాలమున రామకృష్ణ పరమహంస, సాయిబాబా, మాస్టర్ ఇ.కె. అట్టి సమదర్శనమును ప్రదర్శించిరి. మరెందరో కూడా అట్లు యుండి యుండవచ్చును.

శ్రీమద్భగవద్గీత, భాగవతము అందించు సారాంశమిదియే. నామరూపాత్మకమైన జగత్తును నిరసింపక సమస్తమును దైవముగా చూచుట జడశక్తిః, జడాత్మికా అను నామముల నుండి గ్రహింప వచ్చును.

420. 'గాయత్రీ'

గానము చేయువారిని రక్షించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సమస్త లోకములకు ఆధారమైన వెలుగును గానము చేయుట అనాదిగ నున్న ఆచారము. ఆ వెలుగే ఛందోబద్ధముగ అష్ట ప్రకృతులను నిర్వర్తించును. కావున గాయత్రి ఛందస్సు అని కూడ పిలువబడు చున్నది. ఎనిమిది అక్షరముల ఛందస్సుతో భూ భువః, సువర్లోకములను ఆవరించి యున్నది. 3 × 8 = 24 అక్షరములతో కూడి యున్నది. సంవత్సర రూపమై పండ్రెండు పూర్ణిమలు, పండ్రెండు అమావాస్యలుగ కాలమై వర్తించుచున్నది. ఒక్కొక్క పాదమున ఎనిమిది అక్షరములతో సంవత్సరమందలి మూడు పాదములను దర్శింప వచ్చును. నాలుగు మాసములు ఒక పాదము. అందు నాలుగు అమావాస్యలు, నాలుగు పౌర్ణిమలు యుండును. అట్టివి మూడు పాదములతో సంవత్సర చక్రమగును. ఇట్టి కాలవిభజన నుండి 12 మాసముల యందు వెలు వడుచున్న సూర్య చంద్రాత్మకమైన వెలుగును అవగాహనతో కూడి ఆరాధించు విధానమును ఋషులు అందించినారు.

ఈ వెలుగును భక్తిశ్రద్ధలతో ఆరాధించువారు ఛందో రూప మైనటువంటి సృష్టిని తెలియగలరు. నేడు వాడుకలో నున్న గాయత్రి మంత్రమును దర్శించి జాతికి అందించిన విశ్వామిత్ర మహర్షిని ఆరాధించి, గాయత్రి మాతను గానము చేయుట వలన మంత్రసిద్ధి

కలుగ గలదు. ఎంతగానము చేసిన అంత రక్షణ నిచ్చునది గాయత్రి. వేదమాత యగుటచే గానము, ధ్యానము చేసిన వారికి జ్ఞాన వికాసము కలిగించునది గాయత్రి. అట్లే జీవితమును గమ్యము వైపునకు నడిపించు టకు వలసిన బుద్ధి ప్రచోదనము కలిగించునది గాయత్రి.

గాయత్రి వేదమాత. ఆమెయే సృష్టి సంకల్పము. ఆమె చతుర్ముఖు డగు బ్రహ్మ యందు భాసించినపుడు, చతుర్ముఖునికి సృష్టి జ్ఞానము కలుగును. ఈ సంకల్పమే లేనపుడు సృష్టియే లేదు. సంకల్పమే లేనపుడు సృష్టికర్త కూడ లేడు. ప్రకృతి పురుషులు కూడ లేరు. తత్త్వమే యుండును. అందుండి పుట్టు మొట్టమొదటి సృష్టి స్ఫురణ సృష్టికి కారణభూతము. సంకల్పమే లేనపుడు క్రియ కూడ లేదు. ఇచ్ఛా, జ్ఞాన క్రియలు లేవు. తత్త్వము యొక్క ప్రథమ వ్యక్తరూపము గాయత్రి అని తెలియవలెను. ఆమె సంకల్పములకు తల్లి, పుట్టుచోటు. ఎవ్వరికైనను సంకల్పము కలిగిన పిదపనే అందుండి ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియలు పుట్టును. సంకల్పమే కలుగనిచో స్థబ్దుగ నుందురు. స్థబ్దత రెండు రకములు. ఒకటి సమాధి, రెండు జడము. ఇందు మొదటివారు సంకల్పమును దాటి తత్త్వమున నిలచినవారు. రెండవ వారు అతి మంద్రస్థాయిలో మాత్రమే సంకల్పము పనిచేయు స్థబ్దులు. సమాధి యందుండు యోగేశ్వరులు మొదలుగ స్థబ్దుల వరకు అందరిని, అన్నింటిని నడిపించునది సంకల్పమే. కోటాను కోట్ల జీవులు కోటానుకోట్ల విధములుగ లేచినది మొదలు నిద్రపోవు వరకు తీరుబడి లేక తిరుగాడు చుందురు. వారియందు సంకల్పము

లట్లు పుట్టుచునే యుండును. సంకల్పము పుట్టిన వెనుక దాని ననుసరించి పరుగిడుటయే యుండును గాని సంకల్పములు పుట్టు చోటును గమనించువారు బహు కొద్ది. అట్లు గమనించు ప్రయత్నమే గాయత్రి మాతను దర్శించు ప్రయత్నము. ఆ ప్రయత్నమున ధీశక్తి పెరుగును. తత్కారణముగనే గాయత్రి గానము, ధ్యానము, జపము ధీశక్తిని పెంచునని పెద్దలు తెలుపుదురు.

సృష్టికర్తకు నాలుగు వేదముల సారముగ సృష్టి జ్ఞానము కలిగించినది గాయత్రి. ఆమెయే వేదమాత.

(గాయత్రి మాతను గూర్చిన వ్యాఖ్యానములు అనేకానేకములు గలవు. ఆమె రూప వర్ణము కూడ తత్త్వమే. విశేష వివరణములకు "గాయత్రి మంత్రము - అవగాహన" వ్యాఖ్యానము పరిశీలించుకొన వచ్చును.)

421. 'వ్యాహృతి'

ఉచ్చారణమున పుట్టునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సంకల్పము పరము నుండి కలిగినపుడు పశ్యంతి అగుచున్నది. భాష రూపమును దాల్చినపుడు మధ్యమ అగుచున్నది. ముఖము నుండి ఉచ్చరింపబడినపుడు వైఖరి యగుచున్నది. పరాస్థితి నుండి మూడు దశలలో వాక్కు ఉచ్చరింపబడు చున్నది. ఈ మూడు స్థితులను కలిపి ఉచ్చారణ అందురు. అట్లు పరావాక్కు గుహా ముఖము నుండి ఉచ్చరింపబడి వెలుగై నిలచును. గుహా ముఖ మనగా రహస్యమగు మార్గమునకు ద్వారము. ముఖద్వారమే గుహాముఖము. అవ్యక్తము నుండి వ్యక్తము లోనికిట్లు నిత్యము పరావాక్కు నిశ్వాస మార్గమున ఉచ్చరింపబడుచునే యున్నది. సృష్టి జరుగుచునే యున్నది. ఉచ్ఛ్వాస మార్గమున మరల ఉపసంహరింపబడుచునే యున్నది. ఈ నడుమ సృష్టి యున్నది.

వ్యాహృతి మార్గమున శ్రీమాత నిత్యము జీవులను చేరును. నిత్యము అవతరించుచున్న గాయత్రిని వ్యాహృతి అని కూడ అందురు. విశేషముగ గాయత్రి మంత్రము నారాధించువారు గాయత్రి మంత్రము నకు పూర్వ భాగమున వ్యాహృతులను చేర్చి మంత్రోచ్చారణ చేయుదురు. అపుడు గాయత్రి మంత్రము నాలుగు పాదములను సంతరించుకొనును. ***"ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం"*** అనుచు గాయత్రి మంత్రము ప్రారంభమగును.

దానికి పూర్వమున ***"ఓం భూర్భువస్సువః"*** అని చేర్చుట వలన మంత్రోచ్చారణము విశేష రూపమును దాల్చును. అట్లు ఉచ్చరించి నపుడు ఉచ్చరించువాని రూపమున గాయత్రి నిలచును. అపుడుతడు గాయత్రీ స్వరూపుడు కాగలడు. అట్టి వానినే "గాయత్ర్యాత్మకుడు" అని పిలుతురు. వారు బుద్ధి ప్రచోదకులు కాగలరు. సద్గురువు లట్టివారు.

422. 'సంధ్యా'

పగలు రాత్రి కానిది, రెంటినీ సంధి జేయునది సంధ్య. ఆమె శ్రీమాతయే.

దైవ ధ్యానమునకు గాని, దైవ జ్ఞానమునకు గాని, దైవమును చేరుటకు గాని ఉత్తమోత్తమ కాలము సంధ్య. రాత్రింబవళ్ళను సంధించును. ఇహపరములను సంధించును. జ్ఞానా జ్ఞానములను సంధించును. విరుద్ధమగు విషయములను సంధించి సమన్వయించుట విశేషమగు యోగశక్తి. జీవాత్మ పరమాత్మలను కూడ అట్లే సంధించి సమన్వయ పరచును. లోకముల నడుమ, కాలముల నడుమ, ఆద్యంత ముల నడుమ– అన్నింటికినీ నడుమ నుండునది.

పగలు–రాత్రి నడుమ సంధ్య యున్నది. రాత్రి–పగలు నడుమ సంధ్య యున్నది. శుక్ల పక్షము–కృష్ణ పక్షము నడుమ, మరియు కృష్ణ పక్షము–శుక్ల పక్షము నడుమ కూడ యున్నది. రాశుల నడుమ యున్నది. అయనముల నడుమ నున్నది. శ్వాసకు శ్వాసకు నడుమ, భావమునకు భావమునకు మధ్య కూడ సంధ్య యున్నది. ఇట్టి సంధ్యలను గమ నించుచూ వానిని ధ్యానించినపుడు జీవుడు యోగస్థితి చెందగలడు.

సంధ్యాకాలమున ఆరాధనములు అత్యున్నత స్థితిని కలిగించ గలవు. ఆ కారణముగనే వేదఋషులు సంధ్యావందనము నేర్పరచి నారు. ఉదయ సంధ్య, సాయం సంధ్య సమయములలో శుచియై ఆరాధించు వారిని సంధ్యాదేవి యగు శ్రీమాత విశేషముగ సాన్నిధ్య

మిచ్చి అనుగ్రహించ గలదు. ద్రౌపతి స్వయంవరమునకు పూర్వ ఘట్టమున పాండవులు ఏకచక్రపురము నుండి పాంచాల రాజధాని కేగుచుండగ సాయంసంధ్య సమీపించినది. పాంచాలము చేరవలెనను ఆతురతలో వారు సాయం సంధ్యాదికములను గావింపక సాగుచుండిరి. అపుడు గంధర్వుడొకడు విల్లును ధరించి అర్జునుని యుద్ధమునకై రెట్టించెను. అర్జునుడు అనుపమానమగు ధనుర్విద్యా పారంగతుడైననూ యుద్ధమున ఓడిపోయెను. అతడు అవమానముతో క్రుంగెను. అపుడు గంధర్వుడు అర్జునుని సమీపించి యిట్లనెను. "నీవు నిజమునకు అజేయుడవు. విజయుడవు. నీవు యుద్ధమున ఓడుటకు కారణము సాయం సంధ్యయందు ఆరాధన గావించక పోవటమే. అందువలన బలహీనుడవైతివి. సంధ్యను ఎన్నడునూ మరువకుడు. ఇప్పుడు కూడ సంధ్యావందనమును గావించి పాంచాలమునకు సాగుడు. మీకు స్వయంవరము శుభప్రదమగుగాక!" అని ఆశీర్వదించెను.

భారతమున ఈ యుదంతమును పేర్కొని వేదవ్యాస మహర్షి సాయం సంధ్య ప్రాశస్త్యము తెలిపినాడు. సాయం సంధ్య కూడ ప్రాధాన్యము వహించి యున్నదని, కేవలము ప్రాతః సంధ్య మాత్రమే పాటించుట పరిపుష్టి నియ్యదని తెలిపినాడు. ఉభయ సంధ్యల యందు సంధ్యకు, సావిత్రికి, గాయత్రికి శుచియై అర్ఘ్యము నిచ్చుట ఉత్తమ సంస్కారము. కాలవైపరీత్యము వలన సంప్రదాయ కుటుంబముల యందు కూడ ఇది మరచుట జరుగుచున్నది. శ్రేష్ఠమగు జీవితములు సాగవలెనన్నచో ఉభయ సంధ్యలయందు ఆరాధనమును పాటించ వలెను.

423. 'ద్విజబృంద నిషేవితా'

ద్విజుల బృందములచే విశేషముగ సేవింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ద్విజులు అనగా మరల పుట్టినవారు. రెండవ మారు పుట్టిన వారు. మానవులందరూ రక్త మాంసాదులతో కూడిన దేహమందు పుట్టుదురు. ఇట్టి వారిలో కొందరు తమ జీవితములను పరహితము, దానము, దైవ ధ్యానములకు సమర్పించి చైతన్యవంతులగుచు జడమగు దేహ పదార్థము నుండి విడివడి చైతన్యవంతమగు వెలుగు శరీరమున స్థిరపడుదురు. వారు చేయుచున్న కార్యక్రమముల నిస్వార్థతను బట్టి, దాన ధర్మములను బట్టి ధ్యానమునందు వారికి చిత్ శక్తి ఆవరించును. ఆ వెలుగు శరీరమై నిలచును. వారందు స్థిరపడి జడమయమగు దేహముయొక్క బంధములేక జీవింతురు. అట్టివారు ద్విజులు.

ఆరాధన మార్గమున వెలుగునందు స్థిరపడిననూ వారా వెలుగులకు మూలమైన శ్రీమాతను ఆరాధించుచునే యుందురు. అట్టి వారి ఆరాధన విశేషమగు ఆరాధన. అట్టి ద్విజులు సామూహికముగ శ్రీమాతను ఆరాధనము చేసినపుడు ఆమె సాన్నిధ్యము అచ్చట నిశ్చయ ముగ నుండును. కారణము శ్రీమాతకు వారియందు గల అశేష ప్రీతి. అజ్ఞానులు ఆరాధించిననూ శ్రీమాత ప్రీతి చెందును. జ్ఞానులు, సిద్ధులు, యోగులు ఆరాధించినపుడు విశేషముగ ప్రీతి చెందును. ఇట్టివారు బృందములుగ నేర్పడి ఆరాధించుట అత్యంత విశేషమైన కార్యము. శ్రీమాత అట్టి పూజలయందు విశేషముగ అవతరించు చుండును.

424. 'తత్త్వాసనా'

తత్త్వమే ఆసనముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత శివునితో గూడి తత్త్వము నధిష్ఠించి యుండును. ఆమె అర్ధనారి. అతడు అర్ధనారీశ్వరుడు. ప్రకృతి పురుషుడు నిరువురునూ కలసి సృష్టియందు ఈశ్వరత్వము వహింతురు. సృష్టిని అధిష్ఠించి యుందురు. వారు సహజముగ నుండు స్థితి తత్. అదియే వారి ఆసనము. అక్కడనుండియే వారు సర్వలోకములకు వ్యాపింతురు. సర్వము నందు నిండి యుందురు. ఉత్కృష్టమగు యోగులకు సహస్రారమున ఈ అనుభూతి యుండును.

425. 'తత్త్వమయీ'

తత్త్వమే తానుగా నున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

'తత్త్వ మనగా తత్ అనెడి పురుష, ప్రకృతుల సమాగమ ప్రజ్ఞ. అదే శాశ్వత సత్యము. అది అనిర్వచనీయమైనది. అనన్య మగుటచే దానిని గూర్చి తెలుపుట అసాధ్యము. మరొకరు లేని స్థితి యందు అది ఎట్లు వున్నదో తెలుపుట ఎట్లు సాధ్యము? శ్రీమాత అట్టి తత్త్వము. ఆ తత్త్వముతో అనుసంధానము చెందుట ధ్యానము యొక్క పరమావధి. అనుసంధానము జరుగుచున్న సందర్భమున ధ్యానము చేయువాడు ఆ తత్త్వము లోనికి ఆకర్షింపబడి తా నుండక తత్త్వమే యుండును. అట్టి స్థితిని చేరుటకే శ్రీమాత ఆరాధనము. ఆమె మహిమలను, విభూతులను అనేకానేక నామమలతో వర్ణించుచు, కీర్తించుచూ ఆరాధన చేయు సమయమున ఆరాధకుడు తన్మయము చెందును. తన్మయము చెందినపుడు తా నుండడు. మరల సముద్రము నుండి అలవలె తాను తనకు జ్ఞప్తికి రాగా, తన్మయ స్థితి యొక్క మాధుర్యమును కించిన్మాత్రము రుచి తెలియుట వలన దానినే కోరుచు జీవించును. అట్టివా డెట్టి కార్యముల యందున్ననూ అందు తత్త్వమునే దర్శించును. దానితో అనుసంధానము చెందుచూ జీవితమును రసోపేతముగ నిర్వర్తించుకొను చుండును.

శ్రీమాత తత్త్వమయీ, ఆమె తత్ స్థితిలోనే యుండును. శివునితో

విడిపడనిది, విడదీయ రానిది. శివుడనగా శుభమగు నిత్యసత్యము. దానితో కూడియుండియే సమస్త సృష్టి కార్యములను శ్రీమాత నిర్వర్తించు చుండును. శివునితోకూడి త్రిగుణముల నుద్భవింపజేసి వానిచే సమస్త లోకములను, జీవులను సృష్టిచేసి పాలించు చుండును. ఆమెయే శివుడు అనినను, శివుడు ఆమెయే అనినను విప్రతిపత్తి లేదు. ఇట్టి సహజ సమాధి స్థితికి శ్రీమాతయే పరాకాష్ఠ. తత్త్వమయిగా ఆమె దేనికినీ కారణము కాదు. కాని, అన్ని కారణములకు కారణము. ఇదియొక అపూర్వ స్థితి. శ్రీకృష్ణుడీ స్థితినే నిర్వర్తించి చూపినాడు. అతడేమియూ చేయనివాడు మరియూ అన్నియు చేసినవాడు.

426. 'పంచకోశాంతర స్థితా'

పంచకోశముల యందు వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనంద మయ కోశములుగ పంచకోశము లున్నవి. ఈ పంచకోశములును పంచభూతములతో నిర్మించబడినవి. ఇందు పంచతత్త్వములతో శ్రీమాత వసించి యున్నది. ఆకాశ గుణము, వాయు గుణము, అగ్ని తేజము, నీటి గుణము, పృథివీ గుణములు శ్రీమాత అస్థిత్వ కారణముగనే యేర్పడు చున్నవి. పృథివికి గంధము, నీటికి రుచి, అగ్నికి తేజస్సు, వాయువునకు స్పర్శ, ఆకాశమునకు శబ్దము అను గుణములు యున్నవి. వీనియందు శ్రీమాతను దర్శించుట వలన పంచభూతములు, పంచ కోశముల ద్వారా ఆనందము కలిగించగలవు. ఈ కోశములు అపరి శుద్ధముగ నున్నచో ఆనందముండదు. పరిశుద్ధముగ నున్నప్పుడు ఒక దానిని మించి మరియొకటి ఆనందమిచ్చును.

పంచభూతముల సృష్టి భౌతిక సృష్టిగ పేర్కొందురు. అందు కూడ ఆనందము పొందుటకు వీలుకలదు. దానికి ప్రాతిపదిక పరి శుద్ధత. పంచకోశములను పరిశుద్ధముగా నుంచుకొనుట ఆరాధకునకు ప్రథమ కర్తవ్యము. అపుడే ఆనందము యుండును. శబ్దము వినుట పలుకుట యందు, స్పర్శయందు, రుచియందు, గంధమునందు పరి శుద్ధతను పాటింపవలెను. అట్లే చూచు విషయముల యందు పరి

శుద్ధత పాటింపవలెను. అపుడే ఆనందమయుడగు బ్రహ్మయొక్క స్పర్శ, రుచి కలుగును. అపరిశుద్ధులకు యే అనుభూతి యుండదు. భ్రమ భ్రాంతులే యుండును.

పంచకోశములు, పంచభూతములు బ్రహ్మము యొక్క రుచిని మాత్రమే కలిగించగలవు. నిజమగు ఆనందము చిత్‌శక్తిని కూడినపుడే కలుగును. అది త్రిగుణములకు ఆవల యున్నది. కోశ శుద్ధి గావించు కొనుచు, సత్త్వగుణమును ఆశ్రయించి నిత్య జీవితమును దివ్యారాధనగ సాగించు వారికి చిత్ శక్తి స్వరూపము సాన్నిధ్య మిచ్చును. జీవుడు చిత్ శక్తి స్వరూపుడే. అట్టి జీవుడు పరాశక్తిని ధ్యానించుటలో బ్రహ్మా నందము పొందగలడు.

శ్రీ చక్ర ఆరాధన గావించువారు జ్ఞానావరణమందు, ఐదుగురు దేవతలను ఐదు కోశములకు సంబంధించి పూజింతురు. ఈ ఐదు గురు దేవతలు వరుసగ శ్రీవిద్య, పరంజ్యోతి, పరా, నిష్కళా, శాంభవి అని పేర్కొనబడిరి. ఇందు శ్రీవిద్య మధ్యబిందువు. మిగిలిన నలుగురు దేవతలు నాలుగు స్థానముల యందు చుట్టునూ యుందురు. నలుగురునూ సృష్ట్యాది కార్యములలో పాల్గొందురు. శ్రీవిద్య బిందువు నందుండును. ఈ బిందువు శబ్దోత్పత్తి స్థానము.

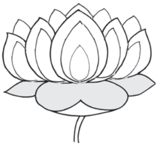

427. 'నిస్సీమ మహిమ'

హద్దులు లేని మహిమ కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత మహిమకు హద్దులు లేవు. అన్నిటికినీ హద్దులు ఏర్పరచునది శ్రీమాత. ఆమెకు హద్దులు లేవు. అనంతము అపరిమితము అగు తత్త్వము హద్దుల నేర్పరచి అందుండుటయే గాక వాని నతిక్రమించి కూడ యుండును. సృష్టికి ఈవల ఆవల నిండియుండు ప్రజ్ఞ సృష్టి యందిమిడి యున్నట్లుగ గోచరించును. నిజమునకు ఆ ప్రజ్ఞయందే సృష్టి ఇమిడి యున్నది. అలయందు సముద్రమున్ననూ అలను మించి సముద్ర మున్నది గదా! అద్దమందు కొండ యున్నట్లుగ యుండును. కాని కొండ పరిమాణమందు అద్దమెంత? అద్దమందలి కొండవలెనే పదునాలుగు భువనముల సృష్టియందు శ్రీమాత ఇమిడి యున్నట్లు గోచరించును. సృష్టి పరిమాణమును కాలము రూపమున కొలతలు వేయవచ్చును. కాని శ్రీమాత మహిమను, శ్రీమాతను కొలతలు వేయుట సాధ్యము కాదు. శ్రీమాత మహిమను కొలతలు వేయుటకు పూనుకొనిన త్రిమూర్తులు ఆమె మహిమను తెలియుటలో భయమును చెందిరి. తమ తమ స్థానములకు పరిమితులై కర్తవ్యోన్ముఖులైరి.

జీవులు శ్రీమాత స్వరూపులే గనుక వారు కూడ వారి దేహ పరిమాణమునకు లొంగి యుండవలసిన అవసరము లేదు. జీవుని దేహము సృష్టివంటిది. అందు జీవుడు దైవాంశ. అతడు కూడ నిజము

నకు దేహపరిమితులను దాటి యుండవచ్చును. అతడి మహిమ కూడ దూర తీరములకు వ్యాపించ వచ్చును. శ్రీమాత భక్తులగు మహాత్ములట్లే యుందురు. బ్రహ్మర్షులు, మహర్షులు, రాజర్షులు వారి యోగ తపో బలములచే తీరముల నతిక్రమించి మహిమ చూపుచుండుట తెలిసిన విషయమే. ఇట్లు జీవులందరును కూడ నిజమునకు పరిమితులు లేనివారే. ఉన్నదని భావించుటచే అట్లు ఇమిడి యుందురు. వారియందు జ్ఞానము వికసించు చుండగా వ్యాప్తి చెందుచు నుందురు.

428. 'నిత్య యౌవనా'

ముదుసలితనము లేనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

త్రికాలములకు లోనగు వారికి బాల్యము, యౌవనము, వార్ధక్యము వుండును. కాలము ప్రభావము చూపని వారికి వారు నిత్యమొకే మాదిరిగ నుందురు. కాలము దైవముపై మాత్రమే ప్రభావము చూపలేదు. సృష్టింపబడు సర్వజీవరాసులు కాలబద్ధులే. సృష్టికర్తయగు బ్రహ్మకు కూడ వార్ధక్య మున్నది. ప్రస్తుతము మన సృష్టికి కర్తయైన 'పద్మభూః' అను బ్రహ్మదేవుడు ద్వితీయ పరార్థమున ప్రవేశించెనని నిత్యము సంకల్పమున చెప్పుకొనుచున్నాము కదా! బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు కూడ కాలమునకు లోబడు వారే. వారికినీ వార్ధక్య ముండును. కాలము వారిని కూడ హరించును. కాలమున కతీతమగు ఈశ్వర తత్త్వము మాత్ర మెప్పుడునూ నిత్యనూతనముగ నుండును. దానినే నిత్యయౌవన మందురు. అట్టి నిత్య యౌవన తత్త్వము రూపు గట్టుగొని దిగివచ్చినచో ఎట్లుండును? అదియే లలితమగు శ్రీకృష్ణ రూపము. అది అపురూపము.

429. 'మదశాలినీ'

ఆనందముచే ప్రకాశించునది శ్రీమాత అని అర్థము. 'శాలిని' అనగా ప్రకాశించునది అని అర్థము.

'మద'మనగా ఆనందమని అర్థము. అతిశయించిన ఆనందమే మదము. తెనుగున మదమను పదము గర్వమునకు పర్యాయపదముగ వాడుదురు. నిజమునకు మద మనగా ముదమే, ఆనందమే. భక్తి పారవశ్యమున ఆనందము కలిగినపుడు భక్తుడు అట్లతిశయించిన ఆనందమున యిక దేనిని లెక్కచేయడు. *"తక్కువేమి మనకు, రాముండొక్కడుండు వరకూ"* అనుచు భక్తుడు కీర్తించునపుడు అతడు విషమును కూడ లెక్కచేయడు. రామదాసు రామభక్తిలో ఆనంద పర వశుడై తానీషా శిక్షను లెక్కచేయలేదు. కృష్ణభక్తి పారవశ్యములో పరమ భక్తురాలైన మీరాబాయి రాచరికపు హద్దులను లెక్కచేయలేదు. విషమును కూడ లెక్కచేయలేదు. బలి చక్రవర్తి అతిశయించిన భక్తి పారవశ్యమున తన గురువగు శుక్రాచార్యుని కూడ లెక్కచేయలేదు. ఇక ప్రహ్లాదుని విషయము చెప్పనక్కర లేదు కదా! ***"అంబుజోదర దివ్యపాదారవింద చింతనామృతపాన విశేషమత్త చిత్త మే రీతి నితరంబుఁ జేరనేర్చు"*** అట్లు మత్తెక్కిన భక్తి చిత్తము దైవారాధనమున భక్తులకే చిక్కినప్పుడు దాని మూలమైన శ్రీమాత ఎట్లుండును? ఆనందముచే ప్రకాశించుచు నుండునని భావము. ఆమె సతతము ఈశ్వరునితోనే కూడియుండి ఈశ్వరియై ప్రకాశించుచుండును. కావున ముదశాలిని మఱియు మదశాలిని.

430. 'మదఘూర్ణిత రక్తాక్షి'

మదముచే కదలుచున్న ఎఱ్ఱని కన్నులు కలది శ్రీదేవి అని అర్థము.

'మదము' అనగా అతిశయించిన ఆనందము అని తెలుపబడినది. బాహ్య విషయములందు నిర్లిప్తత, అంతరంగమందు శివుని యందు ఆసక్తత సతతము కలిగి యుండుటచే శివుని తేజో మహిమ కన్నుల యందు నిండగ శ్రీమాత కన్నులు ఎఱ్ఱని జీరతో యుండును. ఈ ఎఱ్ఱని జీర కల కన్నులు శుభలక్షణములు గలవిగ తెలుపబడినవి. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు ఎఱ్ఱని జీరతో గూడిన కన్నులు గలవారే అని పురాణేతిహాసములు కీర్తించును. మహాశివుడు హృదయమున మహా విష్ణువు నారాధించునని అట్లే మహా విష్ణువు హృదయమున మహేశ్వరు నారాధించునని, పై గ్రంథములు తెలుపును. శ్రీమాత వైష్ణవియే. అంతరంగమందు అగ్ని స్వరూపుడు లోహితాక్షుడు అయిన ఈశ్వరుని ప్రార్థించుట వలన అతని అనుగ్రహము, ఆమె కన్నుల నుండి వ్యక్తమగు చున్నది. తత్ఫలితముగ కన్నుల యందు ఎఱ్ఱ జీర యుండును. లోక విషయములను నిర్వర్తించుచున్ననూ శివునియందే యుండుటచే కన్నుల యందు ఎఱ్ఱ జీర వ్యక్తమగు చుండును. అంతేగాక ఆ ఎఱ్ఱదనము చెక్కిళ్ళయందు గూడ గోచరించును. ఈ విషయమే తరువాతి నామమున ప్రతిపాదింపబడినది.

431. 'మదపాటల గండభూ'

మదముచే ఎఱుపు, తెలుపు రంగుగల చెక్కిళ్ళు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత చెక్కిళ్ళు పద్మరాగ శిలలవలె మెఱయు చుండునని 23వ నామమున* తెలుపబడినది. పద్మరాగ శిలలు ఎఱుపు నుండి లేత గులాబి రంగులో సున్నితము, సుకుమారము, సౌందర్యము కూడగట్టుకొని యుండును. అట్లే పాటలీ పుష్పములు గూడ అదే వర్ణము, సౌందర్యము, కాంతి కలిగియుండును. అమ్మ కాంతివంతమైన చెక్కిళ్ళకు అంతరంగము నుండి శివుని స్పర్శ తగులగా చెక్కిళ్ళు తెలుపు ఎఱుపు కాంతులతో అతిశయించిన అందము కలిగి యుండును. కామేశ్వరుని గ్రహించుటచేత అమ్మ యందు ఈ ఎఱ్ఱని కాంతి కన్నుల యందు, చెక్కిళ్ళ యందు, పెదవుల యందు ప్రకాశించు చుండును. శ్రీమాత సహజముగ దర్పణము వంటిది. ఆమె యందు శివుని ప్రతిబింబమే ప్రకాశించుట వలన ఈ విధమగు సౌందర్యము ఆమె ప్రత్యేకత.

* శ్రీలలిత 1వ భాగము పరిశీలింపుడు.

432. 'చందనద్రవ దిగ్ధాంగీ'

మంచి గంధము యొక్క సారముచే అలంకరింపబడిన అంగములు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మంచి గంధము చల్లదన మిచ్చును. సువాసనలను కలిగించును. సత్సంకల్పములను కలిగింపచేయును. మాలిన్యములను నెట్టివేయును. శ్రీమాత సాన్నిధ్యము భక్తులకు లభించు సమయమున చల్లదనము, గంధపు వాసన ప్రాథమికముగ కలుగును. ఆమె అంగముల గంధపు సువాసన శ్రీమాత భక్తులకు నిత్య పుష్టి నియ్యగలదు. మలిన భావము లను నెట్టివేయగలదు. సత్సంకల్పములను స్థిరపరచగలదు. పూజా సమయమున శ్రీమాతకు చేయు ఉపచారములలో గంధము మిక్కుట ముగ వాడుట అమ్మకు ప్రీతి కలిగించ గలదు. అంగములను గంధముతో అలంకరించుట పూజయందు ప్రధానమగు విధులలో నొకటి.

ముందు తెలిపిన నామముల యందలి భావమే ఈ నామ మందు కూడ ప్రతిపాదింపబడినది. శివుని ఆరాధనమున కన్నులు, చెక్కిళ్ళు, పెదవులు ఎరుపెక్కుటయే గాక దేహమంతయూ శివతేజస్సు వ్యాపింపగ, ఆ తేజస్సు యొక్క వేడిమిని ఉపశమింప జేయుటకు చల్లని గంధపు పూత శ్రీమాతకు ఆవశ్యకమైనదని ఋషుల అభిప్రాయము. నరసింహుని శాంతింపజేయుటకు కూడ గుట్టలు గుట్టలుగ గంధపు లేపనమే వాడిరని ప్రతీతి. పుణ్యక్షేత్రమగు సింహాచలమున వరాహ

నృసింహుని సంవత్సర మంతయూ గంధపు పూతతోనే నింపియుంతురు. కారణము ఏమనగా హిరణ్యాక్ష హిరణ్యకశిపులను సంహరించుటకు శ్రీ మహా విష్ణువు శివతేజస్సు నావాహనముచేసి ప్రళయకాల రుద్రునివలె చెలరేగి వరాహ నృసింహుల రూపమున సంహరించెను. శివుని తేజము గల నృశింహుని శాంతింప జేయుటకు గంధమే శరణ్యమైనది. అట్లే సతతము శివుని ఆరాధించు శ్రీమాత అంగములకు గంధ మావశ్యకమై నిలచినది అని భావము.

433. 'చాంపేయ కుసుమప్రియా'

చంపక పుష్పము ప్రియముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

చాంపేయ కుసుమ మనగా పద్మరాజము. పద్మరాజములు ఇతర పద్మముల కన్న శ్రేష్ఠమైనవి. అవి బంగారు కాంతితో కూడిన శ్వేత పద్మములు. దళముల మొదలు నడిమి భాగములు బంగారు కాంతి కలిగి దళముల కొసభాగము క్రమముగ స్వచ్ఛమగు తెల్లని కాంతి కలిగి యుండును. లోపలి భాగ మిట్లుండును. పై భాగము యెక్కువ తెలుపుదనముతో ప్రకాశించును. దళములన్నియూ పుష్టిగ సమానముగ పెరిగి విచ్చుకొని కొసలు వంగి యుండును. పుష్పము చాల పెద్దదిగ నుండును. పుప్పొడి కాడ ప్రస్ఫుటముగ గోచరించుచు రాబోవు తరముల పుష్పములకు వాగ్దానమై నిలచి యుండును. ఇట్టి పుష్పములన్న శ్రీమాతకు చాల ప్రియము. పుష్ప సుగంధము పరిసరముల యందు వ్యాప్తి చెందియుండును.

భక్తులు పుష్పములతో పూజించునపుడు శ్రేష్ఠమగు పుష్పముల నెంచుకొని పూజింపవలెను. వాడినవి, కళావిహీనమైనవి, రెక్కలు విరిగినవి, మురికితో కూడినవి వినియోగింపరాదు. శ్రీమాత కుసుమ ప్రియ యగుటచే శ్రేష్ఠమైన కుసుమములను మాత్రమే వినియోగింప వలెను. పూజ ఫలించుట కిదియొక ఉపాయము.

434. 'కుశలా'

'**కు**శలా' అనగా సృష్టి నిర్మాణము నందు నేర్పు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కుశలముగ నుండుట శ్రీమాత అనుగ్రహమే. ఏడు లోకము లందు కుశలముగ నుండుట పరిపూర్ణ ఆనందము నిచ్చును. అట్టివారు పూర్ణయోగులు. జీవుల గమ్యము ఇట్టి పూర్ణత్వము కొఱకే. మానవ దేహ నిర్మాణము సృష్టి నిర్మాణము చేయుటలో శ్రీమాత కౌశలము గమనింప వచ్చును. బ్రహ్మాండము నందున్నది పిండాండము నందు కూడ ఏర్పరుచుట శ్రీమాతకే సాధ్యము. సృష్టి యందున్న సమస్త దేవతలు, రాక్షసులు కూడ మానవ దేహమునం దున్నారు. మానవుడు తన ప్రవర్తనను బట్టి దైవము కాగలడు. అసురుడు కూడ కాగలడు. దైవాసురులకు మిత్రుడు కూడ కాగలడు. మానవ నిర్మాణము శ్రీమాత అత్యంత కౌశలముగ చేసినది. ప్రతి మానవుడు తనంత వాడుగ అగుటకు వలసిన ఏర్పాట్లన్నియూ మానవ నిర్మాణమున చేసినది. ఇంతకన్న కౌశల మెక్కడ యుండును? శివునితో కూడి చేసిన కూర్పు గనుక సృష్టి యందు కుశలత్వ మున్నది. మానవుడు కూడ శివశక్తులకు అధీనుడై పురోగమించినచో కుశలముగ నుండును.

కేవలము యోగస్థితియే కుశలము నిచ్చునుగాని, ఇతర స్థితుల వలన కుశలము పొందుట సులభము కాదు. సమదృష్టి గలవారికే

కుశలము సహజముగ నుండును. అట్టివారి కార్యములు కూడ కౌశలముతో కూడియుండును. సమదృష్టి ప్రసాదింపబడుటకు శివ శక్తుల ఆరాధన తప్పనిసరి. ఇందు ఎవరిని విస్మరించిననూ యోగస్థితి కలుగదు. దూషణ భూషణ తిరస్కారముల యందు జీవించువారికి కుశలము వుండకపోవుటకు కారణ మిదియే. తెలివి గల వారమని, జ్ఞానుల మని, ఉత్తమ కుల సంజాతులమని, ధనవంతుల మని, కీర్తి వంతుల మని, ఉన్నతుల మని భావించుచూ ఇతరులయందు తిరస్కార భావము కలవారై కుశలముగ నెట్లుందురు? సర్వజీవరాసుల యందు శివశక్తుల అస్థిత్వ మెరిగి తగు విధముగ మన్నించువారు మాత్రమే కుశలముగ నుండగలరు. అట్టి వారికే శ్రీమాత కౌశలత్వము తెలియ గలదు.

435. 'కోమలాకారా'

కోమల మగు ఆకారము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఆకారము కోమలమైనపుడు ఆకర్షణ యుండును. అట్టి ఆకర్షణకు కారణము శ్రీమాత అస్థిత్వమే. వెతికిననూ ఎచ్చటనూ మలినము కానరాని ఆకారము కోమలమై యుండును. అట్టి ఆకారము నందు పారదర్శకత్వ మున్నది. పాదర్శక మున్నచోట ప్రకాశము హెచ్చుగ నుండును. ఈ ప్రకాశమే ఆకర్షణకు కారణము. పదార్థము సుకుమార మైనప్పుడు, మరణము లేనపుడు ప్రకాశము హెచ్చుగ నుండును. ఈ కారణముగనే పుష్పముల యందు, లేత చిగుళ్ళ యందు, పసిబిడ్డల యందు ఆకర్షణ ఎక్కువగ గోచరించును. పదార్థము ముదిరినకొలది ప్రకాశము మరుగున పడును. అట్టి సమయమున ఆకర్షణగ లేకపోగా వికారము హెచ్చై యుండును.

కోమలమగు రూపము కనబడినపుడు ఆ రూపమును శ్రీమాత అస్థిత్వముగ భావించుట అభ్యసించవలెను. అట్టి రూపమందలి గుణము కూడ నిర్మలమైనచో అది యుత్తమ మగు స్థితి. గుణ రూపముల యందలి సౌకుమార్యము శ్రీమాత వైభవమని తెలియవలెను. రూప సౌందర్యము కలవారు కొందరు, గుణ సౌందర్యము కలవారు కొందరు, గుణ రూప సౌందర్య మున్నచోట వైభవ ముండును. రామకృష్ణాదు లట్టివారు.

436. 'కురుకుళ్ళా'

చిత్తము, అహంకారముల యందు వసించియుండు శ్రీమాత అని అర్థము.

జీవుడు చతుర్వ్యూహములలో వసించుచుండును. అవి వరుసగా వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధ వ్యూహములుగ చెప్పవచ్చును. లేక

1) జీవుని యందలి దైవము (ఈశ్వరుడు)

2) జీవుడు (దైవ మందలి జీవుడు)

3) బుద్ధి (విచక్షణ జ్ఞానము)

4) చిత్తము (స్వభావముతో కూడియున్న జీవుడు)

ఇందు మొదటి వ్యూహమును నారాయణు డనియు, రెండవ వ్యూహమును నరు డనియూ కూడ పిలుతురు. జీవుడు ఈశ్వరునితో కూడియున్నప్పుడు బుద్ధి ప్రకాశించి ధర్మాధర్మ విచక్షణతో జీవించును. అట్లు కూడియుండ నపుడు అహంకారియై వర్తించును. అహంకారియై నిలచినపుడు విచక్షణను కోల్పోవును. అపుడతని స్వభావము ప్రకోపించి ఇచ్ఛ వచ్చి నట్లు ప్రవర్తించును.

ప్రత్యగాత్మగ జీవుడుంటుట వలననే అనుభూతి, విభూతి కలుగు చున్నవి. కాని ప్రత్యగాత్మగ ఏర్పడినపుడు తనను గూర్చిన ప్రత్యేక

భావములు ఛాయా రూపములై బంధించు అవకాశమున్నది. ఇట్లు బంధము లేక జీవించుట కొఱకే యోగవిద్య. తానుగ యున్ననూ, దైవమే తానుగ నున్నాడన్న భావము యున్నచో విచక్షణతోడై చిత్త మాధారముగ జీవుడు పాంచభౌతిక సృష్టియందు రసానుభూతి చెంది నది. దైవమే తానుగ నున్నాడని మరచినపుడు అహంకారము, చిత్తము ప్రకోపించి జీవునికి బంధము కలిగించును. రసానుభూతి కలిగించు ఉపాధులే దైవమును మరచినపుడు బంధించుట జరుగుచున్నది. ఈ ఉపాధులు లేనపుడు కథయే లేదు. అనుభూతియే లేదు. ఇట్లు రసానుభూతి కలిగించు వ్యూహములుగ యున్న శ్రీమాతను 'కురుకుళ్ళా' అందురు. దైవమును మరచినపుడు కురుకుళ్ళాదేవి జీవుని బంధించును.

సంపద యున్నచోటనే ఆపద యున్నది. ఆనంద మున్నచోటనే దుఃఖము కూడ యున్నది. వెలుగున్న చోటనే చీకటి కూడ యున్నది. ఎత్తు వున్నచోట పల్ల మున్నది. శిఖర మున్నచోట లోయ యున్నది. అవకాశ మున్నచోట జయాపజయము లున్నవి. ఇందొకటి అనుభూతి కలిగించగ రెండవది తద్భిన్నమైన స్థితి. ఇట్టి సృష్టియందు అప్రమత్తతను సూచించునదే కురుకుళ్ళా.

437. 'కుళేశ్వరీ'

సజాతీయ సమూహమున కీశ్వరి శ్రీమాత అని అర్థము.

సజాతులు, విజాతులు యేర్పడుటకు కారణము త్రిగుణముల సమ్మేళము నందుగల వ్యత్యాసమే. గుణ సామ్యమును బట్టి కులము లేర్పడుచున్నవి. సత్త్వ, రజస్తమో గుణములు రకరకములుగ సమ్మేళనము చెందును. దాని వలన వివిధములగు స్వభావము లేర్పడు చుండును. సారూప్యముగల స్వభావము ఒకచోట చేరుచుండును. ఇట్టి కారణము గనే పండితులుగను, అధికారులుగను, వ్యాపారులుగను, సమూహము లేర్పడు చుండును. గుణమునుబట్టి కులము లేర్పడును అనునది సత్యము. ఇట్లు త్రిగుణము లాధారముగ గుంపులు గుంపులుగ శ్రీమాత జీవులను యేర్పరచుచు నుండును. ఏనుగులొక గుంపుగ నుండును. అవి సింహములతో కలియవు. అట్లే సింహములు తామొక గుంపుగ నుండును. అట్లే పక్షులు, అట్లే మానవులు గూడ. పక్షుల యందు గూడ రాబందులు, రామచిలుకలు కలిసియుండవు. కాకులు, పిచ్చుకలు కలువవు. ఉడుతలు, ఎలుకలు కలువవు. గుణభేదము వలన వైవిధ్యము గల గుంపులు కలువవు. మానవులు గూడ అట్లే గుణ సారూప్యమును బట్టి కలిసియుందురు. గుణ వైవిధ్యమును బట్టి విడి విడిగ నుందురు.

జీవులుగ ఒకరియం దొకరికి సారూప్యమున్ననూ గుణాత్మకులుగ వైవిధ్యము కలుగును. గుణముల అధీనమునందు జీవులు వర్తించు

చున్నప్పుడు కులములు, గుంపులు తప్పవు. గుణాధీనమైన వారికి కులము సదుపాయము. గుణముల యందు మార్పు సంభవించినపుడు, కులమార్పులు కూడ సంభవించును. ఇట్లు గుణమును బట్టి కులముల నేర్పరచుచు సృష్టిని నిర్వర్తించుచున్న శ్రీమాత కుళేశ్వరి అని పిలువబడు చున్నది.

438. 'కుళ కుండాలయా'

కుళ కుండమందు వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సుషుమ్న మూలమగు మూలాధార చక్రమందు వసించునది శ్రీమాత. తామర పువ్వు కాడయందలి సూక్ష్మమగు దారము వలె సుషుమ్న నాడి సహస్రారము నుండి మూలాధారము వరకును వ్యాపించి యుండును. కనుకనే జీవచైతన్యము ఏడు లోకములు వ్యాపించి యుండును. పరమ పథము నుండి భూలోకము వరకు వ్యాపించి భూలోకము నందలి దక్షిణ ధృవమున గల కుండమందు ఈ చైతన్య స్రవంతి స్థిరపడును. ఈ చైతన్యము వలననే భూమి స్థిరముగ నుండును. మూలాధారమున శ్రీమాత స్థిరముగ నుండునంత కాలము భౌతిక శరీరము జీవునకు స్థిరవాసమై యుండును. భౌతిక లోకముల స్థిరత్వము లకు శ్రీమాత అస్థిత్వమే కారణము. సుషుమ్న మార్గమును కుండలినీ మార్గ మందురు. సుషుమ్న వలయాకారమున దిగివచ్చును గనుక దానిని సర్పమార్గ మందురు. కుండలినీ చైతన్యము సర్ప చైతన్యమని సంకేతింతురు. ఆరోహణ, అవరోహణములకు యోగు లనుసరించు మార్గము సుషుమ్న మార్గమే. ఈ మార్గముయొక్క అంతమున మూలాధార కుండ మున్నది. అందు సర్పాకార చైతన్యము చేరి వసించును. పుట్టలో సర్పమున్నట్లు ఈ కుండమున సర్పమువలె చైతన్య ముండును. భక్తి తత్పరతతో వసించువారి యందు ఈ చైతన్యము మేల్కొని యుండును. ఇతరులయందు నిద్రావస్థ యందుండును. ఇట్లు

మూలాధార కుండమున నివాస మేర్పరచుకొని శ్రీమాత విశ్రాంతి గొనుచున్నదని ఈ నామమున కీర్తింపబడుచున్నది. జాగ్రదవస్థయందు మూడు చుట్టలు విప్పుకొని పడగ విప్పినట్లుండునని, సమాధి స్థితి యందు ఏడు చుట్టలనూ విప్పుకొని పడగను విప్పి తోకపై నిలచి యుండునని పెద్దలు తెలుపుదురు. సృష్టియందు విశ్రాంతి స్థానము మాత్రము మూలాధార కుండలిని. అదియే కులకుండము. అందు వసించునది గనుక శ్రీమాత కుళ కుండాలయా.

439. 'కౌళమార్గ తత్పర సేవితా'

వంశక్రమాగతమైన పూజా పద్ధతులచే భక్తితో సేవింపబడు చున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

వంశ పరంపరగా దైవారాధన జరుగుచుండుట భారతీయ సంప్రదాయము. ప్రతి వంశము నందు కులదేవత యుండును. కుల మనగా వంశమని కూడ అర్థము. కులదేవత, ఇలదేవత నిత్యము పూజింపబడుట సదాచారము. దేవతారాధన లన్నియూ కూడ శ్రీమాతనే చేరును. ఎవరెవరు ఏయే కుల మార్గమున పూజించిననూ వారి వారికి సమర్పణ భావమును బట్టి శ్రీమాత అనుగ్రహించు చుండును. ధూప దీప నైవేద్యాదులు అర్పించుచూ, ఆరాధన చేయుచు వంశానుక్రమముగ ఆరాధనము నిర్వర్తించు పద్ధతి సమ్మతమైన పద్ధతియే. ఈ పద్ధతిని కౌళ మతము లేక కౌళ మార్గమందురు. అట్లుగాక వేద విధులతో కూడిన ఆరాధన మున్నది. దానిని సమయ మతమని, సమయ మార్గమని అందురు. ఈ రెండును కలుపు మిశ్రమ మార్గము కూడ కలదు. ఈ మూడును గాక తంత్ర మార్గము కలదు.

ఆరాధకులు వారి వారి అర్హతలను, ఆసక్తిని బట్టి ఇందే మార్గము నైనను అనుసరింపవచ్చును. మార్గమేదైననూ భక్తి శ్రద్ధలు ప్రధానము. తమను తాము శ్రీమాతకు అర్పణ చేసుకొనుట ప్రధానము. భక్తితో అర్పణ చేసుకొనునపుడు తత్పరత కలుగును. అపు డారాధనము

హెచ్చుగు ఆనందము నిచ్చును. కావున విధానము కన్న భక్తి తత్పరతలు ప్రధానము. విధానము కూడ అనుసరించినచో హెచ్చుగు వైభవము కలుగ గలదు. భక్తిలేని విధానము తత్పరతను కలిగింపకపోగా దంభమును, డంబాచారమును కలుగచేయును.

440. 'కుమార గణనాథాంబా'

కుమారునికి, గణపతికి తల్లి అని అర్థము.

కుమారుడు శ్రీమాత ప్రేరణ వలన శివుని వీర్యము నుండి అగ్నిస్వరూపుడై ఉద్భవించెను. అతడు మహాశక్తి సంపన్నుడు. శక్తి అతని ఆయుధము. అతనిని మించిన శక్తివంతుడు సృష్టిలో లేడు. అతనిని మించిన అందగాడును లేడు. గణపతి శ్రీమాత సంకల్పము నుండి ఉద్భవించినవాడు. అతను మహాశక్తి సంపన్నుడే గాక బ్రహ్మవిద్యా స్వరూపుడు. అతనియందు శివశక్తులు పూర్ణానుగ్రహము కలిగి యుందురు. సిద్ధి బుద్ధుల కతడే దైవము. బ్రహ్మవిద్యకు కుమారునికి గురువై నిలచినవాడు. కుమారుడు గణపతి వద్దనే బ్రహ్మవిద్యను ఉపదేశముగా పొంది ఉపాసించి సుబ్రహ్మణ్యుడైనాడు. వీరిరువురును శ్రీమాత బిడ్డలే. ఇట్టి బిడ్డలుగల తల్లి సృష్టిని పరిపాలించుట అతి సులభము. సృష్టి కార్యములను వీరిరువురే చక్కబెట్టగలరు. సంతానము విషయమున శ్రీమాతతో సాటియైన వారెవరు? ఆమె పెనిమిటి అంతర్యామియగు శివుడు. పుత్రులు బ్రహ్మవిద్యతో కూడి సర్వవిద్యా పారంగతులు. సత్సంతానము కోరువారు ఈ నామముతో శ్రీమాతను ఆరాధించినచో సంతానము ద్వారా సౌఖ్యమును పొందగలరు. కీర్తి యశస్సులను కూడ పొందగలరు.

కుమార గణమనగా అహంకారముల గుంపు. మారుడనగా

మన్మథుడు. కుమారుడనగా మన్మథ వికారము. కుమార గణముల కధిపతులైన ప్రజ్ఞలను అంబ బంధించును. వారి వికారమును తొల గించును. అంబ బంధించునది, తొలగించునది కూడ. అభి బంధనము అంబ పదమునకు నిర్వచనము. మరల అకారము నుపదేశించి బంధము తొలగించును. అకారము అనగా శివుడే. అహంకారులగు కుమార గణనాథులను అమ్మ బంధించి శివోపదేశమున వారికి ముక్తిమార్గము చూపును. అహంకారులను లోకశ్రేయస్సునకై మలచుటకు శ్రీమాత యిట్టి లీలలను చూపును.

441. 'తుష్టిః'

సకల ప్రాణులకు తుష్టి నిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

కోరికలు తీరినపుడు ప్రాణులకు తృప్తి కలుగును. సంతోషము కలుగును. తృప్తి, సంతోషము కలిగియున్న జీవుడు నిండుదనముతో ప్రకాశించును. అదియే తుష్టి. దప్పిక కొన్నవారికి నీరు, ఆకలి గొన్న వారికి అన్నము యేర్పరచుచు ప్రాణులను తృప్తి పరచి తుష్టి కలిగించుట, శ్రీమాత కార్యములలో నొకటి. కోరికలను తీర్చునది తల్లియే కదా! శ్రీమాత కొన్ని కోరికలను తీర్చి తృప్తి పరచును. కొన్ని కోర్కెలను తీర్చక శిక్షణ నిచ్చి ఆ కోరికల నుండి ఉత్తీర్ణులను చేయును. ఎట్లైనను తుష్టులను చేయుట ఆమె కార్యము. పురాణములలో తుష్టి మొదలుకొని పోషణము, జ్ఞానము, ధైర్యము, శమము, కల్యాణము, కమనీయత, కీర్తి, ధృతి, లక్ష్మి, శక్తి, శ్రద్ధ, మతి, స్మృతి ఇత్యాది సిద్ధులను శ్రీమాత అనుగ్రహించు నని తెలుపబడినది. కావున సర్వ ప్రయోజనములకు శ్రీమాత ఆరాధనమే జీవులకు ఉపాయమని తెలియనగును.

రాబోవు 8 నామములు మరికొన్ని సిద్ధులను తెలుపుచున్నవి.

442. 'పుష్టి'

పుష్టి గూర్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

'పుష్టి' అనగా పరిపూర్ణత. విద్యయే పరిపూర్ణతను కలిగించును. అన్ని విద్యలకు మూలము బ్రహ్మమే. అట్టి బ్రహ్మవిద్యను కూడ శ్రీమాత అనుగ్రహమున పొందవచ్చును. అట్టివారే బ్రహ్మర్షులు. వారిది తరుగని పుష్టి. వారు సతత సంతుష్టులు. వారియందు ప్రకృతి పురుషుల సాన్నిధ్యము పరిపూర్ణముగ నుండును.

వశిష్ఠుడు, అగస్త్యుడు, గౌతముడు అట్టి బ్రహ్మర్షులు. సనక సనంద నాది కుమారులు, నారదుడు, సప్త ఋషులు, మనువులు అట్టివారే. గణపతి, కపిలుడు, దత్తాత్రేయుడు, హనుమంతుడు దేవతలలో అట్టివారు అని తెలియవలెను.

ఆకారములలో కుంభము, రంగులలో నీలము, అక్షరములలో ఓంకారము, అంకెలలో పదియవ అంకె– ఇట్టి పూర్ణత్వమును, పుష్టిని సూచించును. వృక్షములలో దేవదారు వృక్షము, జంతువులలో ఏనుగు, లోహములలో బంగారము, పక్షులలో గరుత్మంతుడు, పర్వతములలో కైలాస పర్వతము, జలములలో గంగాజలము యిట్టివి.

443. 'మతిః'

మతి స్వరూపము శ్రీమాతయే అని అర్థము.

మతి లేనిదే యే అనుభూతియు లేదు. మతి ఒక వైభవము. అది మానవులకే సంపూర్ణముగ నీయబడినది. మతి ఆధారముగనే మానవు డాలోచన చేయుచున్నాడు. తెలుసుకొను చున్నాడు. సృష్టిని విభజించుకొనుచు గుణములను బట్టి సృష్టితో సంబంధముల నేర్పరచు కొనుచున్నాడు. ఇది నిప్పు అని, ఇది నీరు అని, ఇది శుద్ధమని, ఇది అశుద్ధమని తెలియుచున్నాడు. ఇట్లు తెలియుటకు మతియే ప్రధానము. ఆచరణము ద్వారా మతి సుమతియో, కుమతియో కాగలదు. కుమతులు కష్టములకు లోనై ఆచరింప కూడనివి నేర్చుచున్నారు. సుమతులు సత్కర్మాచరణమున శ్రీమాత సిద్ధులను పొందుచున్నారు. కుమతులకు శిక్షణము, సుమతులకు రక్షణము కలుగుట చూచు చున్నారు. ఇట్లు అసంఖ్యాకములైన విషయములను నేర్చుట కాధారము మతియే. అట్టి మతి స్వరూపము శ్రీమాతయే.

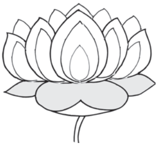

444. 'ధృతిః'

స్థిరమగు ప్రజ్ఞ కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత ప్రజ్ఞ అచంచలము, అనిర్వచనీయమైన స్థిరము కలది. స్థిర ప్రజ్ఞ కలవారికే విజయము, ఆనందము, కీర్తి, తుష్టి, పుష్టి, శాంతి కలుగును. చంచల స్వభావులకు సృష్టి యందెట్టి అనుభూతి యుండదు. పడుచూ, లేచుచూ, ఏడ్చుచూ, నవ్వుచూ, దిగులు చెందుచూ జీవింతురు. ప్రజ్ఞ చంచలమైనపుడు కామము, క్రోధము వంటి షడ్వర్గములు దరిచేరును. భయ మావేశించును. మరపు కలుగును. దుర్బలత్వము లేర్పడును. జీవితము క్షుద్ర మగును.

స్థిరబుద్ధిని పొందుటకే ప్రాచీన ఋషులు విద్యాభ్యాసమును ప్రవేశ పెట్టిరి. చంచలమగు ప్రజ్ఞకు స్థిర మేర్పరచుటకే ప్రాథమిక విద్య. స్థిరబుద్ధి యైనవాడు విద్యలను సులభముగ ఉపాసించగలడు. చంచలమగు ప్రజ్ఞ గాలిలో దీపము వంటిది. నీటిపై వ్రాత వంటిది. ప్రజ్ఞ మనస్సు నుండి బుద్ధిలోనికి ప్రవేశించినపుడు స్థిరమగును. పాదరసము వంటి మనస్సు బుద్ధిలోకమున ఘనీభవించి స్థిరమై యుండును. అందులకే రసలింగములకు పూజలు చేయు సంప్రదాయ మేర్పడినది. నూనె, నెయ్యి దీపములు గాలికి తల్లడిల్లును. విద్యుత్ దీపమట్లుగాదు. విద్యుత్ దీపము బుద్ధి వంటిది. విద్యుత్ ఆత్మవంటిది. నూనె, నెయ్యి దీపములు మనస్సు వంటివి. అవి పదార్థ మాధారముగ వెలుగును. విద్యుత్ దీపము సూక్ష్మ పదార్థ మాధారముగ వెలుగును.

శ్రీమాత ఆరాధనము ద్వారా మానవు డచంచలమగు మతి నుండి దివ్యమగు మతిలోనికి చేరును. పదార్థమయ మగు మనస్సు నూనె దీపము వంటిది. అట్టి మనస్సును దివ్య విషయములపై ప్రసరింప జేసినపుడు, దివ్యత్వమును పొంది స్థిరపడును. స్థితప్రజ్ఞ కలుగును. స్థిరమగు మతియే ధృతి. ధృతి కలవాడు యిహపరముల సుఖించును. అతడే నిజమగు విజయుడు. ధృతి హీనత్వము కలిగినపుడు అమ్మ ప్రార్థనము అమితముగ గావించవలెను. ధృతి గలవానిని ప్రకృతి కూడ మన్నించును. కాలము కూడ మన్నించును. ధృతి గలవానిని మరణము కూడ తాకదు. పదార్థమయ శరీరమునకే మరణము గాని ప్రజ్ఞకు మరణము లేదు గనుక ధృతి అమృతత్త్వమును కలిగించును. ధృతి పవిత్రమగు నామము.

445. 'శాంతిః'

శాంతము కలిగించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శమమే గమ్యముగా కలది శాంతి. 'శం' అనగా శమము. శమము గమ్యముగా నుండుట ఒక సిద్ధి. సంకల్పమున, కార్యమున, కర్మమున శాంతముండుట అద్భుతమగు సిద్ధి. తొట్రుపాటు యున్నచోట శాంత ముండదు. శాంత మనస్కులకు సంకల్పములు కూడ శాంతి కలిగించునవే కలుగును. వాని నిర్వహణమున కూడ శాంతి యుండును. ఫలముల యందు కూడ శాంతియే వికసించును. ఇట్లు సమస్తము శాంతిమయముగ నుండుట అసామాన్యము. తుష్టి, పుష్టి, మతి, ధృతి కలవారికి మాత్రమే యిట్టి శాంతి లభ్యము కాగలదు. కోరిక యున్నచోట శాంతి లేదు. కర్తవ్యమున ప్రియము కలవారు, కర్తవ్యోన్ముఖులై మాత్రమే జీవించినచో వారిని శాంతి వరించును. నిష్కామ కర్మము, యజ్ఞార్థ జీవనము, దానము, తపస్సు ఇత్యాది విషయముల యందు నిమగ్నులై యున్నవారికి శాంతి లభించును గాని, త్రిగుణముల యందు పంచభూతముల యందు వసించు వారికి శాంతి యెట్లు కలుగును?

అష్టప్రకృతుల కావల శాంతి యున్నది. దానిని పొందినవారు అష్ట ప్రకృతులలో కూడ శాంతియుతముగ వసింతురు. అష్టప్రకృతుల కావలయున్నది శ్రీమాతయే. ఆమె అనుగ్రహము పొందుటకు

అనుస్మరణమే మార్గము. అనుస్మరణమే నిజమగు ఆరాధనము. అనుస్మరణమున శ్రీమాత సాన్నిధ్యమున వసించు వారికి సృష్టియందెచ్చట నైననూ శాంతి లభింపగలదు. అట్టి శాంతి నిచ్చునది శ్రీమాత.

అక్షరములలో చివరి ఎనిమిది అక్షరములను శాంతము లందురు. అవి వరుసగ య, ర, ల, వ, శ, ష, స, హ. ఈ ఎనిమిది అక్షరములు బీజాక్షరము లగుటచే శాంతి వర్ణములు. యం, రం, లం, వం, శం, షం, సం, హం. వీనిని రకరకములుగ 'ఈం' కారముతో చేర్చి ఋషులు మంత్రముల నేర్పరచిరి.

446. 'స్వస్తిమతిః'

క్షేమము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

స్వస్తి అను పదము సు అస్తి నుండి ఏర్పడినది. అస్తి అనగా వుండుట. సు అస్తి అనగా బాగుగా వుండుట. హాయిగా వుండుట. క్షేమముగా నుండుట. సుఖముగా నుండుట. ఏ జీవుడైననూ కోరునది ఈ స్థితియే. ఏ కోరికా లేని స్థితి ఇది. కోరికలన్నీ తీరిన స్థితి. పూర్ణమగు స్థితి.

ఈ స్థితిని పొందుటకే స్వస్తి చిహ్నమగు (卐) స్వస్తికమును ఆరాధించు సంప్రదాయ మేర్పడినది. భౌతిక దేహము నుండి అన్ని దేహ పొరల యందు లేక కోశముల యందు, లేక లోకముల యందు సుఖముగ నుండుట జీవన్ముక్తి. అనగా ఏదియూ బంధింపని స్థితి. యోగులు, సిద్ధులు, తపస్విజనులు సత్సాధన ద్వారా ఈ స్థితిని పొందుటకు ప్రయత్నింతురు.

'స్వస్తి' అనగా తనయందు తానుండుట. తానుగా యుండుట. తా నెవరో తనకి తెలిసినపుడు స్వస్థత చేకూరును. అట్లు తెలియుట వలన తన చుట్టును కాలరూపమున ప్రకృతి నిర్మించు జీవితము తెలియబడుచు నుండును. తానుగ నుండుటచే తన యందు, తన పరిసరముల యందు జరుగుచున్న మార్పును సాక్షీభూతుడుగ గమనించు చుండును. అట్టి వానికి కాలము, ప్రకృతి చేయు విన్యాసము ఒక

ప్రదర్శనగ గోచరించును. తనయందు పరిసరముల యందు ఈ ప్రదర్శనమునే దర్శించుచు, ఆనందించుచు యుండును. అట్టివారు స్వస్తిమతులు.

ఉదాహరణకు బ్రహ్మర్షి యగు వశిష్ఠుడు అట్టి స్వస్తిమతి. విశ్వామిత్రుడు చేయు విన్యాసములను అతడు చిరునవ్వుతో దర్శించెను గాని ప్రతిస్పందించ లేదు. అట్లే పట్టాభిషేక సమయమున రాముడు వనవాసముల కేగుచున్నప్పుడు కూడా అడ్డుపడలేదు. విపత్కర పరిస్థితులలో కూడ అతడు చలించలేదు. తన నూరుగురు కుమారులను విశ్వామిత్రుడు సంహరించినపుడు చలింపక స్థిరమతియై యుండెను.

స్వస్తికి శ్రీమాతయే మూలము. ఆమెయే గురువు. ఆమె చైతన్యమే బ్రహ్మర్షుల యందు మరియు క్రూర మృగముల యందు కూడ యున్నది. ఎందున్నను తాను తానుగనే యుండును. కాలము దేశము రూపము తనపై ప్రభావము చూపవు.

447. 'కాంతిః'

సహజముగ కాంతి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఏమియూ లేనట్లున్న స్థితి నుండి తనకు తానుగ వ్యక్తమగునది శ్రీమాత. అవ్యక్తము నుండి వ్యక్తమగుట వలన వెలుగు అందురు. వెలుపలకు వచ్చిన శక్తి గనుక వెలుగు. వెలుగనగా కంటికి కనిపించు వెలుగు మాత్రమే కాదు. కనిపించుట, వినిపించుట, యిత్యాదివి చిల్లర వెలుగులు. అనిపించుట కూడ వెలుగే. ప్రతి ఒక్కరికి నేనున్నానని అనిపించును. ఈ అనిపించుట ప్రప్రథమమగు వెలుగు. ఇతరము లన్నియూ ఇది ఆధారముగ అనిపించును. నిద్ర యందు కూడ జీవు డున్నాడు. కాని వున్నాను అని తెలియదు. ఇట్లు తెలియుట ఆది వెలుగు. అదియే కాంతి. అదియే ప్రకటింపబడిన ప్రజ్ఞ. తా నెట్లున్నాడో తనకే తెలియదు. ఎందుల కున్నాడో కూడ తెలియదు. తా నున్నాడని మాత్రము తెలియును. తా నుండుట యెట్లు సంభవించినది? అని ప్రశ్నించుకొని నపుడు బ్రహ్మదేవునికికూడ తెలియలేదుట. తా నేమి చేయవలయును? అని ప్రశ్నించినపుడు కర్తవ్యము తెలిసినదట. కర్తవ్య నిర్వహణమున తా నెవరో తెలిసెనట. ఇట్లు తెలియుట శ్రీమాత అస్థిత్వమే. ఆకలి నుండి బ్రహ్మము వరకు అన్నిటినీ తెలియజేయునది, అనగా వ్యక్తము చేయునది శ్రీమాతయే. ఆమె కాంతి యందు అన్నియును తెలియ బడును. తెలియవలెనన్న ఇచ్ఛ, తెలియుటకు వలసిన జ్ఞానము, నిర్వర్తించుటకు వలసిన క్రియ శ్రీమాతయే. ఆమె కాంతి సమూహమే త్రిశక్తులును.

448. 'నందినీ'

ఆనందింపజేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఎప్పుడు, ఎచ్చట, ఎవరికి ఆనందము కలిగిననూ అది శ్రీమాత అవతరణమే. ఆనందమునకు బాహ్యమగు ఉపాధులు చాల మందికి అవసరము. నిమిత్తములు లేకయే ఆనందముగ నుండుట అంతరంగ మున శ్రీమాత సాన్నిధ్యమునకు తార్కాణము. బాహ్యము నుండి పొందు ఆనందము మనస్సు, ఇంద్రియ శరీరములకు కలుగు ఆనందము ఇవి తాత్కాలికములు. వచ్చి పోవుచుండును. బుద్ధిలోకమున పొందు ఆనందము కొంత శాశ్వతము. ఆత్మలోకమున పొందు ఆనందము స్థిరము, శాశ్వతము. అచ్చట మార్పు లేని ఆనందముండును. కాలము కూడ ఈ ఆనందమును త్రోసిపుచ్చలేదు. ఇట్లు వివిధ లోకములలో వివిధ దశలలో తాత్కాలిక ఆనందము నుండి శాశ్వతమగు ఆనందము వరకు నందినీ రూపమున శ్రీమాతయే యున్నది.

ఆనంద మెచ్చట యున్ననూ చూచి ఆనందించుట కూడ అదృష్టమే. ఎదుటివారి ఆనందమును చూచి ఓర్వలేక పోవుట దురదృష్టము. ఇట్టి వారికి ఆనందము దూరమగు చుండును. ఎచ్చట ఆనందమున్నదో అచ్చట ఆనందించుట దేవి అనుగ్రహమునకు పాత్రత కలిగించును. అటుపైన ఇతరుల ఆనందము కొరకు కృషి చేయుట ఆనందము పొందుట కుపాయ మగును. ఎదుటివారి ఆనందమే

తమ ఆనందముగ భావించుట ప్రేమ యగును. ప్రేమ గలవారికి ఆనంద మెప్పుడునూ యుండును.

ఆనందము నందరూ కోరుదురు గాని ఆనందముగ నుండుటకు వలసిన ఉపాయములను గ్రహింపక పోవుటయే ఆనందము అందని ఫలమైనది. యజ్ఞము, దానము, తపస్సులు చేసి కూడ ఆనందము పొందని వారున్నారు. జీవులకు మేలు కలిగించి అప్రయత్నముగ ఆనందమున నిలచిన యోగులున్నారు. పరహితమే ఆనందమునకు పరమోపాయము. అట్టి వారికి నందినీదేవి నిరంతర సాన్నిధ్య మిచ్చును.

449. 'విఘ్ననాశిని'

విఘ్నములను నాశనము చేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

భక్తులకు కలుగు విఘ్నములను శ్రీమాత నాశనము చేయు చుండును. భక్తులకు శ్రేయోదాయకమైన మార్గమునే యేర్పరచి ఇతరము లగు మార్గములు స్పృశించకుండా రక్షించుకొనును. బాహ్యాంతరముల నుండి భక్తుల శ్రేయస్సునకు విరుద్ధమగు సంకల్పములను సంహ రించుచు భక్తులను రక్షించుకొనుట శ్రీమాత తన పనిగా పెట్టుకొనినది. భక్తులకు కలగు సంకల్పములను, కోరికలను గమనించుచు అందు శ్రేయోదాయకమగు వానిని మాత్రమే అనుమతించుచూ ఇతర సంకల్ప ములను సంహరించును. సంకల్పించిన పనులు భక్తులకు జరుగుట, జరుగక పోవుట సామాన్యముగ కనబడుచుండును. నిజమైన భక్తులు పనులు జరుగుట, జరుగకపోవుట యందు శ్రీమాత ఆశీర్వాదము గమనించుచుందురు. అంతయూ మన మేలునకే అని భావించుచూ జీవింతురు. విఘ్నములు కలిగించుట, తొలగించుట కూడ శ్రీమాత సంకల్పమే అని తెలియవలెను.

450. 'తేజోవతి'

తేజస్సు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఎచ్చట తేజస్సు గోచరించిననూ అది శ్రీమాతయే అని తెలియ వలెను. సూర్యుని యందు వెలుగు, చంద్రుని యందు వెన్నెల, అగ్ని యందలి తేజస్సు, కన్నుల యందలి కాంతి ఇత్యాది వన్నియూ శ్రీమాత దర్శనమే. ఆమె సహజమగు వెలుగు. రాళ్ళయందు రత్నమునకు విలువ కాంతిని బట్టియే. అట్లే లోహములందు వెండి, బంగారము. వృక్షముల యందు దేవదారు, రావి. పుష్పముల యందు మల్లెలు, కమలములు. అట్లే జంతువుల యందు తెల్లని ఏనుగు, గుఱ్ఱము, పావురము, హంస, కుక్క, నాగుపాము. అదే విధముగ మానవుల యందు విద్యావంతులు, సాత్త్వికులు. ఇట్లు కాంతి దర్శనము లన్నియూ శ్రీమాత దర్శనములే అని భావింపవలెను.

పంచభూతములలో ఆకాశము, రంగులలో తెలుపు, అక్షరము లలో 'అ', అంకెలలో పది ఇత్యాదివి పూర్ణ ప్రకాశములు. ఇట్లు తెల్లని స్వచ్ఛమైన కాంతిని గుర్తించుచూ శ్రీమాత భావమున నిలచుట ఆరాధనలో భాగము.

451. 'త్రినయనా'

మూడు కన్నులు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

సోమ, సూర్య, అగ్ని నేత్రములు శ్రీమాత నేత్రములు. ప్రజ్ఞ, పదార్థము, శక్తి ఈ మూడునూ తన మూడు నేత్రముల నుండి సృష్టించి పోషించి తనలోనికి లయము చేసుకొనును. సత్త్వ, రజస్, తమో గుణములను ఉద్భవింపజేసి అందుండి లోకముల నేర్పరచి జీవులను ప్రవేశింపజేసి జగన్నాటకమును త్రినేత్రములతో శ్రీమాత నిర్వర్తించు చుండును. సృష్టి అంతటినీ త్రిగుణాత్మకముగ త్రినేత్రములతో నిర్మించును. త్రిమూర్తులు, త్రిశక్తులు, త్రికాలములు, త్రివర్ణములు, త్రిలోకములు– ఇట్లంతయూ త్ర్యంబకమై నిర్వర్తింపబడు చున్నది. త్రిమూర్తుల నుండి మూడు కోట్ల దేవతల నేర్పరచుట కూడ యిట్టిదే. త్రిభుజము శ్రీమాత కత్యంత ప్రియమగు చిహ్నము.

శ్రీమాతను చేరుటకు కూడ త్రిమార్గము లున్నవి. అవియే భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య మార్గములు. మొత్తము శ్రీమాత వ్యూహమంతయూ వివిధ త్రయీమయమగు నామములుగ ముందు కూడ చెప్పబడును.

452. 'లోలాక్షీ'

కామదృష్టి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కామము లేనిదే సృష్టి లేదు. శ్రీమాత జీవులయందలి కారుణ్యము కారణముగా సృష్టి నేర్పరచి జీవులను ప్రవేశపెట్టును. జీవులు ప్రళయ మున మరల సృష్టింపబడుటకు తహ తహ లాడుచుందురు. అట్టి తహ తహకు కారణము వివిధ దశలలో నున్న జీవుల అపరిపూర్ణత. అపరిపూర్ణులైన జీవులు పరిపూర్ణత కొరకు తపించు చుందురు. వారి తపనను గమనించిన శ్రీమాత కారుణ్య భావమున సృష్టి నేర్పరచును. జీవులకు వారి వారి పరిణామము ననుసరించి అనుగుణమైన దేహముల నేర్పరచును. ఇట్లు ఏడు లోకములందు జీవు లేర్పడుదురు. వారి పోషణమునకు కూడ శ్రీమాత సృష్టి యందు అన్ని సౌకర్యము లేర్పరచును.

జీవులను సృష్టించుట, వారికి పోషణా సౌకర్యముల నేర్పరచుట, మనో ఇంద్రియాదులతో బాటు బుద్ధి నొసగుట, ఇట్టి బుద్ధిని వికాసము గావించుటకు విద్యా బోధకుల నేర్పరచుట– ఇట్టి సమస్త కార్యములు కారుణ్యమే కామముగ కన్నుల నుండే సృష్టించును. జీవులకు కూడ వృద్ధి చెందుటకు వలసిన కామము నేర్పరచును. ఇట్లు జీవుల కొరకే సర్వమును నిర్వర్తించును.

ఈ నిర్వహణ మంతయూ కన్నుల నుండి ప్రసరించు కాంతితో

నిర్వర్తించును కనుక ఆమె లోలాక్షీ అని కీర్తింపబడుచున్నది. 'లోల' మనగా పూర్ణ కామము. ఇంద్రియలోలురు ఇంద్రియముల ద్వారా ఇంద్రియార్థముల యందు పరవశము చెందినట్లు దైవలోలురు దైవము నందట్లే తన్మయము చెందుదురు. లోలత్వము దివ్యగుణము. దేనిపై లోలత్వము కలిగిన అది సిద్ధించును. అట్లే ఆత్మకాములు ఆత్మ మూలము నందు లోలత్వము కలిగి యుండుటయే ధ్యానము. అట్టి ధ్యానమున వారు పరమును పొందుచున్నారు. ఇట్లు దేహము నుండి దైవము వరకు గల సమస్త లోకములందు జీవులు వారి ఆసక్తి కోరికలను బట్టి తిరుగుచు నున్నారు. వసించు చున్నారు. ఇట్లు సృష్టి లోలత్వము నుండి పరలోకము వరకు అన్ని శ్రేణులయందు జీవులు వసించుచు, వున్న శ్రేణి నుండి పై శ్రేణికి కృషి సలుపుచుందురు. లోలాక్షము ద్వారా అట్టి గమ్యములను చేరుచుందురు. జీవులు వారి దృష్టి ననుసరించి పురోగమించుటయో, తిరోగమించుటయో చేయుదురు. స్వభావమును బట్టి దృష్టి యుండును. స్వభావమును సంస్కరించుకొనుచు ఉత్తమమగు దృష్టి సారించి ఊర్ధ్వలోకములను చేరుట మానవుల కర్తవ్యము. ఇట్లు క్రమముగ లోకానుభవమును పొందుచు పరమునకు సాగుటలో క్రమముక్తి, పూర్ణానుభవము యేర్పడును. ఇట్లు లోలాక్షి జీవుల ఉద్ధారణకు జీవుల వెలుపల, లోపల కూడ కృషి సలుపుచున్నది.

453. 'కామరూపిణీ'

మన్మథుని రూపమున వున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

మన్మథునికి కాముడని పేరు కూడ కలదు. మన్మథ తత్త్వమే లేనిచో సృష్టియందు భోగము యోగము లేదు. అనుభూతి లేదు. అనుభూతి లేనపుడు ఆనందమునూ లేదు. అనుభూతి, ఆనందము, వైభవము, వైభోగము, యోగము, దివ్యానందము ఇత్యాది అంశము లన్నియూ మన్మథత్వము వలన కలుగుచున్నవి. కోరిక వలన కలుగు చున్నవి. ఇట్టి కోరిక రూపమున శ్రీమాతయే అవతరించి యుండును.

కోరిక లుండరాదనుట అజ్ఞానము. కోరికే లేనిచో దివ్య కార్యములు జరుగవు. సృష్టికార్యము జరుగదు. రక్షణ పోషణ జరుగదు. కోరిక లేనిచో జ్ఞాన మెట్లు కలుగును? జ్ఞానము నందు కోరిక వున్నప్పుడే జ్ఞానము నార్జించుట జరుగును. ఇచ్ఛ కారణముగనే జ్ఞానము, క్రియ జరుగుచున్నవి. ఇచ్ఛ కారణముగనే జీవుడు ఇహమును పరమును అనుభూతి చెందుచున్నాడు. కేవలము అచేతనమే ఇచ్ఛ లేనిదియై యుండును. ఇచ్ఛా లేమి నిర్బీజ నిర్వికల్ప సమాధి వంటిది. అది ప్రజ్ఞ స్థితియందు ఇమిడిపోయిన స్థితి. రాయి రప్ప అట్లుండును. శివుడు కూడ అట్లే యుండును. ఈ నడుమ జరుగు నాటకమంతయు కామ స్వరూపమే.

కామము దివ్య కామమై వుండవచ్చును. ఆసురమై యుండ

వచ్చును. సత్యకామమై యుండవచ్చును. కామమే సృష్టిని, జీవులను నడిపించు చున్నది. కోటానుకోట్ల జీవులు నిత్యము కదులుటకు కారణము కామమే. కామము లేనిదే చలనము లేదు. చలనము లేనిదే సృష్టి లేదు. ఇట్టి తత్త్వమునకు అధిదేవత శ్రీమాత అని తెలియ వలెను.

కామశక్తిని ఎట్లు వినియోగించిన ఫలితము లట్లుండును. సుఖ-దుఃఖములకు, లాభ - నష్టములకు, ఉన్నతి - పతనములకు కామమే కారణము. జీవుడు సృష్టియందు ఆరోహణము చెందుటకు, అవరోహ ణము చెందుటకు కామమే కారణము. శివుని చేరుటకు కూడ కామమే సాధనము. శ్రీమాత శివకామినియై శివుని చేరినది. సృష్టికామినియై సృష్టిని నిర్మించినది. కామమును మించిన సాధనము లేదు.

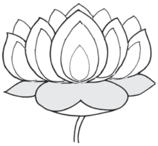

454. 'మాలినీ'

మాలారూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మాల అనగా పుష్పముల దండ. పుష్పములన్నియూ సూత్రముచే దండగా యేర్పడి యుండును. దండయందలి సూత్రము (దారము) గోచరింపదు. దండయే గోచరించును. అట్లే సృష్టి యందలి అల్లిక జరుగుచున్నది. ఏడు లోకముల సృష్టి ఒక దండవలె ఏర్పడుటకు అందనుస్యూతముగ, అదృశ్యముగ ప్రవహించుచున్న శ్రీమాత చైతన్యమే ఆధారమై యున్నది. జీవుల యందు సప్త ప్రజ్ఞా కేంద్రములు దండవలె ఏర్పడుటకు కారణము చైతన్య స్రవంతియే. దారము లేనపుడు పుష్పము లెట్లు విడిపోవునో అట్లే సృష్ట అల్లిక కూడ శ్రీచైతన్యమే ఆధారముగ నిలచి యున్నది. సూర్యమండలమందు గ్రహములు కూడ అట్లే కట్టుగ నున్నవి. వృక్షమునందు వ్రేళ్ళు మొదలుకొని ఆకుల వరకు అన్నియూ కట్టుగ నుండుటకు కారణము మాలినీ చైతన్యమే.

'అ' నుండి 'క్ష' వరకు గల అక్షరము లన్నియు నొక అక్షర మాలికగ ఒకే శబ్దము వివిధత్వము చెందియున్నది. దానిని 'అక్షర మాల' అని, 'వర్ణమాల' అని అందురు. అట్లే అన్ని వర్ణములు (రంగులు) సూర్యుని వెలుగు ఆధారముగనే నిలచియున్నవి.

'సూత్రే మణిగణా ఇవ' అని భగవద్గీత మాలినీ తత్త్వమును ఆవిష్కరించుచున్నది. నేను మణిమాల యందు సూత్రమువంటి వాడను

అని శ్రీకృష్ణుడు తెలిపినాడు. జీవుని యందుకూడ దైవము నుండి భౌతిక పదార్థము వరకు దశ స్థితులు కూడి యుండుటకు మాలినీ శక్తియే ఆధారము. మాలిని లోపించినచో కూడిక యుండదు, కూర్పు యుండదు.

ఆఢ్యు డున్నచోట అందరునూ ఘనులే. ఆఢ్యు డదృశ్యమైనచో ఎవ్వరునూ గుర్తింపబడరు. శ్రీమాత మాలినీ చైతన్యముగ సంపూర్ణముగ నున్నప్పుడే దేహము, ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, త్రిగుణములు, జీవుడు, దేవుడు చక్కని కూర్పు కలిగియుందురు. ఇంటి యందు యజమాని వున్నప్పుడే ఇంటివారు ఒక మాటపై నడతురు. సద్గురువు వున్నచోటనే అనుయాయులు అన్యోన్యముగ నుందురు. ఇట్టి సామరస్యము మాలినీ చైతన్యము కారణముగ యేర్పడును.

కుటుంబములు విడిపోవుటకు, దాంపత్య జీవితములు చెడి పోవుటకు, రాష్ట్రములు ముక్కలు, చెక్కలుగ విభజింపబడుటకు, దేశము లందు ఒకరియం దొకరికి సామరస్యము లేకుండుటకు, కులభేదము లకు, మత భేదములకు, జాతి భేదములకు కారణము శ్రీమాత మాలినీ తత్త్వము నామమాత్రముగ నుండుటయే. మాలిని యున్నచోట కూడిక, కూర్పు, సామరస్యము, ఆనందము, అనుభూతి, వైభవము యుండును. మాలినీ దర్శనమైన సత్పురుషులు కూర్పు చేయుదురు. సామరస్యము నందింతురు. ఆనందమును ప్రసరింతురు. అనుభూతి, వైభవము కలిగింతురు. అట్టి వారి వలనే జీవులు సుఖ పడుదురు.

455. 'హంసినీ'

అజపా మంత్రమగు హంస స్వరూపము శ్రీమాత అని అర్థము.

అజపా మంత్ర మనగా జపింపకయే జరుగు మంత్రము. మనయందు హృదయ స్పందనముగ అను నిత్యము అజపా మంత్రము అనుస్యూతముగ జరుగుచున్నది. ఈ హృదయ స్పందన హంస అని కీర్తింపబడుచున్నది. స్పందనముగ యున్నది శ్రీమాతయే గనుక హంసినీ అని పిలువబడుచున్నది. హంసినీ కారణముగ స్పందనము జరుగు చున్నది. స్పందనము కారణముగ శ్వాస జరుగుచున్నది. ఈ రెండునూ కారణముగ శరీరమున ప్రాణము నిలచియున్నది. శ్వాస, స్పందనము, ప్రాణము, ప్రణవము ఒక ఆరోహణ క్రమముగ గమనింపవచ్చును. మనస్సు శ్వాసపై లగ్నము చేసి స్పందనము చేరినచో స్పందనము నుండి ప్రణవమును చేరవచ్చును.

శ్వాస యందలి ఉచ్ఛ్వాసను ఏకాగ్రతతో గమనించినచో 'సో' అను శబ్దము వినిపించును. అట్లే నిశ్వాసను గమనించినచో 'హం' అను శబ్దమును గమనించవచ్చును. మనస్సును ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలపై పూర్ణముగ దీర్ఘకాలము లగ్నము కావించినపుడు శ్వాస మూలమైన స్పందనమునకు మనస్సు చేరును. ఇట్లు చేరుటను అంతర్ముఖ మగుట అందురు. మనస్సు ఇట్లు అంతర్ముఖమైనపుడు స్పందనము కూడ ద్వయాక్షర మంత్రమగు 'సోఽహం' అను మంత్రమును శబ్దించు

చున్నట్లుగ కనిపించును. శ్వాస శబ్దము, స్పందన శబ్దము సోఽహం. 'సో' అనినపుడు వ్యాకోచము చెందుట, 'హం' అనునపుడు సంకోచము చెందుట గమనింపవచ్చును. ఇచ్చట అనుట అనగా జరుగుటయే. స్పందనము సంకోచ వ్యాకోచ ప్రజ్ఞ. దాని ననుసరించియే శ్వాస కూడ సంకోచ వ్యాకోచమై జరుగుచున్నది. స్పందన మందలి ఈ సంకోచ వ్యాకోచములను, హంస రెక్కలుగ వర్ణింతురు. సంకోచ వ్యాకోచములతో కూడిన 'హంస' శబ్దము సోఽహం. దీనిని నిర్వర్తించు ప్రజ్ఞ హంస అని కీర్తించిరి. హంసయే హంసిని. హంసిని ప్రణవము కాగ దాని రెక్కలు సోఽహం అను శబ్దము చేయును. ఇట్లు ప్రతి జీవుడును ఒక హంస స్వరూపుడే.

హంస స్వరూపుడుగా జీవుడు ప్రణవము. అతడాడించు రెక్కలు సోఽహం అను శబ్దమును చేయును. ఇది ప్రతి జీవుని యందు జరుగుచున్నది గాని జీవుడు చేయుచున్నది కాదు. ఇట్లు జరుగుటకు శ్రీమాత అస్థిత్వమే కారణము. కనుక ఆమెయే హంసిని. ఈ హంసినీ స్వరూపము తెలిసినవారు అందు స్థిరపడినపుడు పరమహంసయై యుందురు.

హంస, సోఽహం, సింహ, హింస అన్నవి ఒకే తత్త్వము యొక్క రూపాంతరములు. దీని వివరములు అంతర్దర్శన ధ్యానము నందు లభింపగలవు.

456. 'మాతా'

సర్వమునకు తల్లి అని అర్థము.

అనంతమైన తత్త్వమునకు ఆవరణ లేర్పరచుచు ఏకత్వమున అనేకత్వము నేర్పరచునది శ్రీమాత. ఒకే మట్టి నుండి పెద్ద పెద్ద విగ్రహములు, అంతకన్న చిన్నవి, అంతకన్న చిన్నవి ఏర్పరచినట్లుగ, ఏడు లోకములను అందు జీవులను ఏర్పాటు చేయును. మహత్తు నుండి అణువు వరకు కోటానుకోట్ల రూపములను తయారుచేయును. ఇవన్నియు తత్త్వ మాధారముగనే నిర్మించును.

ఒక చోటులో ఒక పెద్ద ఇల్లు ఏర్పాటు చేసి అందులో ఏడు గదులు పెద్దవి, చిన్నవి ఏర్పరచినపుడు అవి ఏడు చోటులుగా అని పించును. పెద్దగది, చిన్నగది అని పిలుతుము. చోటుకు పెద్ద చిన్న లేదు. గది ఆవరణను బట్టి పెద్ద చిన్న ఏర్పడును. ఇట్లే లోకములు, జీవులు రూప పరిమాణమును బట్టి పెద్దవి, చిన్నవి, గొప్పవి, తక్కువవి యేర్పడును. తత్త్వము అన్ని జీవుల యందు ఒక్కటియే. శక్తి మాత్రము వేర్వేరుగ నుండును. ఇట్లు చీమ నుండి దోమ వరకు కోటానుకోట్ల జీవులు శ్రీమాత నుండి యేర్పడుచున్నవి. ఇట్లు వివిధమైన కొలతలతో వివిధమగు లోకములను, జీవులను యేర్పరచుట వలన మాత అని పిలువబడుచున్నది. కొలమానమును ధరించునది గనుక మాత. ఎలుక యందు, ఏనుగు నందు తత్త్వ మొక్కటియే. శక్తి మాత్రము వేరై యుండును. తత్త్వపరముగ అంతయూ సమానమని తెలియుట,

శక్తిపరముగ వైవిధ్యమున్నదని తెలియుట పూర్ణజ్ఞానము. జీవులు ఒకరినొకరు గుర్తించుటకు వైవిధ్య మవసరము. ఆ వైవిధ్యము శక్తి, రూపముల పరముగ నుండును.

అందరూ సమానమే అను వాక్యము తత్త్వపరముగ సత్యమేగాని, శక్తి సామర్థ్యముల పరముగ సత్యము కాదు. సృష్టి యందు ఏకత్వము భిన్నత్వము ఏకకాలమున దర్శించుట సరియగు జ్ఞానము. అట్టి జ్ఞానము లేనివారు పొరపాటు పడుదురు.

457. 'మలయాచల వాసినీ'

మలయాచలమందు వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

'మలయాచల' మనగా గంధపు చెట్లతోకూడిన పర్వతము. గంధపు చెక్క అన్న శ్రీమాత కత్యంత ప్రియము. శ్రీమాత గంధప్రియ అని ముందు నామములో తెలుపబడినది. కనుక గంధపుచెట్లు ఏ ప్రాంతమున నుండునో అచ్చట విశేషముగ సాన్నిధ్య మిచ్చుచుండును. గంధ ధారణము, గంధపు చెక్కను వద్ద నుంచుకొనుట, గంధముతో పూజించుట యిత్యాదివి అనుగ్రహ కారణములు. గంధవనమే యేర్పరచినచో శ్రీమాత విశేషముగ ఆనందించును. మరి గంధపు చెట్ల పర్వతమే యున్నచో ఎట్లుండును? వివరింప నలవిగాని ఆనందము శ్రీమాతకు కలుగును.

భారతదేశమున మలయ పర్వతములు నైఋతి దిశయందున్నవి. ఈ కారణముగనే ఆ ప్రాంతము మలయాలయము అని ప్రసిద్ధి గాంచినది. మలయాలయమే కాలక్రమమున మళయాళ దేశమైనది. అందలి పర్వత శ్రేణులలో శ్రీమాత ముఖాంబికగా వెలసియున్నది. ఆమెను మూకాంబిక అని పిలుతురు. ఆమె ముఖ దర్శనము అత్యంత రమణీయముగ నుండును.

భరతభూమి యందు గల శక్తి పీఠములలో ముఖాంబికా పీఠము అత్యంత శక్తివంతమైనది. శ్రీమాత ముఖతత్త్వము ఈ పర్వతశ్రేణులలో

యుండుట విశేషము. ఆదిశంకరుల జన్మస్థానము కూడ ఈ ప్రాంతముననే యున్నది. శంకరుడు ముఖాంబిక అనుగ్రహముననే భరత భూమియందు ఆర్ష సంప్రదాయమును కలియుగమున సుస్థిరము గావించినారు.

458. 'సుముఖీ'

మంచి ముఖము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మంచి ముఖమనగా నేమి? జ్ఞానముచే ప్రకాశించు ముఖమే సుముఖము. ఆ ముఖము సర్వశుభములకు కారణమై యున్నది. అదే శోభనమగు ముఖము. జ్ఞానము కలవారి ముఖము ప్రకాశవంతమై యుండును. ఆ ప్రకాశము ఆకర్షణీయముగ నుండును. వారి కన్నులు, నవ్వు అత్యంత ఆకర్షణీయముగ వుండును. ఆ ముఖమును చూడగనే చూపరులకు ప్రకోపములన్నియూ ఉపశమించును. ప్రశాంతత కలుగును. ప్రసన్నమగు ముఖమై యుండుటచే ధ్యానమున కుపక రించును. ఇచ్చట జ్ఞానముఖ మనగా ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియల సమ్మేళనము కలిగిన ముఖమని తెలియవలెను. ఇట్టి ముఖారాధన జీవుల ఉద్ధారణకు ఎంతయో ఉపకరించును.

శ్రీమాత ముఖము సృష్టి యందలి సమస్త జ్ఞానమునకు, శోభనమునకు (ఆనందముతో కూడిన వైభవము), అందమునకు, ఆకర్షణకు ప్రతీక. శ్రీమాత ముఖ దర్శనము దర్శనములలోకెల్ల పరాకాష్ఠ. మళయాళ దేశమున గల ముఖాంబిక (మూకాంబిక) ఇట్టి సుముఖియే అని తెలియవలెను.

శ్రీమాత ముఖము పై తెలిపిన అందముతో పాటు ఈ క్రింది విశేషములు కూడ కలిగి యుండును.

1) ముఖమున మహారాణి దర్పముండును.

2) ఎఱుపు, పసుపుతో కూడిన ప్రకాశముతో ముఖము మెరయుచుండును.

3) ఉదయించుచున్న సూర్య బింబమువలె యుండును.

4) దేవతలను, ధర్మమును, సత్పురుషులను అనుగ్రహించుచున్నట్లుగ గోచరించును.

5) అసురులకు జ్వాలారూపమై గోచరించును.

6) భక్తుల కోర్కెలను తీర్చుచున్నట్లుగ, భయమును పోగొట్టుచున్నట్లుగ ఆమె కన్నులు గోచరించును.

7) ముంగురులు సువాసనలు వెదజల్లుచు నుండును.

8) ఫాలము విశాలమై యుండును. కస్తూరి తిలకము దిద్దబడి యుండును.

9) కనుబొమలు అందముగ నమర్చిన తోరణములవలె యుండును.

10) కన్నులు విశాలము, కాంతివంతము అగు మీనములవలె యుండును.

11) నాసిక సంపెంగ మొగ్గవలె యుండును.

12) పెదవులు దొండపండ్లవలె ఎఱుపుదనమును, పగడముల వలె కాంతిని కలిగి యుండును.

13) చెవులు విశాలమై, చెవి తమ్మి స్పష్టముగ వ్రేలాడుచు నుండును.

14) దంతముల వరుస తీరువుగ నుండి కాంతివంతమై నామ మాత్రముగ (చిరునవ్వు కారణముగ) గోచరించుచుండును.

15) చిరునవ్వు ఆకర్షణీయముగ నుండును.

16) గడ్డము, అద్దమువలె ప్రకాశించు ముఖమునకు తొడిమ వలె యుండును.

ధ్యానమున యిట్టి ముఖమును దర్శించుటకు ప్రయత్నించవలెను. దీని కనుగుణమగు చిత్రపటమును పూజయందేర్పరచుకొన వచ్చును.

459. 'నళినీ'

శ్రీమాత పద్మ రూపము కలదని అర్థము.

శ్రీమాత పాదములను పాదపద్మము లందురు. హస్తములను హస్త పద్మము లందురు (పద్మహస్త). శ్రీమాత ముఖమును పద్మముతో పోల్చుచూ పద్మముఖి అందురు. కన్నులను పద్మములతో పోల్చుచూ పద్మాక్షీ అందురు. చేతుల యందు పద్మమును ధరించి యుండుట చేతను, అరచేతులు పద్మము వలె కోమలముగ నుండుట వలననూ పద్మ హస్త అందురు. ఆమె పద్మము నుండియే ఉద్భవించినది గనుక పద్మజ అందురు. పద్మమునందే కూర్చుని యుండును గనుక పద్మాసనా అందురు. ఆమెకు పద్మములయందు ప్రియత్వ మెక్కువ కనుక పద్మప్రియ అందురు. ఆమె యుండు ప్రదేశము కూడ పద్మముల నిలయము. అందువలన పద్మాలయా అందురు. ఇన్ని రకములుగ పద్మముతో శ్రీమాతను పోల్చి చెప్పుదురు. అందువలన ఏకముగ పద్మినీ అందురు. నళినీ అనిననూ అదే అర్థము. నాళముతో కూడిన పుష్పమైనది గనుక 'నళినీ' అందురు.

వేదములందు పద్మము నొక విశిష్టమగు చిహ్నముగ పేర్కొందురు. సృష్టిని కూడ ఒక పద్మముగ కీర్తింతురు. సృష్టి కూడ పద్మమువలె గోళము నుండి విచ్చుకొనును. మొగ్గ విచ్చుకొనినట్లు సృష్టి కూడను విచ్చుకొనును. నవావరణములతో విచ్చుకొన్న అద్భుత

మగు పద్మముల సృష్టిని ఋషులు దర్శించు చుందురు. సృష్టి కూడ పద్మమువలె కాంతివంతమై యున్నది. నవావరణములు నవ విధమగు వర్ణములు కలిగి యుండును. పద్మనాళమువలె సృష్టినాళము నుండి పద్మ ముద్భవించినది. ఈ నాళము పరతత్త్వము నుండి కలిగిన ప్రేరణ. అవ్యక్తము నుండి వ్యక్తమునకు గల మార్గము లేక బిలము. ఈ నాళము శ్రీమాతయే. దీనిని నిర్గుణ మందురు. పరబ్రహ్మమునకు, సగుణ బ్రహ్మమునకు నడుమ నిర్గుణ బ్రహ్మమున్నదని పెద్దలు పలుకుదురు. ఇందు పదు నాలుగు స్థితులున్నట్లుగ పరమ గురువు మాస్టర్ సి.వి.వి. వివరించినారు. తల్లి నుండి బిడ్డకు యేర్పడు సంబంధమిది. అన్నింటినీ అనుసంధాన మొనర్చు తత్త్వము. ఇట్టి సృష్టి నాళము శ్రీమాత గనుక నళినీ అని పిలుతురు.

నల మహారాజుచే ఆరాధింపబడిన దేవి అగుటచే శ్రీమాతను నళిని అనుట కూడ కద్దు. నలుడు యుధిష్ఠిరుని వలె ధర్మమూర్తి. అతడు శ్రీమాత భక్తుడు. శ్రీమాత ఆరాధనమున నిలచి కష్టనష్టములను ఓర్పుతో భరించి, కృతకృత్యుడై శాశ్వతమగు యశోకీర్తులను పొందెను. శాశ్వత దివ్యమూర్తియై నిలచెను.

460. 'సుభ్రూ'

మంగళకరమైన కన్నులు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత కనుబొమలు మంగళతోరణములై గోచరించును. తోరణముల నడుమ 'శ్రీ' బిందువుగ నుండును. కుడి ఎడమ తోరణములు సరిసమానముగ ఏర్పడి యున్నప్పుడు భ్రూమధ్యము వికసించ బోవు పద్మము మొగ్గవలె యుండును. కుడి, ఎడమ తోరణములు ఇడ, పింగళ నాడులను సంకేతించును. కనుబొమల ఉత్తర భాగము నందు ఫాలమున ఇడ, పింగళ కేంద్రము లున్నవి. ఇవి ప్రజ్ఞ పదార్థములకు ఉత్పత్తి కేంద్రములు, ఈ రెండునూ సమప్రభతో నున్నప్పుడు భ్రూమధ్యము వెలుగు మొగ్గయై గోచరించును. ఆ వెలుగు చీకటులను పారద్రోలును. అజ్ఞానమును దరి చేరనీయదు. అత్యంత శక్తివంతము గను, ఆకర్షణీయముగను వుండును. మంగళప్రదమై యుండును. సర్వశుభములకు కారణమై యుండును.

భ్రూమధ్యమును, కనుబొమలను తీరువుగ నుంచుకొనుట భక్తులకు కర్తవ్యమై యున్నది. కుంకుమ, గంధము, విభూతి అలంకరించుకొనుట విధియై యున్నది. భ్రూమధ్యముయొక్క తేజమును బట్టియే జీవునికి తనపైనను, పరిసరముల పైనను గల స్వామిత్వము తెలియ గలదు. దైవధ్యానమునకు భ్రూమధ్యము ఉత్తమ స్థానము. భ్రూమధ్యమున మనస్సు లగ్నము చేయుట వలన దివ్య దర్శనములకు

అవకాశము మెండుగ నుండును. రెండు కనుబొమలు రెండు కొండలుగ నడుమ నుండి వచ్చు సూర్య చంద్రాత్మకమగు కాంతిగ భక్తులు దర్శించి ఆనందమును పొందుదురు. ఇట్టి కాంతి దర్శనము మంగళప్రదము. నిత్యమూ ఇట్టి కాంతిని దర్శించుటకే గాయత్ర్యాది జప ధ్యానములు. తనయం దుదయించుచున్న ఈ కాంతిని నిత్యమూ దర్శించువారు తేజోవంతులై, యశోవంతులై, కీర్తివంతులై జీవింతురు. రెండు కొండల నడిమి లోయలోని ఆకాశముగ తదేక దృష్టితో దర్శించినపుడు యిట్టి కాంతి దర్శనము జరుగుటకు అవకాశమున్నది. ఆరాధనా మార్గమున జీవతత్త్వమును కూడిక చేసుకొని మనసును పూర్ణముగ యిచ్చట నిలిపి తేజోవంతమగు శ్రీమాత దర్శనమునకు అచటనే వేచి యుండుట నిత్యమూ భక్తులు నిర్వహించవలసిన కార్యము. భక్తి పూర్వకమగు ఆరాధనము జరిగిన వెనుక కన్నులు మూసుకొని భ్రూమధ్యమున లేచియుండుట నేర్పవలెను. త్రికరణశుద్ధిగ యిట్లు నిర్వర్తించు వారికి దర్శన స్పర్శన భాషణాదులు అనుగ్రహముగ లభింపగలవు. వేణు గానము వినిపింప గలదు. అది ప్రణవనాదమై జీవుని అంతరాళము లోనికి గొనిపోగలదు.

తోరణములు ప్రవేశ ద్వారము వద్ద కట్టుట ఆచారము. దీని రహస్యము తెలియుట ప్రధానము. కనుబొమలు తోరణములుగ సంకేతింపబడినపుడు భ్రూమధ్యము ఒక ప్రవేశ ద్వారమని తెలియ వలెను. ప్రవేశ ద్వారమందలి కాంతితో ఆనందము పొందిన భక్తుడు ఆ కాంతి ద్వారమున లోన కేగినచో తారకాది వ్యూహములతో కూడిన

అనంతము, సత్యము దర్శనమగును. ***“హిరణ్మయేనపాత్రేణ”*** అనుచు భ్రూమధ్యపు కాంతిని సూర్యబింబముతో పోల్చుచూ, బింబము దాని వెనుక గలిగిన సత్యమును కప్పి యుంచినదని గ్రహించి ఆ కప్పు (మూత) తీయుటకు, పరమును చేరుటకు యోగులు, భక్తులు ప్రయత్నింతురు. ఇచట ప్రయత్న మనగా ఆరాధనమే. ఇట్టి ఆరాధనము ద్వారా సత్యకాములకు సత్యదర్శన మగుచుండును. అపుడు బ్రహ్మమే తానుగ నున్నాడని తెలియును. పరితృప్తి చెందును.

శ్రీమాత మంగళకరమగు ‘సుభ్రూ’ నామము లోతులు తెలియ లేనివి. ఇందు మునిగి తేలినవారు సుబ్రహ్మణ్యులు.

461. 'శోభనా'

శోభనము కలిగించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సత్సంపద, సదానందము, సుఖము, సౌకర్యము, దివ్యానుభూతి ఎచ్చట కూడియుండునో అచ్చట శోభ యుండును. శోభనము దివ్య సంపద. అట్టి సంపద వలన దుఃఖము కలుగదు. ధర్మాచరణపరులగు విద్యావంతులు, శ్రీమంతులు కూడ యైయున్నప్పుడు అట్టివారి జీవితము శోభనామయముగ నుండును. రాజర్షులందరు యిట్టి శోభతో వెలుగొందు చుందురు. అట్టి వారిలో ప్రప్రథముడు అంబరీషుడు. జనకుడు, పరీక్షిత్తు అట్టివారు. వారి వైభవము దివ్య వైభవము. వారు దివ్య జ్ఞానమున జీవించి తరించిరి. దైవము యొక్క శక్తి సామర్థ్యములు వారి నుండి భాసించుటయేగాక దివ్యవైభవము కూడ వారి నావరించి యుండెడిది. ఇటీవలి కాలమున గౌతమీపుత్ర శాతకర్ణి, కృష్ణదేవరాయలు అట్టి వైభవముతో జీవించిరి. కవులలో కాళిదాసు మహాకవి అట్టివాడు. వీరందరునూ రాజర్షులే.

ధర్మాచరణము, జ్ఞానము, దక్షత, ధీరత్వము ఇవి అన్నియూ దివ్య సంపదతో కూడియున్నప్పుడు జీవిత మన్ని రంగముల యందును పరితుష్టితో సాగును. జ్యోతిషమున గురుడు, శుక్రుడు, చంద్రుడు, ఇంద్రుడు జాతకుని శుభదృష్టితో చూచునపుడు ఇట్టి వైభవము కలుగునని తెలుపుదురు. విద్యాబలము నిచ్చువాడు గురుడు. సత్సంపదకు కూడ

గురుడే అధిపతి. సుఖమునకు శుక్రుడు అధిపతి. వైభవమునకు ఇంద్రుడు అధిపతి. సాధుశీలమునకు చంద్రుడు అధిపతి. ఇట్లు సాధుత్వముతో కూడిన విద్యావంతులు పై గ్రహముల దృష్టి బలమున వైభవముతో జీవింతురు.

పై తెలిపిన కవులు, యోగులు, రాజర్షులు అందరునూ శ్రీమాత భక్తులే. శ్రీమాత నారాధించువారు సాధుజీవనము సాగించుచు ధర్మాచరణమునకు కట్టుపడి కర్తవ్యమున దీక్షాపరులై నిలచినపుడు శ్రీమాత లక్ష్మి, సరస్వతీ తత్త్వములను వారియందు అనుగ్రహించును. లక్ష్మి సరస్వతి కూడియుండుట వలన యిట్టి వైభవము కలుగును. సామాన్యముగ సంపద యున్నచోట విద్య యుండదు. విద్య యున్న చోట సంపద యుండదు. సుఖముతో కూడి పై రెండునూ వున్నప్పుడు జీవితము శోభనము అగును.

462. 'సురనాయికా'

శ్రీమాత దేవతలకు నాయకురాలు అని అర్థము.

'సుర' లనగా దేవతా ప్రజ్ఞలు, వెలుగుతో కూడిన ప్రజ్ఞలు. ఈ ప్రజ్ఞలు కారణముగనే జీవుడు సుఖపడగలడు. సుఖము, ఆనందము, వికాసము, జ్ఞానము, వైభవము, ప్రశాంతత, దివ్యనుభూతి, దివ్య జ్ఞానము, దివ్యశక్తి, దివ్యశరీరము- యిట్టి శుభ గుణములన్నియూ వెలుగు రూపములైన దేవతల అధీనమున శ్రీమాత యుంచినది. శ్రీదేవి కార్యమే దేవతా కార్యము. వారు యజ్ఞస్వరూపులు. వారి జీవనము యజ్ఞార్థ జీవనము. వారు సహజముగ సాత్త్వికులు. ఇట్టి వారిని నడిపించునది శ్రీమాతయే. వారికి నాయకత్వము వహించి నడిపించు చుండును.

శ్రీమాత నారాధించు భక్తులయందు, సత్త్వగుణోపేతమైన దేవతలు మేల్కొంచి వారిని నడిపింతురు. వారికి శ్రేయస్సు, రక్షణ కలిగింతురు. సత్సంకల్పములను స్ఫురింపచేయుదురు. సదాచారమునకు ప్రేరణ నిత్తురు. వికాసము కలిగించుచూ జ్ఞాన మార్గమున నడిపింతురు. శ్రీమాత ఆరాధనము సకల దేవతా ఆరాధనమని తెలియవలెను.

సుర ప్రజ్ఞలన్నియూ సూక్ష్మమగు ప్రజ్ఞలు. సహజమైన వెలుగుతో కూడిన ప్రజ్ఞలు. సత్త్వగుణము ప్రధానముగా గల ప్రజ్ఞలు. అసుర ప్రజ్ఞలు స్థూల ప్రజ్ఞలు. రజస్తమో గుణములు ప్రధానముగా గల ప్రజ్ఞలు. రజస్తమో గుణముల యందు ఆక్రమణ గుణములు సహజ ముగా నుండును. పదార్థమయమగు ఈ ప్రజ్ఞలు నిత్యమూ సూక్ష్మము,

సాధు వర్తనము గల సుర ప్రజ్ఞలను ఆక్రమించుట, హింసించుట, చేయుచు నుండును. దేహము అసుర ప్రజ్ఞలతోను, అందు పనిచేయు ప్రజ్ఞలు సురప్రజ్ఞలతోను నిండియుండును. దేహాత్మ భావనగల జీవుని యందు సహజముగ అసుర ప్రజ్ఞలే ఎక్కువగ వర్తించు చుండును. వారి యందలి సుర ప్రజ్ఞలు మేల్కొంచి జీవునికి వికాసము కలిగించవలె నన్నచో శ్రీమాత నారాధించుట నిజమగు ఉపాయము. దైవమును ఆరాధన చేయని వారియందు స్థూల ప్రజ్ఞలే మెండుగ బలము కలిగి యుండును. పురాణములందు తెలుపబడిన దేవాసుర యుద్ధము లన్నియూ జీవునియందు నిత్యమూ సాగుచునే యున్నవి. జ్ఞానము, అజ్ఞానముల ఘర్షణముల నుండి జీవుడు ఉత్తీర్ణుడగుటకు దేవతారా ధనము ప్రధానము. అంతర్యామి యగు దైవము నిత్యమారాధించు వారియందు దేవతా ప్రజ్ఞలు క్రమముగ మేల్కొంచి అసుర ప్రజ్ఞలను హద్దులలో నుంచును. అసుర ప్రజ్ఞలు హద్దు మీరక యుండుటకు కూడ ఆరాధనము ప్రాథమికముగ ఉపకరించును. ఆరాధనము లోతుగ అనునిత్యము సాగునపుడు దేవతా సహకారము లభించును. అపుడు జీవుడు దేహమున దివ్య వైభవముతో జీవించ గలడు. అట్లుకాక దేహబద్ధుడైనపుడు అనేకానేక దుఃఖములకు గురి యగును. కావున సురనాయిక అగు శ్రీమాత నారాధించుట వలన అసుర ప్రజ్ఞలు హద్దులలో నుండును. సుర ప్రజ్ఞలు స్ఫూర్తి నిచ్చి జీవునికి సహక రించుచూ దివ్య లోకానుభవము కలిగించును.

అసురులు, సురలు కూడ శ్రీమాత సంతానమే. ఆమెకు ఇరువురునూ సమానమే. కాని అసురులు హద్దులు మీరకుండుట కొఱకై సురలకు నాయికగ నిలచును. అందులకే ఆమె సురనాయిక.

463. 'కాలకంఠి'

కాలకంఠుడైన శివుని భార్య శ్రీమాత అని అర్థము.

లోకశ్రేయస్సునకై సకలదేవతా సంఘములు, ఋషి సంఘములు చూచుచుండగ శివుడు అతి ఘోరమైన కాలకూట విషమును త్రాగి దానిని కంఠమున నిబద్ధము చేసెను. తన కుక్షిలోనికి జొరకుండ నిలిపి యుంచెను. ఇదియొక అద్భుత కార్యము. శివునికే సాధ్యమగు విషయము. అట్టి శివుని భార్య గనుక శ్రీమాత కాలకంఠి అయినది. కాలము గ్రక్కు విషమునకు హరింపబడకుండుటకు జీవులు కాలకంఠి నామమును జపించుట క్షేమము. జీవుల ఆపదలను గమనించు తల్లి ప్రార్థనను త్వరితముగ గ్రహించి అనుగ్రహించును. కలికాలమున సాధుజనులకు ఆపదలు తరచుగ కలుగుచునే యుండును కదా! వారిపై కాలము ద్వేషము, ద్రోహము అను విషమును క్రక్కకుండుటకు కాలకంఠీ దేవి ఆరాధనము ఉపాయముగ చెప్పబడినది. గడ్డుకాలమునందు భక్తులకీ నామము సంపూర్ణమగు రక్షణ నిచ్చును.

దారుకాసురుని చంపుటకు శివుడు కాళి, కాలకంఠి, కపర్దిని అను మూడు శక్తి రూపములను సృష్టించెను. ఆ ముగ్గురునూ కలసి దారుకాసురుని సంహరించిరి. ఇట్లు కాలకంఠి అవతారము శ్రీమాత దాల్చిన సందర్భము కలదు.

నల్లని కంఠమును కూడ కాలకంఠ మందురు. అట్లే మంజులమైన

ధ్వనిని కలిగించు కంఠమును కలకంఠి, కాలకంఠి అందురు. శ్రీమాత స్వరము కంఠము నుండి మంజులమై వినిపించునని మరియొక అర్థ మున్నది. మృదు భాషణము మంజులము. సత్యముతో కూడిన మృదు భాషణము చేయువారు శ్రీమాత అనుగ్రహము గలవారే. వారి భాషణము శ్రోతలకు ఆనందమును, వికాసమును కలిగించును. సత్పురుషుల కంఠమున శ్రీమాత కలకంఠిగ అవతరించి యుండును. అట్లే మధుర గాయకుల కంఠమున కూడ వసించి యుండును.

464. 'కాంతిమతి'

కాంతియే మతిగా కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

మతి అంత కాంతితో నిండుట పూర్ణ దివ్యత్వమునకు సంకేతము. మతి కాంతివంతముగను, కాంతివిహీనముగ కూడ నుండుట కవకాశ కలదు. 'మతి' అనగా మనస్సు. మనస్సు కళాకళలుగ నుండును. అమావాస్య నుండి పౌర్ణమి వరకు అనేక కళలతో మనస్సు చంచలముగ నుండుట సహజము. చంద్రుడే మన మనస్సు అని వేదములు తెలియ జేయుచున్నవి. *"చంద్రమా మనసో జాతః"* అన్నది సూక్తము. చంద్రునికే కళలు వున్నప్పుడు మనస్సునకు కూడ కళలుండును. చంద్రునికే గ్రహణ మున్నప్పుడు మనస్సునకు మాత్రము గ్రహణము పట్టదా?

మనస్సు ప్రధానముగ జీవించువారు మానవులు. మనోకాంతి హెచ్చుతగ్గులతో జీవునికి స్పృహ, నిస్పృహ కలుగుచుండును. ఒక దినమున వున్నట్లు మనస్సు ఇంకొక దినమున నుండదు. అమితోత్సాహము కలిగిన వెనుక అమిత దుఃఖానుభవము కలుగ వచ్చును. ఇట్లు జీవులకు సుఖదుఃఖముల ననుభవింపజేయునది మనస్సే.

దివ్యమున కున్ముఖముకాని మనస్సు ఈ విధముగ సతమత మగుచుండును. నిజముగ చంద్రునికి కళలున్నవా? భూమి జీవుల కట్లు కనిపించును. భూమిపై నున్న మానవులకు చంద్రుని హెచ్చు తగ్గులు, గ్రహణములు గోచరించును. అది భూమికి, చంద్రునికి,

సూర్యునికి గల కోణముపై ఆధారపడి యున్నది. చంద్రు డెప్పుడునూ పూర్ణచంద్రుడే. ఇది తెలియవలెనన్నచో భూమి కక్ష్యను దాటవలెను. భూమి కక్ష్యను దాటిన మానవులకు చంద్రుడు అన్ని దినముల యందు పూర్ణమగు కాంతితోనే గోచరించును. అట్లే పదార్థమయమగు విషయములం దాసక్తి కలిగిన మనస్సునకు కళాకళ లుండును. దివ్యమున కున్ముఖము చెందిన మనస్సునకు పూర్ణకళ యుండును. మనస్సు అద్దము వంటిది. దానిని భూమికి ఉన్ముఖము చేసిన పదార్థమయ రూపము గోచరించును. చెట్టు, పుట్ట, కొండ, కోతి కనిపించును. ఆకాశమునకు అద్దము నున్ముఖము చేసినచో వెలుగే ప్రతిబింబించును. ఆకాశమున విహరించు జీవులు కూడ గోచరించెదరు. ఇట్లు మనసు ఉన్ముఖత్వమును బట్టి కాంతివంతమగుట, కాంతిహీన మగుట జరుగును. యోగీశ్వరులు, పరమహంసలు, సిద్ధులు, దివ్య పురుషులు కాంతిమతులు. ఇక శ్రీమాత కాంతిమతి అనుట యందు ఎట్టి విశేషము లేదు. ఆమె సతతము శివుని యందే యున్నది. ఆమె శాశ్వత కాంతిమతి. ఇతర జీవులు ఆమె అనుగ్రహమున కాంతిమతు లగుచున్నారు.

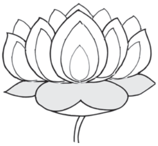

465. 'క్షోభిణీ'

సంక్షోభము కలిగించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పరమేశ్వరుని సహితము క్షోభింపజేయునది శ్రీమాత. ఇక జీవుల మాట చెప్పనేల? బ్రహ్మాదులనైననూ క్షోభింపజేయగలదు. ఆమె అనుగ్రహము లేనిచో జీవులకు క్షోభ తప్పదు. తప్పించుకొన వీలు పడదు.

దీర్ఘము, గంభీరము అగు సమాధి యందున్న పరమేశ్వరుని సృష్టికి ఉన్ముఖమగునట్లు శ్రీమాత కలత పరచును. ఇది ఆమె క్షోభిణీ తత్త్వము.

బ్రహ్మర్షి అయిన వశిష్ఠుని, విశ్వామిత్రుని ఆగ్రహము రూపమున క్షోభింప చేసినది. అతని నూరుగురు కుమారులను విశ్వామిత్రుడు సంహరింపగ వశిష్ఠుడు క్షోభ చెంది మరల తపస్సున కుపక్రమించెను. తపస్సు చేయుచున్న విశ్వామిత్ర మహర్షిని మేనక రూపమున క్షోభ కలిగించెను. అట్లే సీత రూపమున రావణుని, రావణుని రూపమున రాముని, కైక రూపమున దశరథుని క్షోభింప చేసినది. ఇట్లు ఎన్ని ఉదాహరణలైన చెప్పవచ్చును. జీవులకు జీవుల రూపముననే క్షోభ కలిగించును. కర్మానుభవము కలిగించుటకు శ్రీమాత క్షోభిణి రూపమున తీరుబడి లేక పనిచేయుచున్న దనిపించును. పీత నుండి జగత్పిత వరకందరిని కార్యోన్ముఖులను చేయుచు మత్తు గలవారిని శిక్షించుచు,

ప్రమత్తులైన వారిని మేల్కొలుపుచు, అప్రమత్తులైన వారిని ప్రోత్సహించుచు సృష్టికార్యము జీవుల కొరకు నిర్వర్తించుచుండును.

శ్రీమాత కలత పెట్టుటలోను, కలవర పరచుటలోను, క్షోభ కలిగించుటలోను జీవహితమై యున్నదని తెలియవలెను. ఆమె అందించు శిక్షకూడ శిక్షణ కొఱకే. తల్లి విధించు దండన బిడ్డ బాగు కొఱకే కదా! బిడ్డలకు అప్పుడప్పుడు తల్లి క్షోభ కలిగించినట్లు కనిపించును గాని, నిజమునకు క్షోభ కలిగించదు. అట్లే శ్రీమాత క్షోభ కూడను. ఆమె క్షోభకు ఎవ్వరునూ అతీతులు కారు.

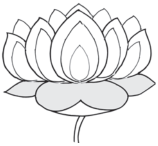

466. 'సూక్ష్మరూపిణి'

సూక్ష్మ రూపము గలది శ్రీమాత అని అర్థము. 'సూక్ష్మ'మనగా చిన్నది అని ఒక అర్థము. కన్నులకు కనపడనిది, జ్ఞానము కలవారికే కనబడునది అని మరియొక అర్థము. అజ్ఞానులకు తెలియుటకు వీలు కాని రూపము కలది అని కూడ అర్థము.

సూక్ష్మము కంటే సూక్ష్మమైనటువంటిది శ్రీమాత అణువులోని పరమాణువని కూడ చెప్పబడును. శ్రీమాత విశ్వరూపధారిణి అయిననూ అణురూపమున కూడ యుండునని, అణువులలో అణువై పరమాణువై కూడ యుండునని, అతిచిన్నదైన రూపముకూడ ఆమెదే అని శ్రీమాత భక్తులు గ్రహించవలెను. చీమ, దోమ, ఈగ, పురుగు ఇత్యాది రూపములు కూడ శ్రీమాత రూపములే. అట్లే కనబడు రూపములు, కనపడని రూపములుకూడ శ్రీమాత రూపములే. ఆమె విశ్వరూపిణి, సూక్ష్మరూపిణి.

రూపములు మందముగను, సున్నితముగను గోచరించును. సున్నితమగు రూపములలో మరీ సున్నితమగు రూపము లుండును. అందు పదార్థము తక్కువ, వెలుగెక్కువగ నుండును. ఇట్టి రూపములు కన్నులకు గోచరింపవు. ఋషుల రూపములు, దేవతా రూపములు ఇట్టి రూపములై యున్నవి. ఉదాహరణకు పంచభూతములతో చేయ బడిన రూపములలో పదార్థముతో చేయబడు రూపముకన్న, నీటితో చేయబడిన రూపము సున్నితము. అగ్నిరూపము మరింత సున్నితము. వాయురూపము గోచరింపనంత సున్నితము. ఆకాశరూపము అన్నింటి

కన్న సూక్ష్మముగ నుండును. ఇట్లు రూపములు స్థూలము, సూక్ష్మము, సూక్ష్మతరము, సూక్ష్మతమముగా యుండును.

అవ్యక్తము నుండి వ్యక్తమునకు సృష్టి కొనిరాబడు చున్నప్పుడు ప్రకృతి అష్ట ప్రకృతులుగ సూక్ష్మము నుండి స్థూలమునకు యేర్పడును. ఇది అవరోహణ క్రమము. ఆరోహణ క్రమమున మరల స్థూలము నుండి సూక్ష్మమునకు పరిణామము చెందుచుండును. ఆవిరి నీరు అగుట, నీరు మంచుగడ్డ అగుట, మరల మంచుగడ్డ నీరగుట, నీరు ఆవిరి యగుటగా ప్రకృతి సూక్ష్మము నుండి స్థూలమునకు, స్థూలము నుండి సూక్ష్మమునకు మార్పు చెందుచుండును.

జీవులు దేహధారణము చేయుటకు ముందు సూక్ష్మరూపులే. దేహధారణమున స్థూల రూపులగుదురు. మరల స్థూల దేహములనుండి సూక్ష్మమునకు చనుచుందురు. జీవునకు స్థూలదేహము విడచుటయే యుండును గాని మరణించుట యుండదు. అట్లే నిజమునకు జన్మించుట కూడ యుండును. ఇట్టి జీవ రూపములు కూడ శ్రీమాతయే. శ్రీమాత చేయు ఏడు లోకముల సృష్టిని స్థూలముగను, స్థూల సృష్టిగను, సూక్ష్మ సృష్టిగను, కారణ సృష్టిగను, తదతీతమైన స్థితిగను జ్ఞానులు దర్శింతురు.

సూక్ష్మము, స్థూలమున కాధారము. ఒక పాదము స్థూలమై యుండగ మూడు పాదములు దివ్యమై అమృతమై యున్నవని పురుష సూక్తము కీర్తించును.

467. 'వజ్రేశ్వరీ'

వజ్రములతో కూడిన నగలు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

వజ్రము తెల్లని కాంతి. అది సూర్యకాంతి. సూర్యకిరణము లన్నియూ వజ్రములే. అట్టి కాంతితో నున్న దేహము నూహించినచో వజ్రశరీర మనగ యెట్లుండునో తెలియును. అట్టి వజ్ర శరీరము కలిగినదిగ శ్రీమాత మణిమయ ప్రాకారమున గోచరించును. (పాఠకులు 'మణిద్వీప వర్ణనము'ను వివరముగ పఠించినచో కంచు ప్రాకారము నుండి చింతామణి గృహము వరకు గల ప్రాకారము లన్నియూ తెలియును. అందు ఉత్తమ శ్రేణి ప్రాకారములలో వజ్రమణి మయ ప్రాకారము వివరింపబడినది. దీనిని పాఠ్యముగ తెలియవలెను.) ఆమె వజ్ర శరీరమే వజ్రేశ్వరి. అనగా వజ్ర శరీరమును ధరించిన ఈశ్వరి. ఈ శరీరము అభేద్యము. శ్రీ పురమున వజ్రమయ ప్రాకారము కూడ అభేద్యమే. వజ్ర శరీరధారులు అజేయులు. సూర్యోపాసకుడైన ఆంజనేయుడు వజ్ర శరీరధారియై యున్నాడని తెలుపుదురు. వజ్రాంగములతో కూడిన శరీరము కలవాడని, వజ్రాంగుడని అందురు. సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయ కాలమున కాంచనదేహుడుగను, మిగిలిన పగటి కాలము వజ్రదేహుడుగను, రాత్రియందు సూక్ష్మదేహుడుగను హనుమంతుడు గోచరించును. అతడు అష్ట సిద్ధులతో కూడిన యోగీశ్వరుడు.

ఆకాశ శరీరులందరిని కూడ వజ్ర శరీరు లందురు. వీరు

కారణ లోకములను దాటి లోకశ్రేయస్సునకై జీవించి యుందురు. వీరిని శ్వేత ద్వీప వాసులని కూడ అందురు. శ్వేత ద్వీపము వజ్ర ద్వీపమే. ఈ ద్వీపమున పరమహంసలగు ఋషుల గుంపులు వసించి యుందురు. ఇట్టివా రందరికిని ఈశ్వరి శ్రీమాత అని కూడ అర్థమున్నది.

ఆజ్ఞా కేంద్రము చేరిన మానవునికి ఇట్టి వజ్రశరీరము సిద్ధించునని యోగము తెలుపును. వీరు తెల్లని సూర్యకాంతివంతమైన శరీరములతో ఆకాశ గమనము చేయుచు, శిష్టులను రక్షించుచు నుందురు. ఇట్టి వారికి భూః, భువః లోకములందు పూర్ణస్వామిత్వ ముండును. వారు వజ్ర శరీర మాధారముగ అద్భుతమగు కార్యములను నిర్వర్తించుచుందురు. వీరందరునూ వజ్రేశ్వరీదేవికి ప్రీతిపాత్రులు.

468. 'వామదేవీ'

శివుని వామ భాగముగా నుండు దేవి అని అర్థము.

ప్రకృతి పురుషు లిరువురునూ శాశ్వతముగ కూడియే యుందురు. సృష్టి యందు, సృష్టికావల కూడ అట్లే యుందురు. వారిరువురూ కలసిన తత్త్వమే దైవము. వారు శివశక్తులని, రాధాకృష్ణులని వర్ణింతురు. వారు కుడి, ఎడమలుగ ఒకే రూపమున వసింతురు. ఎడమ భాగమును సంస్కృతమున వామ భాగమందురు. వామ భాగము ప్రకృతి భాగము. కుడి భాగము పురుష భాగము. ఎడమ భాగమందు వుండు ప్రకృతిని వామదేవి అందురు.

వామదేవి సృష్టి కార్యము నిర్వర్తించును. జీవులకు కర్మానుభవము, కర్మఫలము ఇచ్చునది వామదేవియే. కర్మానుభవము లేనిచో జీవులకు పరిణామము లేదు. పరిణామము లేనిచో పరిపూర్ణత లేదు. జీవులు పరిపూర్ణులైననే గాని పరితృప్తులు కాలేరు. అందులకే వారికి కర్మానుభవము అవసరము. కర్మానుభవమున కర్మఫలముల ననుభవించుచు క్రమముగ జీవులు నిష్కామ కర్మమునకు ఉద్యుక్తు లగుదురు. అపుడు వారి జీవితములు యజ్ఞార్థము లగును. యజ్ఞార్థ జీవమున పరిపూర్ణులై పరితృప్తు లగుదురు. ఈ సమస్త కార్యమును నిర్వర్తించునది వామదేవి.

469. 'వయోవస్థా వివర్జితా'

వయసుతో కూడిన అవస్థలు లేనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

శైశవము, బాల్యము, యౌవనము, వార్ధక్యము అను అవస్థలు లేనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఆకాశమునకు అవస్థలు లేవు. అట్లే శ్రీమాత కూడ. ఆమె శుద్ధ చైతన్యరూపిణి అగుటచే ఇట్టి అవస్థలు వుండవు. పదార్థమునకు కాలపరిమితి యున్నది. ప్రజ్ఞ కట్టి పరిమితి లేదు. తత్త్వమున కసలే లేదు. ప్రజ్ఞావంతులగు ఋషులు, యోగులు, మహర్షులు, దివ్య పురుషులు వయసుతో కూడిన అవస్థలను దాటియుందురు. అవస్థ లన్నియూ దేహమునకే. దేహముతో ముడిపడిన జీవులకే. ముక్త జీవులకు వయో అవస్థ లుండవు.

మానవదేహము స్థూల దేహముగను, సూక్ష్మ దేహముగను, కారణ దేహముగను, తదతీతమగు జీవ చైతన్యముగను యున్నది. ఇందొకదానికన్న యొకటి అధికమగు వయోపరిమితి కలది. అయిననూ వానికి వయోపరిమితి యున్నది. మానవులకన్న దేవతలు, దేవతలకన్న బ్రహ్మదేవుడు ఎక్కువ ఆయుర్దాయము కలవారు. బ్రహ్మదేవుని ఆయుర్దాయము నూరు దివ్య సంవత్సరములుగ తెలుపుదురు. ప్రస్తుతము ఈ సృష్టికి బ్రహ్మయగు 'పద్మభూ' నకు 51వ సంవత్సరము నడచు చున్నదని, ద్వితీయ పరార్థము నడచు చున్నదని పెద్దలు తెలుపుదురు.

బ్రహ్మదేవుడికే వయోపరిమితి యున్నట్లు దీని వలన తెలియును. అనగా ఇతరులందరికి కూడ వయోపరిమితి యున్నట్లే. శ్రీమాతకు మాత్రము యిట్టి వయోపరిమితి లేదు.

ముందు తెలిపినట్లు ఋషులు, యోగులు, దివ్యపురుషులు వయోపరిమితి యున్ననూ, అందలి అవస్థలకు గురికారు. వారు ఆత్మ జ్ఞానముతో యుండుటవలన వయో అవస్థలు వుండవు. వయో పరిమితి యుండును. సామాన్యులకు వయోపరిమితి మరియు అవస్థలు కూడ యుండును. శ్రీమాతకు ఈ రెండునూ లేవు. ఈ విశిష్టతను తెలియ వలెనని ఈ నామము యొక్క ఉద్దేశ్యము.

470. 'సిద్ధేశ్వరి'

సిద్ధుల కీశ్వరి శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి యందలి సమస్త సిద్ధులు శ్రీమాత అధీనముననే యుండును. అష్టప్రకృతులు, అష్టసిద్ధులు, అష్టైశ్వర్యములు, అష్టదరిద్ర ములు, అష్టకష్టములు అన్నింటికీ పుట్టిల్లు శ్రీమాతయే. శ్రీమాత ధర్మము ననుసరించువారికి ఆనందము కలుగుట, అధర్మము ననుసరించువారికి దుఃఖము కలుగుట అను విధానము సృష్టితో పాటే యేర్పాటు చేసినది. ధర్మానుష్ఠాన పరాయణులకు క్రమముగ అన్ని సిద్ధులూ కలుగును. అధర్మపరులకు కష్టనష్టములు కలుగును.

సత్పురుషులు జీవితమున పురోగతి చెందుచుండగ వారు చేయు యజ్ఞార్థ కార్యమునకు చేదోడుగ సిద్ధు లందింపబడును. అట్టివారు దివ్యకార్యములను నిర్విఘ్నముగ నిర్వర్తింతురు. స్వార్థపరులకు సిద్ధులు లభింపవు. తీవ్రమైన రజోగుణముతో తపస్సు చేసి సిద్ధులను వశము చేసుకొనువారు కలరు. వారికి సిద్ధులు సమయమునకు పనికి రావు. రావణునికి, కర్ణునికి సమయమునకు సిద్ధులు సహకరించలేదు. రామునికి, అర్జునునికి, హనుమంతునకు సిద్ధులు సహకరించుటయే గాక, అంటిపెట్టుకొని యున్నవి.

సిద్ధులు శ్రీమాత వశమున నుండునుగాని, యితరుల వశమున నుండవు. ఇతరులు ధర్మము పాటించినపుడు వశమై, అధర్మము పాటించు

నపుడు అదృశ్యమగును. రాక్షస ప్రవృత్తితో వశము చేసుకొను వారికి ఆపన్న సమయమున అవసర పడవు. ఈ సత్యము తెలిసినవారు సిద్ధుల వెంటపడరు. సిద్ధులకై ఆరాధన చేయరు. దైవారాధనము, ధర్మాచరణము అనుసరింతురు. అమ్మ అనుగ్రహమున సిద్ధులు కలుగును. అట్టి అనుగ్రహము కలిగినవారు నిజమగు సిద్ధపురుషులు.

471. 'సిద్ధవిద్యా'

సిద్ధ విద్యారూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాతను పంచదశీ మంత్రమున ఉపాసించినచో ఆమె అనుగ్రహము సిద్ధించును. అదియే సిద్ధవిద్య. శ్రీమాత అనుగ్రహము సిద్ధించుటయే సిద్ధవిద్యగాని, ఇక యే యితర శోధనలు, సాధనలు నిజమునకు సిద్ధుల నీయలేవు. ఇతర విద్యలు సిద్ధులు కలిగినట్లు భ్రమ గొలుపునుగాని సిద్ధించవు. శ్రీమాత ఆరాధకులకు అనుగ్రహము లభించినపుడు సిద్ధులన్నియూ ఆరాధకుని వరించును. అనుగ్రహ మున్నంత వరకే సిద్ధులు పనిచేయును.

శ్రీకృష్ణుని నిర్యాణానంతరము అర్జునుని సిద్ధులన్నియూ అదృశ్య మైనవి. అపుడు అర్జునునికి సిద్ధులు తనవి కావని, తనను ఆవరించి యున్నవని తెలిసినది. శ్రీరాముడు సిద్ధులు ఆవరించినపుడు వాటిని పూజ్య భావముతో భావించినాడేగాని సిద్ధులు తనవని భావింపలేదు. శ్రీకృష్ణుడు సిద్ధేశ్వరుడు. సాక్షాత్తు శ్రీమాతయే. కనుక సిద్ధవిద్యా స్వరూపుడు.

సిద్ధులను గూర్చి ఆశపడక దైవ సాన్నిధ్యమును గూర్చి తపన చెందుట మేలు. సాన్నిధ్య మున్నచోట సిద్ధులు వుండును. అనన్య చింతన, పర్యుపాసన, నిత్య అభియుక్తత, అనుస్మరణ నిజమగు సిద్ధవిద్య.

జ్యోతిషము ఇత్యాది వేదాంగములద్వారా జ్ఞానము పొందుచు, సిద్ధులను పొందుట, కాలజ్ఞానము పొందుట అనునవి భ్రాంతులే. అంతర్యామియగు దైవమును సమస్తమునందు దర్శించుచూ, ఉపాసించుట. అట్టి దైవమును పంచాక్షరీతోగాని, అష్టాక్షరీతోగాని, ద్వాదశాక్షరీతోగాని, పంచదశాక్షరీతోగాని ఆరాధించుట సరియగు మార్గము. ఈ మంత్రములు పరామంత్రములు. అనన్యత్వము కలిగించును. సిద్ధ విద్యకిదియే ఉపాయము.

472. 'సిద్ధమాతా'

సిద్ధులకు మాత అని అర్థము.

శ్రీమాత సిద్ధులను రక్షించును గాన సిద్ధమాతా అని బిరుదు కలిగియున్నది. ఈ నామమునకు ప్రత్యేకముగ విశేషించి వివరింపదగిన వేమియు లేవు. సిద్ధేశ్వరీ, సిద్ధవిద్యా, సిద్ధమాతా అనుటలో శ్రీమాత కేవలము సిద్ధులకు తల్లియే గాక సిద్ధులను పొందు విద్యా మరియు సిద్ధులకీశ్వరి కూడ ఆమెయే అని తెలుపుచున్నారు. తల్లులకు ఈశత్వము వహించి యుండుట అరుదు. విద్యా రూపముగ కూడ తామే యుండుట మరింత అరుదు. ఇట్లు అష్ట సిద్ధులకు మాతృత్వము, విద్యారూపము, స్వామిత్వము కలిగియుండుట ఆమె ప్రత్యేకత.

473. 'యశస్విని'

కీర్తి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత అనుగ్రహము కలవారికే యశస్సు కలుగును. కీర్తి కలుగును. ఎన్ని అర్హతలున్ననూ కీర్తి దక్కనివారు మిక్కుటముగ నుందురు. అర్హతలతో సంబంధము లేక కేవలము అనుగ్రహము చేతనే కీర్తి కలుగ గలదు. శ్రీమాత తలచుకొన్నచో కేవలము మూర్ఖుడై ననూ, జ్ఞానియై ప్రకాశింపగలడు. కాళిదాసు మహాకవి అమ్మ అనుగ్రహ మున జగద్విఖ్యాతుడైనాడు. సకల శుభములు, జయములు అమ్మ కనుసన్నలలో యుండును.

శ్రీమాత సృష్టి యందు గో రూపమునను, స్త్రీ రూపమునను, గురు రూపమునను, సద్గ్రంథ రూపముననూ, సాధువర్తనము గల సకల జీవులయందు మిక్కుటముగ నుండును. ఇట్టి వారిని మన్నించుట, గౌరవించుట, పూజించుట, సేవలు చేయుట ద్వారా శ్రీమంతులు, కీర్తిమంతులు అగుదురు. కేవలము సమర్థత ద్వారా యశస్సు పొందుట సాధ్యపడదు. ఇట్టి వారిని కూడ శ్రీమాత అనుగ్రహించినపుడే యశస్సు కలుగును. జీవుల యశస్సు శ్రీమాత అధీనమున యుండును.

474. 'విశుద్ధిచక్ర నిలయా'

విశుద్ధి చక్రము నందుండునది శ్రీమాత.

475. 'రక్తవర్ణా'

ఎఱ్ఱని రంగు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

476. 'త్రిలోచనా'

మూడు కన్నులు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

477. 'ఖట్వాంగాది ప్రహరణా'

ఖట్వాంగము మొదలగు నాలుగు ఆయుధములు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

478. 'వదనైక'

ఏక వదనము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

479. 'సమన్వితా'

సమన్వితము చెందినది శ్రీమాత అని అర్థము.

480. 'పాయసాన్న ప్రియా'

పరమాన్నము ప్రియముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

481. 'త్వక్స్థా'

చర్మధాతువు నందున్న శ్రీమాత అని అర్థము.

482. 'పశులోక భయంకరీ'

పశులోకములకు భయము కలిగించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

483. 'అమృతాది మహాశక్తి సంవృత'

అమృత మాదిగా గల మహా శక్తులతో కూడి యున్నది శ్రీమాత అని అర్థము.

484. 'డాకినీశ్వరీ'

డాకినీ అను పేరు గల ఈశ్వరి శ్రీమాత అని అర్థము.

నాలుగు వందల డెబ్భై నాలుగవ నామము నుండి నాలుగు వందల ఎనభై నామము వరకు గల పదకొండు నామములు విశుద్ధి చక్రమందు వసించు డాకినీ రూపముగల శ్రీమాత వర్ణనము.

మానవ దేహమందలి సప్త చక్రములను అధిష్ఠించి, సప్త మాతలుగ, సప్తయోగినీ దేవతలుగ శ్రీమాత యున్నది. అందు విశుద్ధి చక్రము మొదలుకొని మూలాధారము వరకు గల పంచభూతాత్మకమైన ఐదు చక్రములను మొదటగ వర్ణించి అటుపైన ఆత్మప్రజ్ఞకు మూలస్థాన మగు ఆజ్ఞా చక్రమును వర్ణించి తుదకు సప్తమ మగు సహస్రారమును శ్రీమాత శాశ్వత నిలయముగ వర్ణించుట జరిగినది. పరమాత్మ, జీవాత్మ, పంచభూతములు అను సప్తమ కేంద్రములను శ్రీమాతయే తన యోగ శక్తిచే నిర్మాణము గావించి ఆయా లోకముల నేర్పరచి, ఆయా ప్రకృతి ధర్మములను ప్రవేశింపజేసి, ఆయా లోకశక్తుల నేర్పరచి, ఆయా రూపములను ధరించి శ్రీమాత వసించుచున్నది. ఇందలి ప్రజ్ఞా కేంద్ర వర్ణనము యోగమున న్యాసము చేయుట సంప్రదాయము. ప్రతి ప్రజ్ఞా కేంద్రమందు ఆ కేంద్రీకమలమును, అందు ఆశీనురాలైన శ్రీమాతను, ఆమె రూపమును, ఆమె ధరించియున్న శక్తులను, ఆమె పొందియున్న కాంతిని, ఆమె నామమును న్యాసము చేసి యోగించుట కొరకు ఈ

న్యాసము ఈయబడినది. ఇందు విశుద్ధి చక్రము ఆకాశ తత్త్వమునకు సంబంధించినది. అందు శబ్దము ప్రధానమగు గుణము.

విశుద్ధి చక్రమందున్న శ్రీమాతను డాకినీ దేవి అని పిలుతురు. ఈ డాకినీ దేవి పదునాలుగు దళముల గల పద్మము యొక్క కర్ణిక యందు పాటలీపుష్పముతో సమానమైన రంగు కలిగి యుండును. ఈ పుష్పము కేంద్రమున తెల్లని రంగు చుట్టునూ ఎఱుపు రంగుతో కూడి సుకుమారముగ నుండును. డాకినీ దేవి మూడు కన్నులు కలదియై యుండును. ఖట్వాంగమను ఆయుధమును ధరించును. ఖట్వాంగ మనగా వెన్నెముకకు తగిలించిన పుఱ్ఱెవలె గోచరించు ఆయుధము. మిగిలిన మూడు హస్తముల యందు పాశము, అంకుశము, వరముద్ర ధరించి యుండును. ఇక్కడ మాత ఏక వదన. ఆకాశము ప్రధాన మగు భూతము. అందుండియే మిగిలిన నాలుగు భూతములు జన్మించును. అందువలన ఏక వదన. ఈమెకు పాయసాన్నము ప్రియము. పాయసాన్నము భుజించు వారికి విశుద్ధి కేంద్రము పుష్టిగ నుండు అవకాశము కలదు. సప్త ధాతువులలో చర్మమును అధివసించి డాకినీదేవి యుండును. ఈ మాత పశులోక భయంకరి. పశులోక మనగా తాను, యితరము అను భేదము గల జీవులు వసించు లోకము. ఇట్టి వారందరును డాకినీ దేవి వశమున నుందురు.

తాను, యితరులు అను భేద భావము పోవుటకు శ్రీమాతను కంఠము నందు న్యాసము చేయవలెను. న్యాస విద్యద్వారా తాను

శ్రీమాతతో కంఠమున ఐక్యము కావలెను. తాను వేరు, దేవత వేరు అని పూజించువారు కూడ పశుతుల్యులే. దేవతయే తానుగా నున్నదని తెలియుట నిజముగ తెలియుట. కంఠనాదము చేయునపుడు నాదమే తానని భావించవలెను. నాదమే శబ్దార్థముల నేర్పరచు చున్నదని తెలియవలెను. ఈ నాదమే అందరి కంఠముల నుండి వ్యక్తమగు చున్నది. నాదము, శబ్దము ఒక్కటియే అయిననూ వేరు వేరు కంఠముల నుండి వ్యక్తమగు చున్నది. శబ్దము నుండి అర్థమునకు ప్రయాణము చేయక నాదమునకు ప్రయాణము చేసినచో ఏకత్వము సిద్ధించుటకు అవకాశ మేర్పడును. నాదము విననేర్చిన వారికి శబ్దార్థముల యందు గల సత్యము, అసత్యము సులభముగ తెలియగలదు. వాక్కు యందలి సత్యము వారు సులభముగ గ్రహింతురు. వాక్కునందు సత్యముగనే శ్రీమాత యుండును. ***"వాచః సత్యమశీమహి"*** అని శ్రీ సూక్తము కీర్తించు చున్నది.

కంఠ కూపమున యుండు శ్రీమాతను లలితా సహస్ర నామమున డాకినీ దేవి అని కొనియాడిరి. తంత్ర శాస్త్రమున 'సాకినీ దేవి' అని కొనియాడుదురు. ఈ భేదము ఉపాసనాపరులకే తెలియగలదు.

అమృతాది మహా శక్తులు ఈ మాతను ఆవరించి యుండును. ఈ శక్తులు పదహారు. ఈ పదహారు శక్తులు పదహారు దళముల యందుండును. ఈ పదహారు శక్తులును సంస్కృత భాషయందలి పదహారు అచ్చులుగ తెలియబడుచున్నవి. అవి 'అ' నుండి 'అః' వరకు

పదహారు అక్షరములు. అచ్చులు అమృతమయములు. వాని వలననే హల్లులు ఆధారపడి యుండును. అచ్చులు లేని హల్లులు పలుకుటకు వీలుపడదు. ఉదాహరణకు ‘హ’ అనినపుడు ‘హ్ + అ’ అయి వున్నది. అట్లే ‘రి’ అనినపుడు ‘ర్ + ఇ’ అయి వున్నది అట్లు హరి యందు హ్, అ, ర్, ఇ వున్నవి. అట్లు అచ్చులు లేని హల్లులు పలుక ప్రయత్నించుటకు వీలుపడదు. హరి అందు అ, ఇలు పురుష ప్రకృతులే. ఇట్లు పదహారు దళముల యందు పదహారు అచ్చుల శబ్దము లున్నవి. అవి అమృత మయములు. అవియే అమృతాది మహాశక్తులు. ఈ పదహారును చంద్రుని పదహారు కళలు. ఈ మహాశక్తులను వరుసగా అమృత ఆకర్షిణి, ఇంద్రాణి ఇత్యాది నామములతో పేర్కొందురు.

ఒక్కొక్క పద్మమును గూర్చి వివరించుట మొదలిడినచో ఈ వివరణము విస్తారమగును గనుక ‘షట్చక్ర నిరూపణము’ అను గ్రంథమును ఆసక్తి గలవారు పఠించుకొనవచ్చును.

485. 'అనాహతాబ్జ నిలయా'

అనాహత పద్మము నందుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

486. 'శ్యామాభా'

శ్యామల వర్ణము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

487. 'వదనద్వయా'

రెండు ముఖములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

488. 'దంష్ట్రోజ్వలా'

దంతములతో ప్రకాశించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

489. 'అక్షమాలాధిధరా'

అక్షమాల మొదలగు ఆయుధములు ధరించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

490. 'రుధిర సంస్థితా'

రక్త మందుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

491. 'కాళారాత్ర్యాది శక్త్యౌఘవృతా'

కాళరాత్రి అను శక్తి ఆదిగా గల పండ్రెండు శక్తులతో నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

492. 'స్నిగ్ధౌదన ప్రియా'

నేతి అన్నము ప్రియముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

493. 'మహా వీరేంద్ర వరదా'

మహావీరులగు పరమ భక్తులను అనుగ్రహించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

494. 'రాకిణ్యంబా స్వరూపిణి'

'రాకిణి' అను పేరుగల అంబాస్వరూపిణి శ్రీమాత అని అర్థము.

(485 నుండి 494వ నామము వరకు వివరణము)

హృదయమందు పంద్రెండు దళములతో అనాహత పద్మము యున్నది. అందుండు శ్రీమాతను 'రాకినీదేవి' అందురు. "షట్చక్ర నిరూపణము" న యిచ్చటి మాతను 'కాకిని' అని పిలుతురు. ఈమె నలుపు నీల వర్ణము (కృష్ణ వర్ణము) గలది. అందువలన 'శ్యామా' అని పిలువబడుచున్నది. ఈ శ్యామలాదేవి పదహారు సంవత్సరముల వయస్సుగల స్త్రీ వలె గోచరించును. శ్రీకృష్ణుడు, శ్రీమాత పదహారేండ్ల వయస్సు గల వారిగ, నిత్య యౌవనులుగ కీర్తింపబడుటకు, అతనిని 'శ్యాం' అని పిలుచుటకు, ఆమెను 'శ్యామల' అని పిలుచుటకు అంతరార్థము తెలియనగును. వారెల్లప్పుడు హృదయము నందు వసించి యుండుటయే కారణము.

ఇచ్చటగల దేవి రెండు ముఖములు గలది. రెండు ముఖము లనగా పంచభూతములలోని ఆకాశము, వాయు తత్త్వములు కలిగినది అని తెలియవలెను. విశుద్ధి ఆకాశ తత్త్వమునకు, అనాహతము ఆకాశ వాయుతత్త్వములకు నిలయము. అట్లే అవరోహణ క్రమమున మూలా ధారము వరకు చేరినపుడు పంచతత్త్వములు అవతరించి యుండును. ఆకాశమున మిగిలిన నాలుగు తత్త్వములు ఇమిడి యున్నవి. అట్లే అనాహత మందలి వాయు తత్త్వమున పదార్థము, నీరు, అగ్ని ఇమిడి యున్నవి. ఆకాశమొక ముఖముగాను, వాయువు ఒక ముఖముగాను, రెండు ముఖములతో శ్రీమాత అనాహతమున యున్నదని తెలియ వలెను. పంద్రెండు దళముల పద్మము నిజమునకు ఆరు జంటల పద్మమే. ఆరు జంటలు కూడ నిజమునకు మూడు చతుర్భుజములే.

లేక నాలుగు త్రిభుజములే. పంద్రెండు దళములకు పంద్రెండు రాశులకు సంబంధ మున్నది. పంద్రెండు రాశులు నిజమునకు ఆరు జంట రాశులే. రాశులు కూడ నాలుగు త్రిభుజములు. అనాహతము మహత్తరమగు కేంద్రము. సృష్టి యందలి పరిపూర్ణ కేంద్రము. సృష్టి కావల దైవము సృష్టియందు పరిపూర్ణముగ యుండుటకు హృదయమే నివాసముగ నుండును.

ఇచ్చటి పంద్రెండు దళముల యందు 'క' నుండి 'ఠ' వరకు పంద్రెండు అక్షరము లున్నవని యోగశాస్త్రము తెలుపును. ఈ పద్మము యొక్క రహస్యమును వివరించునదే కఠయోగము. అదియే 'కఠోపనిషత్తు'. ఈ పద్మమును చేరిన ప్రజ్ఞ వాయుతత్త్వమును చేరును. అమృతత్త్వమును పొందును. ఇందు వసించు వారందరూ అమృతులు. వీరినే మహా వీరేంద్రులని కీర్తింతురు.

ద్వాదశాక్షరీ మంత్రము కూడ ఈ పద్మమునకు సంబంధించినదే. నారదునిచే ఉపదేశము పొంది ధృవుడు, ప్రహ్లాదుడు తురీయ స్థితిని చేరిరి. లోపల వెలుపల వ్యాపించిన దైవమును తెలిసిరి. ఇట్టి మహత్తర జ్ఞానము ఈ పద్మము ప్రసాదించును. ఇచ్చట వసించు శ్రీమాత అభయ ముద్రను, వరద ముద్రను ధరించి యుండును. మిగిలిన రెండు చేతులలో అక్షమాలను, కపాలమును ధరించి యుండును. అక్షమాల యనగా అక్షములతో కూడిన చక్రము అని కూడ అర్థము. కేంద్రము నుండి పరిధికి, స్థూలము నుండి సూక్ష్మమునకు, లోపలి నుండి వెలుపలకు ప్రజ్ఞా ప్రసారము చేయునది చక్రము. అట్లే వెలుపల నుండి లోపలకు, స్థూలము నుండి సూక్ష్మమునకు, పరిధి నుండి

కేంద్రమునకు ఆకర్షించు తత్త్వమీ చక్రమున కున్నది. ఇట్లు పురో గమనము, తిరోధానము చక్ర వ్యూహముగ శ్రీమాత నిర్వహించు చుండును. శ్రీమాత ధరించు చక్రమునకు ఆకర్షణ, వికర్షణము లున్నవి. జీవులను వెలుపలకు లోపలకు ప్రవేశింపజేసి లోపల వెలుపల అను భేదమును నశింపజేసి జీవుల నుద్ధరించుట నిర్వర్తించును.

హృదయ కేంద్రమున నున్న శ్రీమాత ప్రాణశక్తిగా రక్తమందు వశించును. అందువలన ఆమె రుధిర సంస్థిత. ప్రాణమునకు హృదయమే కేంద్రము. హృదయమే రక్త ప్రసారము గావించు చుండును. చెడు రక్తమును హరించుచు, మంచి రక్తమును ప్రసరించుచు, ఏక కాలమున రక్తమును నిర్వహించుచూ నుండును. రక్త ప్రసారము చేయుట, రక్తమును శుద్ధి చేయుట రెండు కోరలుగ దర్శించిన శ్రీమాత భక్తులు ఆమెను ఎఱ్ఱని దంతములతో ప్రకాశించు మాత (దంష్ట్రోజ్వలా) అని ప్రశంసించిరి. ఇడ, పింగళ నాడులను కూడ రెండు దంతములుగా తెలుపుదురు. ఇవియు కాంతివంతమగు ప్రజ్ఞా ప్రవాహములే. ఉజ్జ్వల మగు దంతము లతో ఇట్లు శ్రీమాత ప్రకాశించుచుండును.

కాళరాత్రి ఆదిగా గల శక్తులు పండ్రెండు సమూహములుగ నుండును. ఈ శక్తులు 'క'కారము మొదలుకొని 'ఠ' కారము వరకు 12 సమూహములుగ నుండును. అవి వరుసగ

క ఖ గ ఘ ఙ;

చ ఛ జ ఝ ఞ;

ట ఠ అక్షరములు, ఈ ప్రతి అక్షరమునకు సమూహము లున్నవి. అవియే గుణింతములు, అక్షరము లన్నియూ శక్తులే.

విశుద్ధి చక్రమున పదహారు అచ్చులు పదహారు దళముల శక్తులుగా పేర్కొనబడినవి. విశుద్ధి యందు మొదటి పండ్రెండు హల్లులు పేర్కొనబడినవి. ఈ వరుస ననుసరించియే సంస్కృతమున ఇతర అక్షరములను పేర్కొనిరి. తత్కారణముగ సంస్కృత భాష దేవ భాష అయినది. 'క' ఆదిగ గల పండ్రెండు శక్తులతో కూడిన మాత కావున 'కాకినీ' మాత అని కూడ అనాహత మందలి మాతని పిలతురు. షట్చక్ర నిరూపణమున ఈమెను కాకినీ శక్తి అని పిలుచుటలో అంతరార్థ మిదియే.

అనాహత మందలి శ్రీమాతకు నేతి అన్నము ఎక్కువ ప్రీతి కలిగించును. ఆర్ష సంప్రదాయము ననుసరించు వారు తప్పక నేతి అన్నము భుజింతురు. నేయి తినకూడదన్న నేటి వైద్యుల వాదనము వారు మౌనముగ తోసిపుచ్చుదురు. మొదటి వేడి అన్నము ముద్దలో నేయి వేసుకొని తినుట సంప్రదాయము. దీని వలన హృదయమునకు మేలే కలుగును కాని కీడు కలుగదు.

మహా వీరులకు వరముల నిచ్చునది శ్రీమాత అగుటచే 'మహా వీరేంద్ర వరదా' అని కీర్తింపబడుచున్నది. లోపల వెలుపల అను భేదము దాటినవారే నిజమగు వీరులు. తాను యితరులు అను భేదము దాటినవారు వీరులు. వీరు మెలకువ, స్వప్నము, నిద్ర అను మూడు స్థితులే గాక, నాలుగవ స్థితి యగు తురీయ స్థితిని తెలిసినవారు. ఇట్టి వారిచే శ్రీమాత సృష్టి నిర్వహణము చేయుచు నుండును. వారికి వరములొసగి శక్తివంతులను జేసి కృతకృత్యులను చేయును. దివ్యాకర్షణ గల వాచక శక్తి గలవారిని కూడ వీరులందురు. వారు చేయు

దివ్యబోధన ద్వారా జీవులుద్ధరింప బడుచుందురు. వారు బ్రహ్మ రసామృతమును పానము చేయుచు యితరులకు పంచి పెట్టుకొందురు. ఇట్టి వారిని కూడ శ్రీమాత అనుగ్రహించు చుండును.

అనాహత మందలి శ్రీమాతను వివరించుటకు భాష చాలదు. అనుభూతిపరముగ తెలియవలసినదే. ఈమె అనురాగ స్వరూపిణి గనుక 'రాగిణీ' అని లలితా సహస్రనామ మందు కీర్తించుట జరిగినది. రాగిణి సరళ శబ్దము. రాకినీ పరుష శబ్దము. రాకిని రాగిణియే. శ్రీమాత అనురాగ స్వరూపిణియే కదా! అందువలననే రాగిణి.

ఇటుపై నామములు ఉదర వితానమునకు దిగువ నున్న ప్రజ్ఞాకేంద్రముల వివరణ మగుట వలన మరియొక సంపుటమున వివరింపబడుచున్నవి.

శ్రీరస్తు.

శ్రీ బాలా త్రిపురసుందర్యై నమః ।

శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్రరత్నము

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః

వ్యాపినీ వివిధాకారా విద్యాఽ విద్యా స్వరూపిణీ ।
మహాకామేశనయన కుముదాహ్లాదకౌముదీ ॥ 87

భక్తహార్ద తమోభేద భానుమద్భాను సంతతిః ।
శివదూతీ శివారాధ్యా శివమూర్తి శ్శివంకరీ ॥ 88

శివప్రియా శివపరా శిష్టేష్టా శిష్టపూజితా ।
అప్రమేయా స్వప్రకాశా మనోవాచామగోచరా ॥ 89

చిచ్ఛక్తి శ్చేతనారూపా జడశక్తి ర్జడాత్మికా ।
గాయత్రీ వ్యాహృతి స్సంధ్యా ద్విజబృంద నిషేవితా ॥ 90

తత్త్వాసనా తత్త్వమయీ పంచకోశాంతరస్థితా ।
నిస్సీమ మహిమా నిత్యయౌవనా మదశాలినీ ॥ 91

మదఘూర్ణిత రక్తాక్షీ మదపాటల గండభూః ।
చందనద్రవ దిగ్ధాంగీ చాంపేయ కుసుమప్రియా ॥ 92

కుశలా కోమలాకారా కురుకుళ్ళా కుళేశ్వరీ ।
కుళకుండాలయా కౌళమార్గ తత్పరసేవితా ॥ 93

కుమారగణనాథాంబా తుష్టిః పుష్టి ర్మతి ర్ధృతిః ।
శాంతి స్స్వస్తిమతీ కాంతి ర్నందినీ విఘ్ననాశినీ ॥ 94

తేజోవతీ త్రిణయనా లోలాక్షీ కామరూపిణీ ।
మాలినీ హంసినీ మాతా మలయాచలవాసినీ ॥ 95

సుముఖీ నళినీ సుభ్రూ శ్శోభనా సురనాయికా ।
కాలకంఠీ కాంతిమతీ క్షోభిణీ సూక్ష్మరూపిణీ ॥ 96

వజ్రేశ్వరీ వామదేవీ వయోఽవస్థావివర్జితా ।
సిద్ధేశ్వరీ సిద్ధవిద్యా సిద్ధమాతా యశస్వినీ ॥ 97

విశుద్ధిచక్రనిలయా రక్తవర్ణా త్రిలోచనా ।
ఖట్వాంగాది ప్రహరణా వదనైక సమన్వితా ॥ 98

పాయసాన్నప్రియా త్వక్స్థా పశులోక భయంకరీ ।
అమృతాది మహాశక్తి సంవృతా డాకినీశ్వరీ ॥ 99

అనాహతాబ్జనిలయా శ్యామాభా వదనద్వయా ।
దంష్ట్రోజ్జ్వలాఽక్షమాలాదిధరా రుధిరసంస్థితా ॥ 100

కాళరాత్ర్యాది శక్త్యౌఘవృతా స్నిగ్ధౌదనప్రియా ।
మహావీరేంద్రవరదా రాకిన్యంబా స్వరూపిణీ ॥ 101

OTHER BOOKS THROUGH MASTER K. PARVATHI KUMAR

The following books are available in: English (E), German (G), Spanish (S), French (F), Hebrew (H), Telugu (T), Hindi (HI) and Kannada (K) languages.

1.	Agni (E/G/S)	60-00
2.	Amanaskudu (T/K)	18-00
3.	Antardarsana Dhyanamulu (T)	100-00
4.	Anveshakudu (T)	60-00
5.	Asangudu (T)	15-00
6.	Ashram Leaves (E/G/S)	100-00
7.	Ayurvedic Principles (E)	
8.	Bharateeya Sampradayamu (T/Hi)	10-00
9.	Cow ('Govu' Mahatyam Vivarana) (E/T/K)	20-00
10.	Devapi Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
11.	Dhanakamuni Katha (T)	25-00
12.	Doctorine of Eternal Presence (E)	10-00
13.	Gayatri Mantra - Avagahana (T)	10-00
14.	Geetopanishad - Gnana Yogamu (T)	25-00
15.	Geetopanishad - Karma Yogamu (T)	20-00
16.	Geetopanishad - Sankhya Yogamu (T)	25-00
17.	Geetopanishad - Karmasanyasa Yogamu (T)	20-00
18.	Good Friday (E/G/S/F/H)	10-00

19	Gurupaduka Sthavam (E)	
20.	Health & Harmony (E)	120-00
21.	Hercules-The Man and the Symbol (E/G/S/F)	100-00
22.	Himalaya Guru Parampara (T/Hi)	12-00
23.	Jupiter-The Path of Expansion (E/G/S)	40-00
24.	Jyotirlinga Yatra (T)	20-00
25.	Katha Deepika (T)	40-00
26.	Listening to Invisible Master (E/G/S/F/H)	20-00
27.	Lord Maitreya-The World Teacher (E/G/S/F/H)	
28.	Maitreya Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
29.	Mana Mastaru Garu (T)	60-00
30.	Mantrams-Their Significance and Practice (E/G/S)	35-00
31.	Maria Magdalena (E/S/G/F)	
32.	Marriage-A Sacrament (E)	
33.	Maruvu Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
34.	Master C.V.V. (Birthday Message) (T)	30-00
35.	Master C.V.V. Noothana Yogamu (T)	20-00
36.	Master C.V.V. Yogamu (T)	20-00
37.	Master C.V.V. Yogamu-Karma Rahityamu (T)	10-00
38.	Master C.V.V. - May Call !(E/G/S)	100-00
39.	Master C.V.V. - May Call ! II (E)	100-00

40.	Master C.V.V. The Initiator - Master E.K. The Inspiror (E)	15-00
41.	Master C.V.V. - Saturn Regulations	125-00
42.	Master E.K. - The New Age Teacher (E/G/S)	70-00
43.	Mithila-A New Age Syllabus (E/G/S)	100-00
44.	Occult Meditations (E/G/S)	100-00
45.	Omkaram (T)	30-00
46.	On Change (E/G/S)	50-00
47.	On Healing (E/G/S)	100-00
48.	On Love (E/G/S)	50-00
49.	On Service (E/G/S)	50-00
50.	On Silence (E/G/S)	50-00
51.	Pranayamam (T)	10-00
52.	Prayers (E/G/S)	100-00
53.	Rudra (E/G/S)	30-00
54.	Sankhya - The Sacred Doctrine (E/G/S)	75-00
55.	Saraswathi - The Word (E/G/S)	60-00
56.	Saturn-The Path of Systematised Growth (E/G/S)	40-00
57.	Shodasopachara Pooja - Avagahana (T)	10-00
58.	Sound-The Key and its Application (E/G/S)	40-00
59.	Spiritualism - Business and Management (E/G/S)	25-00
60.	Sri Dattatreya (E/G/S/T/Hi)	33-00
61.	Sri Gurupaduka Sthavam (T)	30-00

62.	Sri Krishna Namamrutham (T)	25-00
63.	Sri Lalitha-1 (T)	40-00
64.	Sri Lalitha-2 (T)	40-00
65.	Sri Lalitha-3 (T)	40-00
66.	Sri Lalitha-4 (T)	40-00
67.	Sri Sastri Garu (E/G/S/F/T/H)	40-00
68.	Sri Shiridi Sai Sayings (E/G/S/T/Hi)	80-00
69.	Steps on Silence (E)	75-00
70.	Suvarna Sopanamulu	
71.	The Aquarian Cross (E/G/S)	100-00
72.	The Aquarian Master (E/G/S)	75-00
73.	The Doctorine of Ethics (E)	35-00
74.	The Etheric Body (E/G/S)	
75.	The Path of Synthesis (E)	40-00
76.	The Splendor of Seven Hills (E/T/Hi)	15-00
77.	The Teachigs of Lord Sanatkumara	150-00
78.	The Theosophical Movement (E/G/S)	60-00
79.	The White Lotus (E/G/S)	20-00
80.	Time - The Key (E/G/S)	
81.	Uranus - The Alchemist of the Age	150-00
82.	Venus - The Path of Immortality (E/G/S)	80-00
83.	Violet Flame Invocation (E/G)	60-00
84.	Vrutrasura Rahasyam (T)	35-00

85.	Varunagraha Prabhavamu (T)	22-00
86.	Wisdom Buds (E/S)	20-00
87.	Wisdom Teachings of Vidura (E/G/S)	80-00
88.	Moon & Spiritual Astrology (S)	
89.	The Death & Reincarnation (S)	
90.	Commentary on Om Namonarayanaya (S)	
91.	Master Jesus, Life and Teachings (S)	
92.	The Science of Ayurveda & Homoeopathy (S)	
93.	The Teachings of Master D.K. (S)	
94.	The Human Constitution (S)	
95.	The Masters of Wisdom (S)	
96.	The Path of Meditation (S)	
97.	Stories for Disciples (S)	
98.	Spirituality in Daily Life (S)	
99.	Special Practices for Disciples (S)	
100.	Fundamentals of Health & Healing (S)	
101.	Ganesha, The Cosmic Lord of Groupings (S)	
102.	Astrology and Healing (S)	

DHANISHTA OTHER PUBLICATIONS

1.	Puranapurushuni Pooja Vidhanam (T)	10-00
2.	Sarannavaratra Pooja Vidhanamu (T)	30-00
3.	Sri Dattatreya Pooja Vidhanamu (T)	10-00
4.	Sri Hanuman Chalisa (T)	15-00
5.	Sri Mahalakshmi Pooja Vidhanamu (T)	12-00
6.	Sri Rama Pooja Vidhanamu (T)	10-00
7.	Sri Siva Hridayamu (T)	5-00
8.	Sri Siva Pooja (T)	15-00
9.	Sri Soukumarya Satakam (T)	10-00
10.	Sri Surya Pooja Vidhanamu (T)	7-00
11.	Sri Venkateswara Pooja Vidhanamu (T)	8-00
12.	Vinayaka Vratakalpamu (T)	25-00
13.	Vishnu Sahasranamam (T)	12-00
14.	Sri Rama Charitramu (T)	
15.	Sri Subrahmanya Pooja Vidhanamu (T)	